

**ПРОЕКТОБЮДЖЕТ ЗА 2023 И БЮДЖЕТНА
ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА
2024-2025 г. В ПРОГРАМЕН ФОРМАТ
на Министерство на околната
среда и водите**

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза” 22

Тел: +359(2) 940 6244; факс: +359(2) 987 38 67

СЪДЪРЖАНИЕ

АБРЕВИАТУРИ И СЪКРАЩЕНИЯ

I. МИСИЯ

II. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

III. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ

III.1. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕТО И ПОЛЗВАНЕТО НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

III.2. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

IV. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПРОЕКТОБЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНАТА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

V. ОПИСАНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ

V.I.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.01 „ОЦЕНКА, УПРАВЛЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“

V.I.2. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.02 „ИНТЕГРИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВИТЕ“

V.I.3. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.03 „НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНИТЕ ЕМИСИИ В АТМОСФЕРАТА И ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ“

V.I.4. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.04 „СЪХРАНЯВАНЕ, УКРЕПВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕКОСИСТЕМИ, МЕСТООБИТАНИЯ, ВИДОВЕ И ГЕНЕТИЧНИТЕ ИМ РЕСУРСИ“

V.I.5. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.05 „ИНФОРМИРАНЕ, УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ И ПРИЛАГАНЕ НА МЕХАНИЗМИТЕ ЗА КОНТРОЛ“

V.I.6. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.06 „ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА“

V.I.7. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.07 „УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА“

V.II.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.02.01 „НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ“

V.III.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.03.01 „ДЕЙНОСТИ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ, ХИДРОЛОГИЯ И АГРОМЕТЕОРОЛОГИЯ“

V.IV.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.04.00 „АДМИНИСТРАЦИЯ“

АБРЕВИАТУРИ И СЪКРАЩЕНИЯ

АИО	Административно и информационно обслужване
АППК	Агенция за публичните предприятия и контрол
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно регулиране
АЯР	Агенция за ядрено регулиране
БАН	Българска академия на науките
БД	Басейнова дирекция
БИС	Български институт по стандартизация
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
БШПС	Българо-швейцарска програма за сътрудничество
ВНОС	Вещества, които нарушават озоновия слой
ВОП	Връзки с обществеността и протокол
ВРБ	Второстепенни разпоредители с бюджет
ГМО	Генетично модифицирани организми
ДАМТН	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
ДППГА	Доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии
ДНП	Дирекция на национален парк
ДНСК	Дирекция за национален строителен контрол
ЕАОС	Европейска агенция за околна среда
ЕАХ	Европейска агенция по химикали
ЕК	Европейска комисия
ЕООВОСПЗ	Екологична оценка, оценка на въздействието върху околната среда и предотвратяване на замърсяването
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСОПВ	Експертен съвет за оценка на приоритетни вещества
ЕСТЕ	Европейска схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗГМО	Закон за генетично модифицирани организми
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация
ЗЗВВХВС	Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси
ЗЗР	Закон за защита на растенията
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закон за защита от шума в околната среда
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗК	Закон за концесиите
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗНА	Закон за нормативните актове
ЗОЗЗ	Закон за опазване на земеделските земи
ЗОИК	Закон за ограничаване изменението на климата
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗОПОЕЩ	Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети
ЗП	Закон за почвите
ЗПБ	Закон за подземните богатства
ЗРАСРБ	Закон за развитието на академичния състав в Република България
ЗУО	Закон за управление на отпадъците

ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИА ГИТ	Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
ИА БСА	Изпълнителна агенция „Българска служба по акредитация“
ИА ППРД	Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав“;
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ИБЕИ при БАН	Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН
ИКИТ при БАН	Институт за космически изследвания и технологии при БАН
ИО при БАН	Институт по океанология при БАН
ИГ при БАН	Институт за гората при БАН
ИПК	Инвестиционна програма за климата
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КВЕСМС	Координация по въпросите на Европейския съюз и международно сътрудничество
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
КР	Комплексно разрешително
КТЗВДР	Конвенция за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния
ЛОС	Летливи органични съединения
МВР	Министерство на вътрешните работи
МВнР	Министерство на външните работи
МЕ	Министерство на енергетиката
МЕЕС	Междуетовмствен експертен екологичен съвет
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗм	Министерство на земеделието
МИИ	Министерство на икономиката и индустрията
ММС	Министерство на младежта и спорта
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТС	Министерство на транспорта и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
МС	Министерски съвет
Морска стратегия	Стратегия за опазване на околната среда в морските води на Черно море на Република България
НАГ	Направление „Архитектура и градоустройство“
НАП	Национална агенция за приходите
НАСНКРГФ	Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон
НДЕФ	Национален доверителен екофонд
НЕМ	Национална екологична мрежа
НИБХ	Национално информационно бюро по химикали
НИД	Наредба за изменение и допълнение
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НКЦ	Национален координационен център

НПО	Неправителствена организация
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НРПД	Национална рамка за приоритетни действия
НРТКЕПГ	Национален регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове
НСЗП	Национална служба за защита на природата
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСМСБР	Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие
НЦОЗА	Национален център по общественото здраве и анализи
НЦРРЗ	Национален център по радиобиология и радиационна защита
ОВОС	Оценка на въздействието на околната среда
ООН	Организация на обединените нации
ОП	Обществени поръчки
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.
ОЧВ	Опазване чистотата на въздуха
ПИК	Политики по изменение на климата
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПСВРП	Предприятие/съоръжение с висок рисков потенциал
ПСНРП	Предприятие/съоръжение с нисък рисков потенциал
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУРБ	Планове за управление на речните басейни
ПУРН	Планове за управление на риска от наводнения
РДВ	Рамкова директива за водите
РДМС	Рамкова директива за морска стратегия
РЕПГ	Разрешително за емисии на парникови газове
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РКООНИК	Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата
СДЧР	Стопанска дейност и човешки ресурси
СМО	Световна метеорологична организация
СОЗ	Санитарно-охранителна зона
УВ	Управление на водите
УО	Управляващ орган
УООП	Управление на отпадъците и опазване на почвите
УС	Управителен съвет
ФМ на ЕИП	Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство
ФПГ	Флуорсъдържащи парникови газове
ФПЧ ₁₀	Фини прахови частици
ФУ	Финансово управление
ЦА	Централна администрация

МИСИЯ

Министерството на околната среда и водите ефективно осъществява държавната политика по опазване на околната среда в обществен интерес, като:

- създава и развива правната и стратегическа рамка, съобразена със съвременните предизвикателства, целите на ЕС и националните приоритети в областта на околната среда;
- осъществява екологичните секторни политики, присъщи за компетенциите му;
- създава условия за съхранена природа, икономически растеж и висок жизнен стандарт на обществото;
- проучва актуалното състояние на екосистемите и въздействията върху тях;
- подпомага развитието на екологичната инфраструктура с изграждането на екологосъобразни, високотехнологични и икономически рентабилни обслужващи съоръжения;
- прилага механизмите на превенция и строг контрол за намаляване на неблагоприятните влияния върху околната среда от източници с различен характер;
- предоставя административни услуги в съответствие с утвърдените правила и добри практики на административното обслужване;
- осигурява достъп до актуална информация за състоянието на околната среда и провежданата екологична политика;
- осъществява мерки за повишаване на обществената информираност за екологичната политика, екологичното възпитание и гражданското участие.

Съгласно пар. 7 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (обн., ДВ, бр. 20 от 11 март 2022 г.) Националният институт по метеорология и хидрология (НИМХ) към министъра на образованието и науката преминава към министъра на околната среда и водите, във връзка с което задачите на МОСВ по изпълнение на държавната политика включват и:

- поддържане на система за метеорологични, хидрологични и агрометеорологични наблюдения (мониторинг) на територията на Република България като регионален компонент от Глобалната интегрирана система за наблюдение на Световната метеорологична организация (СМО);
- издаване на прогнози в тези области за различни срокове;
- разработване и поддържане в оперативен режим на специализирани системи за ранно предупреждение в случаи на природни бедствия от хидрометеорологичен произход;
- изготвяне на оценки на потенциала на възобновяеми източници на енергия;
- извършване на научноизследователска, научно-приложна и оперативна дейност, свързана с моделиране на метеорологичните и хидрологичните процеси и явления и разпространението на замърсители в атмосферата и морето;
- изучаване на климата, оценка на водните ресурси и изготвяне на водностопански баланси;
- обслужване на държавните институции и обществото;
- планиране и управление на водностопански системи и на използването на водите.

НИМХ представя държавата и изпълнява поетите от нея ангажменти към СМО и други международни организации в областта на метеорологията и хидрологията.

ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

Министерството на околната среда и водите (МОСВ) е администрация, която подпомага министъра на околната среда и водите при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му и извършва дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица.

Предоставянето на висококачествени продукти/услуги в изпълнение на стратегическите и оперативните цели и постигането на значими ползи/ефекти за обществото от изпълнението на политиката в областта на околната среда е основна цел и първостепенна задача на МОСВ.

Визията за организационно развитие на МОСВ и неговите подразделения е насочена към непрекъснато подобряване на възможностите за ефективно планиране и изпълнение на приоритетни задачи, подобряване на капацитета на отделните звена в администрацията, както и на всеки отделен служител, с цел по-добро управление и по-ефективна работа на екипа. Стремешът е към осигуряване на ясна и съгласувана рамка в дейността на администрацията на МОСВ в полза на гражданите и обществото като цяло.

Министерството на околната среда и водите е структурирано в ЦА, ИАОС, 15 РИОСВ, 4 БД и 3 ДНП, като съгласно пар. 7 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на Закона за водите (обн., ДВ, бр. 20 от 11 март 2022 г.) към МОСВ преминава и НИМХ.

Общата численост на министерството е 2547 щатни бройки, като 419 щатни бройки са в ЦА, 1404 щатни бройки – в 23-те организационни структури, чиито ръководители са второстепенни разпоредители с бюджет по бюджета на МОСВ, и 724 щатни бройки – в Националния институт по метеорология и хидрология.

Във връзка с извършените структурни промени, при които НИМХ преминава към МОСВ, с РМС № 52 от 3 февруари 2022 г. се създава област на политика с код 1900.03.00 и наименование „Други бюджетни програми“, като към нея се създава нова бюджетна програма с код 1900.03.01 и наименование „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“.

Националният институт по метеорология и хидрология има тристепенна форма на управление – централно ръководство в София, 4 филиала в страната (в Плевен, Варна, Пловдив и Кюстендил) и 20 обсерватории към тях. НИМХ поддържа мониторингова мрежа от 1064 метеорологични, хидрологични, хидрогеоложки, агрометеорологични и валежмерни станции на територията на цялата страна.

Администрацията на МОСВ изпълнява функции, пряко свързани с изпълнение на политиките от компетентността и отговорността на министъра на околната среда и водите.

ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ

В периода 2024-2025 г. МОСВ ще продължава да води целенасочена политика към съхраняване на уникалната българска природа и подобряване на екологичната устойчивост, като следи за баланса между развитието на бизнеса и опазването на биоразнообразието и ресурсите за постигане на максималните възможни ползи за икономиката и обществото от провеждането на политиката в областта на околната среда.

В своите приоритети МОСВ поставя акцент върху цели, които укрепват връзките между ресурсната ефективност и принципите на кръговата икономика, издръжливостта на екосистемите и човешкото благополучие. За постигането им усилия са насочени към подобряване на взаимодействието с бизнеса, национални и регионални органи, местни власти, неправителствени и научни организации.

При изпълнение на политиките МОСВ се ръководи от принципи като прозрачност, диалогичност, партньорство, обоснованост, добро управление.

През плановия средносрочен период МОСВ ще предоставя услуги и ще администрира средства в областите на политики и по бюджетните програми от компетентността и отговорността на министерството. Политиките, осъществявани от МОСВ, са:

- Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда;

- ✚ Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост;
- ✚ Политика в областта на други бюджетни програми.

Функциите на министерството и звената, свързани с изпълнението на горепосочените политики и приоритети, са представени в програмния бюджет на министерството в рамките на десет бюджетни програми, като за всяка от тях са дефинирани съответните цели и са описани предоставяните услуги.

III.1. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕТО И ПОЛЗВАНЕТО НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Визия за развитието на политиката

Министерството на околната среда и водите е лидер в грижата за околната среда на България и екологичното благосъстояние на обществото, провеждайки активни политики за защита на природата и развитие на богатия природен потенциал, в хармония с екосистемите и в полза на икономическия растеж. МОСВ динамично развива и системно надгражда комплекса от инструменти, в т.ч. осъществява активно взаимодействие с други сектори на публичната власт, които допринасят във висока степен за опазване чистотата на водите, почвите и въздуха, предотвратяване образуването на отпадъци и увеличаване тяхното оползотворяване, адаптиране към измененията на климата и ефективно използване на ресурсите в икономическия цикъл на страната. При изпълнение на своите функции МОСВ се ръководи от принципите на прозрачност, диалогичност, партньорство, отчетност и приобщаване на обществеността към важността на екологичната кауза.

Стратегическа и оперативни цели

Стратегическа цел:

Опазване, съхранение и увеличаване на природния капитал, подобряване на управлението на отпадъците, преход към ефективна кръгова и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика от гледна точка на използването на ресурсите и провеждане на устойчива политика за постигане на здравословна околна среда и защита на населението от свързани с околната среда въздействия.

Оперативни цели:

- ✚ Интегрирано управление на водите, в т.ч. опазване и подобряване състоянието на водите, постигане и поддържане на добро количествено, химично и екологично състояние на водните тела на територията на Република България и на околната среда в морските води и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите;

- ✚ Постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране;

- ✚ Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на цялата страна чрез изпълнение на комплекса от мерки за опазване чистотата на атмосферния въздух;

- ✚ Опазване на биологичното разнообразие, съхраняване и устойчиво ползване на растителни и животински видове и местообитания;

- ✚ Повишаване на общественото съзнание и култура по опазване на околната среда и ефективно прилагане на механизмите за контрол за изпълнение на екологичното законодателство;

Предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве чрез прилагане на превантивни инструменти;

Намаляване на неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, екосистемите и националното стопанство, предизвикано от изменението на климата.

Стратегическа и нормативна рамка за разработване и координация на изпълнението на политиката в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда

Оперативни цели към стратегическата цел	Стратегически документи	Нормативни актове
Интегрирано управление на водите, в т.ч. опазване и подобряване състоянието на водите, постигане и поддържане на добро количествено, химично и екологично състояние на водните тела на територията на Република България и на околната среда в морските води и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите	<ul style="list-style-type: none"> Национална програма за развитие „България 2030“; Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България 2013-2037 г.; Стратегия за опазване на околната среда в морските води на Черно море на Република България (Морска стратегия) 2016-2021 г. и Морска стратегия 2022-2027 г.; Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016-2021 г. и ПУРБ 2022-2027 г.; Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016-2021 г. и ПУРН 2022-2027 г. 	ЗООС ЗВ Подзаконови нормативни актове
Постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране	<ul style="list-style-type: none"> Национална програма за развитие „България 2030“; Стратегия за преход към кръгова икономика за периода 2022-2027 г. и План за действие към нея; Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г., вкл.: <ul style="list-style-type: none"> Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци с Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци; Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци; Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради; Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки; Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други; Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г. 	ЗООС ЗУО ЗП Подзаконови нормативни актове
Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на цялата страна чрез изпълнение на комплекса от мерки за опазване чистотата на атмосферния въздух	<ul style="list-style-type: none"> Национална програма за развитие „България 2030“; Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.; Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г. 	ЗООС ЗЧАВ Подзаконови нормативни актове
Опазване на биологичното разнообразие, съхраняване и устойчиво ползване на растителни и животински видове и местообитания	<ul style="list-style-type: none"> Национална програма за развитие „България 2030“ 	ЗООС ЗБР ЗЛР ЗГМО ЗЗТ Подзаконови нормативни актове

Повишаване на общественото съзнание и култура по опазване на околната среда и ефективно прилагане на механизмите за контрол за изпълнение на екологичното законодателство	<ul style="list-style-type: none"> Цели на МОСВ (чл. 33а от Закона за администрацията) 	ЗООС ЗДОИ ЗНА Подзаконови нормативни актове
Предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве чрез прилагане на превантивни инструменти	<ul style="list-style-type: none"> Национална програма за развитие „България 2030“; Цели на МОСВ (чл. 33а от Закона за администрацията) 	ЗООС ЗЗВВХВС ЗЗШОС ЗОПОЕЩ Подзаконови нормативни актове
Намаляване на неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, екосистемите и националното стопанство, предизвикано от изменението на климата	<ul style="list-style-type: none"> Национална програма за развитие „България 2030“; Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.; Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Република България 	ЗООС ЗОИК Подзаконови нормативни актове

Полза/ефект за обществото от провежданата политика

- Оптимална осигуреност на населението и икономиката с вода в достатъчно количество и с необходимото качество, справедливо разпределение на наличните водни ресурси, осигуряване на ефективното им използване при отчитане на въздействието върху свързаните с тях екосистеми, достигане и поддържане на добро състояние на всички води на територията на страната и морската околна среда, намаляване и предотвратяване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите;
- Осъществяване на проекти, свързани с предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда и използването им като ресурс за икономиката;
- Съхранени, опазени и възстановени диви растителни и животински видове, генетичните им ресурси, местообитания и забележителни обекти на неживата природа;
- Намаляване на вредното въздействие и предотвратяване на настъпването на опасности и щети върху здравето на хората, животните, растенията, природните и културните ценности от негативното изменение в качеството на атмосферния въздух в резултат на различни дейности с източници на емисии;
- Принос на страната към усилията на ЕС за смекчаване на климатичните изменения и осигуряване на по-здравословна околна среда в районите на реализация на проектите за намаляване на емисиите на парникови газове.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнението на политиката

- ✓ МС; МФ; МРРБ; МЗм; МЗ; МП; МИИ; МЕ; МОН; МТСП; ММС; МВР; МВнР; МТС;
- ✓ НАП; ИА ГИТ; АППК; ИА БСА; ИА ППРД; КЕВР; ДНСК; ДАМТН; НАГ; АУЕР; ИАГ; Агенция „Митници“;
- ✓ НСИ; БИС; институти към БАН;
- ✓ НДЕФ; ПУДООС;
- ✓ областни администрации; общини;
- ✓ висши учебни заведения;
- ✓ неправителствени организации;
- ✓ бизнес организации и др.

Показатели за полза/ефект и целеви стойности

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ				
Ползи/ефекти:	Целева стойност			
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Население, обхванато от изпълнени мерки за подобряване състоянието на водите и за защита от наводнения*: <ul style="list-style-type: none"> • подобро водоснабдяване; • подобро пречистване на отпадъчни води; • защита от наводнения 	бр. жители	219 712 121 690 323 470	202 070 121 000 255 660	202 070 121 000 255 660
2. Допълнителен капацитет за оползотворяване/рециклиране на отпадъци	тона	150 000	55 000	55 000
3. Управление и защита на природни местообитания и видове чрез: <ul style="list-style-type: none"> • приети планове за управление на защитени територии и защитени зони и планове за действие за растителни и животински видове; • осигуряване на екологосъобразно и контролирано ползване на природни ресурси в националните паркове (паша, дървесина, сенокос, лечебни растения, гъби и диворастващи плодове) 	брой	12 900	12 900	12 900
4. Население с подобро качество на атмосферния въздух (за замърсител FPC_{10})	бр. жители	728 205	788 713	3 074 127**
5. Спестени емисии на парникови газове от подкрепени проекти, подпомагащи смекчаването на неблагоприятните климатични промени	$\text{tCO}_2\text{eq}^{***}$	660 000	670 000	680 000

* Актуализацията на целевите стойности е извършена във връзка със сключени договори за финансиране от ОПОС по процедури BG16M1OP002-1.017-0001, BG16M1OP002-1.013, BG16M1OP002-4.002 и BG16M1OP002-4.005.

** Целевата стойност е актуализирана въз основа на данни за населението от НСИ към 31.12.2021 г.

*** тон въглероден диоксид еквивалент

Информация за наличността и качеството на данните

Показател „Население, обхванато от изпълнени мерки за подобряване състоянието на водите и за защита от наводнения: подобро водоснабдяване, подобро пречистване на отпадъчни води, защита от наводнения“ измерва постигнат ефект от подкрепени проекти, насочени към повишаване на ефективността на ползване на водите чрез намаляване на загубите на вода във водопреносните мрежи, подобряване на качеството на питейната вода и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите.

Целевите стойности по години на показателите за изпълнение „подобро водоснабдяване“, „подобро пречистване на отпадъчни води“ и „защита от наводнения“ се прогнозира и предоставят от второстепенните разпоредители с бюджет на база събирана информация на регионално ниво на басейново управление.

Показател „Допълнителен капацитет за оползотворяване/рециклиране на отпадъци“ измерва постигнат ефект от осъществени проекти, свързани с предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда и използването им като ресурс за икономиката.

Показател „Управление и защита на природни местообитания и видове чрез приети планове за управление на защитени територии и защитени зони и планове за действие за растителни и животински видове и осигуряване на екологосъобразно и контролирано ползване на природни ресурси в националните паркове (паша, дървесина, сенокос, лечебни растения, гъби и диворастващи плодове)“ е ключовия механизъм за ефективно управление и защита на природни местообитания и видове с европейско и национално значение, който способства за измерване на постигнатия напредък в стратегическото планиране на мерките, необходими за подобряване на природозащитното състояние и контролирано ползване на природни ресурси в националните паркове.

Показател „Население с подобро качество на атмосферния въздух (за замърсител $ФПЧ_{10}$)“ е показател за изпълнение на целта за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на цялата страна. Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух (КАВ), са 12 замърсителя, които са обект на нормиране и чиито нива в атмосферния въздух подлежат на задължителна текуща оценка (мониторинг). Замърсители са: прахови частици – $ФПЧ_{10}$ и $ФПЧ_{2,5}$, серен диоксид, азотни оксиди, олово, озон, въглероден оксид, бензен, кадмий и никел (тежки метали), арсен и полициклически ароматни въглеводороди. Ключов приоритет на национално ниво е подобряване на КАВ за населението с наднормено замърсяване с $ФПЧ_{10}$. Показателят измерва постигнатия ефект от прилагането на мерки, като показва населението в определени градове с подобро КАВ

Източници на данни за отчитането на показателите, свързани с КАВ, са: информационни системи на отделните програми за подкрепа на проекти; доклади на бенефициенти за напредъка по отделните проекти; годишните доклади за изпълнението на програмите; резултатите от пунктовете за мониторинг на КАВ и официални данни за брой на населението от НСИ и др.

Показател „Спестени емисии на парникови газове от подкрепени проекти, подпомагащи смекчаването на неблагоприятните климатични промени“ измерва постигнат ефект от подкрепени проекти, насочени към намаляване на емисиите на парникови газове.

III.2. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Визия за развитието на политиката

Министерството на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) ръководи Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) и информационни системи и регистри, като чрез тях се осигурява достъп до актуална и навременна информация за състоянието на околната среда.

Националната система за мониторинг на околната среда е инструмент, предоставящ както на законодателната, така и на изпълнителната власт базова информация за състоянието и рисковете за околната среда и природните ресурси, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданите политики в областта на околната среда. Развитието на НСМОС е насочено към цялостно осигуряване на актуална и достоверна информация за състоянието на околната среда, с което да се гарантира вземането на навременни и ефективни управленски решения, както и към непрекъснато разширяване на обхвата на предоставяната публична информация.

Сегашен и бъдещ приоритет на НСМОС е осигуряване на необходимата информация за изпълнение на задълженията на МОСВ за докладване в изпълнение на изискванията на европейското и международното екологично законодателство.

Стратегическа и оперативни цели

Стратегическа цел:

Мониторинг на околната среда, анализ и оценка на състоянието на компонентите и факторите на околната среда за изготвяне и предоставяне на информация, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданите политики в областта на околната среда.

Оперативни цели:

✚ Осигуряване на подходяща инфраструктура за мониторинг и информация за околната среда за целите на политиките за опазване на околната среда, в т.ч. за публичен достъп до екологична информация;

✚ Развитие на Националната система за мониторинг на околната среда.

Полза/ефект за обществото от провежданата политика

Гарантиране на информационна обезпеченост на процесите на вземане на решения за околната среда на политическо и оперативно ниво чрез: осигуряване на актуална и достатъчна по обхват информация; анализ и оценка на състоянието на компонентите на околната среда и факторите, влияещи върху тях; предоставяне на достъп до информацията; предоставяне на необходимата информация на държавните институции за целите на управлението на околната среда и докладване в изпълнение на изискванията на международното екологично законодателство.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката

- ✓ МЗМ; МРРБ; МВР; МЗ; МЕ; МТС;
- ✓ АЯР; Агенция „Митници“; ИА БСА; ИАГ; НАП;
- ✓ НСИ; ИКИТ при БАН; ИО при БАН; ИГ при БАН;
- ✓ НЦОЗА; РЗИ; НЦРРЗ и др.

Показатели за полза/ефект и целеви стойности

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ				
Ползи/ефекти:	Целева стойност			
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Изпълнени програми за мониторинг на компонентите и факторите на околната среда	брой	12	12	12
2. Поддържани информационни системи/ системи с публичен достъп на НСМОС	брой	20/12	20/12	20/12
3. Поддържани регистри с публичен достъп	брой	21	20*	20*
4. Изготвени доклади за състоянието на околната среда	брой	10	10	10
5. Докладвания до международни институции**	брой	25	25	26

* Прекратена е поддръжката на Таксономичния регистър на видовете и местообитанията, тъй като не отговаря на понятието „регистър“ по смисъла на Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги, поради което целевата стойност на индикатора е намалена.

** Докладванията по някои международни програми, директиви и конвенции не е ежегодно, а на период от няколко години.

Информация за наличността и качеството на данните

Данните за показателите за политиката в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост се събират и/или са налични в ИАОС, която е отговорна за извършване на пробонабирането и анализите, методическото, материално-техническото и програмно-информационното обезпечаване на дейността на системата.

Пълната информация за показателите за изпълнение се намира в МОСВ и ИАОС. Частична информация на регионално ниво има и в РИОСВ, ДНП. Данни за качеството на водите на басейново ниво е налична в БД.

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПРОЕКТОБЮДЖЕТА ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024 - 2025 Г.

Описание на приходите

ПРИХОДИ	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
(в хил. лв.)			
Общо приходи:	42 539,0	42 975,5	43 608,6
<i>Данъчни приходи</i>	0,0	0,0	0,0
<i>Неданъчни приходи</i>	42 539,0	42 975,5	43 608,6
Приходи и доходи от собственост	2 559,1	2 570,1	2 571,1
Приходи от държавни такси	39 625,6	40 128,6	40 636,5
Глоби, санкции и наказателни лихви	1 410,0	1 214,0	1 126,0
Други приходи	-3 495,0	-3 295,0	-3 095,0
Внесени ДДС и други данъци върху продажбите	-1 033,0	-1 009,8	-1 013,2
<i>Приходи от концесии</i>	3 472,3	3 367,6	3 383,2

Нетният размер на приходите, заложиени по проектобюджет за 2023 г. е 42 359 000 лв., Планираните приходи за прогнозната 2024 г. е 43 525 000 лв., Планираните приходи за прогнозната 2025 г. са в размер на 43 753 000 лв.

Приходите по бюджета на МОСВ се формират от приходи от калкулации за разходи по контрола и извършени лабораторни анализи, приходи от държавни такси, глоби, санкции, лихви, други неданъчни приходи и приходи от концесии.

Приходите от държавни такси, постъпват на основание ПМС № 136/30.11.2012 г., с което е приета Тарифа за таксите, които се събират в системата на Министерството на околната среда и водите и на основание Закона за водите, чл. 196, ал.1.

Постъпващите приходи от глоби, санкции и наказателни лихви се формират от глоби и санкции на физически и юридически лица, във връзка с неизпълнение на екологичното законодателство. Неизплатените в доброволния срок за изпълнение се предават на Националната агенция по приходите (НАП) за принудително събиране.

Формираните „Други неданъчни приходи” са приходи по ЗДОИ, кито се получават от застрахователни обезщетения, реализирани курсови разлики от продажба на валута, суми по влезли в сила наказателни поставоления принудително събрани от НАП и отчетени съгласно т. 74 от ДДС 12/2009 г. за реда и начина за събиране и отчитане на средствата по публични и частни държавни вземания.

Описание на разходите

Отчет 2021 г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
	(Отчет 2021 г.)									
	(в хил. лв.)	Общо разходи	По бюджет а на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1900.00.00	Общо разходи	556 211,1	69 938,2	486 272,9	69 721,6	69 721,6	0,0	486 489,5	216,6	486 272,9
1900.01.00	Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	461 522,0	33 867,4	427 654,6	33 650,8	33 650,8	0,0	427 871,2	216,6	427 654,6
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	227 661,6	11 264,0	216 397,6	11 264,0	11 264,0	0,0	216 397,6	0,0	216 397,6
1900.01.02	Бюджетна програма "Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите"	101 372,6	4 533,6	96 839,0	4 533,6	4 533,6	0,0	96 839,0	0,0	96 839,0
1900.01.03	Бюджетна програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"	45 797,7	2 083,5	43 714,2	2 083,5	2 083,5	0,0	43 714,2	0,0	43 714,2
1900.01.04	Бюджетна програма "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	34 408,5	9 513,0	24 895,5	9 296,4	9 296,4	0,0	25 112,1	216,6	24 895,5
1900.01.05	Бюджетна програма "Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	7 775,4	1 713,5	6 061,9	1 713,5	1 713,5	0,0	6 061,9	0,0	6 061,9
1900.01.06	Бюджетна програма "Оценка и управление на въздействието върху околната среда"	6 646,5	4 233,7	2 412,8	4 233,7	4 233,7	0,0	2 412,8	0,0	2 412,8
1900.01.07	Бюджетна програма "Управление на дейностите по изменение на климата"	37 859,7	526,1	37 333,6	526,1	526,1	0,0	37 333,6	0,0	37 333,6
1900.02.00	Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна	20 608,7	16 872,8	3 735,9	16 872,8	16 872,8	0,0	3 735,9	0,0	3 735,9
1900.02.01	Бюджетна програма "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост"	20 608,7	16 872,8	3 735,9	16 872,8	16 872,8	0,0	3 735,9	0,0	3 735,9
1900.03.00	Бюджетна програма "Администрация"	74 080,4	19 198,0	54 882,4	19 198,0	19 198,0	0,0	54 882,4	0,0	54 882,4

Отчет 2022 г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
	(Отчет 2022 г.)									
	(в хил. лв.)	Общо разходи	По бюджет а на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомстве ни	По бюджет а на ПРБ	По други бюджет и и сметки за	Общо админист рирани	По бюджет а на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1900.00.00	Общо разходи	705 520,1	132 070,8	573 449,3	131 476,3	131 476,3	0,0	574 043,8	594,5	573 449,3
1900.01.00	Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	629 467,2	70 853,2	558 614,0	70 497,0	70 497,0	0,0	558 970,2	356,2	558 614,0
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	322 242,7	9 546,3	312 696,4	9 546,3	9 546,3	0,0	312 696,4	0,0	312 696,4
1900.01.02	Бюджетна програма "Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на почвите"	67 399,2	4 368,4	63 030,8	4 368,4	4 368,4	0,0	63 030,8	0,0	63 030,8
1900.01.03	Бюджетна програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"	118 158,3	2 377,8	115 780,5	2 377,8	2 377,8	0,0	115 780,5	0,0	115 780,5
1900.01.04	Бюджетна програма "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	32 449,4	11 525,9	20 923,5	11 169,7	11 169,7	0,0	21 279,7	356,2	20 923,5
1900.01.05	Бюджетна програма "Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	7 105,0	2 260,0	4 845,0	2 260,0	2 260,0	0,0	4 845,0	0,0	4 845,0
1900.01.06	Бюджетна програма "Оценка и управление на въздействието върху околната среда"	27 585,6	4 825,6	22 760,0	4 825,6	4 825,6	0,0	22 760,0	0,0	22 760,0
1900.01.07	Бюджетна програма "Управление на дейностите по изменение на климата"	54 527,0	35 949,2	18 577,8	35 949,2	35 949,2	0,0	18 577,8	0,0	18 577,8
1900.02.00	Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост	21 102,5	21 102,5	0,0	21 102,5	21 102,5	0,0	0,0	0,0	0,0
1900.02.01	Бюджетна програма "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост"	21 102,5	21 102,5	0,0	21 102,5	21 102,5	0,0	0,0	0,0	0,0
1900.03.00	Други бюджетни програми	18 000,9	18 000,9	0,0	17 762,6	17 762,6	0,0	238,3	238,3	0,0
1900.03.01	Бюджетна програма "Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология"	18 000,9	18 000,9	0,0	17 762,6	17 762,6	0,0	238,3	238,3	0,0
1900.03.00	Бюджетна програма "Администрация"	36 949,5	22 114,2	14 835,3	22 114,2	22 114,2	0,0	14 835,3	0,0	14 835,3

Проект 2023 г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Административни разходи		
	(Проект 2023 г.)									
	(в хил. лв.)	Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо административни	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1900.00.00	Общо разходи	864 052,4	114 675,6	749 376,8	111 161,6	111 161,6	0,0	752 890,8	3 514,0	749 376,8
1900.01.00	Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	777 430,1	42 586,4	734 843,7	42 306,4	42 306,4	0,0	735 123,7	280,0	734 843,7
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	416 331,1	8 965,2	407 365,9	8 965,2	8 965,2	0,0	407 365,9	0,0	407 365,9
1900.01.02	Бюджетна програма "Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите"	158 541,9	7 372,6	151 169,3	7 372,6	7 372,6	0,0	151 169,3	0,0	151 169,3
1900.01.03	Бюджетна програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"	82 802,7	2 569,0	80 233,7	2 569,0	2 569,0	0,0	80 233,7	0,0	80 233,7
1900.01.04	Бюджетна програма "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	46 085,0	15 420,7	30 664,3	15 140,7	15 140,7	0,0	30 944,3	280,0	30 664,3
1900.01.05	Бюджетна програма "Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	5 431,9	1 931,9	3 500,0	1 931,9	1 931,9	0,0	3 500,0	0,0	3 500,0
1900.01.06	Бюджетна програма "Оценка и управление на въздействието върху околната среда"	28 548,8	5 448,8	23 100,0	5 448,8	5 448,8	0,0	23 100,0	0,0	23 100,0
1900.01.07	Бюджетна програма "Управление на дейностите по изменение на климата"	39 688,7	878,2	38 810,5	878,2	878,2	0,0	38 810,5	0,0	38 810,5
1900.02.00	Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост	12 997,0	12 997,0	0,0	12 997,0	12 997,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1900.02.01	Бюджетна програма "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост"	12 997,0	12 997,0	0,0	12 997,0	12 997,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1900.03.00	Други бюджетни програми	27 386,1	27 386,1	0,0	24 152,1	24 152,1	0,0	3 234,0	3 234,0	0,0
1900.03.01	Бюджетна програма "Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология"	27 386,1	27 386,1	0,0	24 152,1	24 152,1	0,0	3 234,0	3 234,0	0,0
1900.04.00	Бюджетна програма "Администрация"	46 239,2	31 706,1	14 533,1	31 706,1	31 706,1	0,0	14 533,1	0,0	14 533,1

Прогноза за 2024 г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Административни разходи		
	Прогноза за 2024 г.)									
	(в хил. лв.)	Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо административни	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1900.00.00	Общо разходи	511 881,6	110 686,7	401 194,9	107 169,0	107 169,0	0,0	404 712,6	3 517,7	401 194,9
1900.01.00	Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	434 083,5	42 880,4	391 203,1	42 580,4	42 580,4	0,0	391 503,1	300,0	391 203,1
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	235 951,4	8 586,0	227 365,4	8 586,0	8 586,0	0,0	227 365,4	0,0	227 365,4
1900.01.02	Бюджетна програма "Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите"	34 019,4	4 657,0	29 362,4	4 657,0	4 657,0	0,0	29 362,4	0,0	29 362,4
1900.01.03	Бюджетна програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"	22 847,0	3 294,6	19 552,4	3 294,6	3 294,6	0,0	19 552,4	0,0	19 552,4
1900.01.04	Бюджетна програма "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	36 676,5	18 279,0	18 397,5	17 979,0	17 979,0	0,0	18 697,5	300,0	18 397,5

1900.01.05	Бюджетна програма "Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	5 385,1	1 885,1	3 500,0	1 885,1	1 885,1	0,0	3 500,0	0,0	3 500,0
1900.01.06	Бюджетна програма "Оценка и управление на въздействието върху околната среда"	27 206,5	5 406,5	21 800,0	5 406,5	5 406,5	0,0	21 800,0	0,0	21 800,0
1900.01.07	Бюджетна програма "Управление на дейностите по изменение на климата"	71 997,6	772,2	71 225,4	772,2	772,2	0,0	71 225,4	0,0	71 225,4
1900.02.00	Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност	12 565,9	12 565,9	0,0	12 565,9	12 565,9	0,0	0,0	0,0	0,0
1900.02.01	Бюджетна програма "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност"	12 565,9	12 565,9	0,0	12 565,9	12 565,9	0,0	0,0	0,0	0,0
1900.03.00	Други бюджетни програми	26 691,1	26 691,1	0,0	23 473,4	23 473,4	0,0	3 217,7	3 217,7	0,0
1900.03.01	Бюджетна програма "Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология"	26 691,1	26 691,1	0,0	23 473,4	23 473,4	0,0	3 217,7	3 217,7	0,0
1900.04.00	Бюджетна програма "Администрация"	38 541,1	28 549,3	9 991,8	28 549,3	28 549,3	0,0	9 991,8	0,0	9 991,8

Прогноза за 2025 г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
	(Прогноза за 2025 г.)									
	(в хил. лв.)	Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1900.00.00	Общо разходи	578 277,2	111 553,3	466 723,9	108 035,6	108 035,6	0,0	470 241,6	3 517,7	466 723,9
1900.01.00	Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	494 168,1	42 731,2	451 436,9	42 431,2	42 431,2	0,0	451 736,9	300,0	451 436,9
1900.01.01	Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	144 438,0	8 599,2	135 838,8	8 599,2	8 599,2	0,0	135 838,8	0,0	135 838,8
1900.01.02	Бюджетна програма "Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите"	62 696,9	4 603,1	58 093,8	4 603,1	4 603,1	0,0	58 093,8	0,0	58 093,8

1900.01.03	Бюджетна програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"	108 631,9	2 624,2	106 007,7	2 624,2	2 624,2	0,0	106 007,7	0,0	106 007,7
1900.01.04	Бюджетна програма "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	67 312,3	18 624,3	48 688,0	18 324,3	18 324,3	0,0	48 988,0	300,0	48 688,0
1900.01.05	Бюджетна програма "Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	5 414,2	1 914,2	3 500,0	1 914,2	1 914,2	0,0	3 500,0	0,0	3 500,0
1900.01.06	Бюджетна програма "Оценка и управление на въздействието върху околната среда"	18 686,9	5 486,9	13 200,0	5 486,9	5 486,9	0,0	13 200,0	0,0	13 200,0
1900.01.07	Бюджетна програма "Управление на дейностите по изменение на климата"	86 987,9	879,3	86 108,6	879,3	879,3	0,0	86 108,6	0,0	86 108,6
1900.02.00	Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност	12 592,6	12 592,6	0,0	12 592,6	12 592,6	0,0	0,0	0,0	0,0
1900.02.01	Бюджетна програма "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност"	12 592,6	12 592,6	0,0	12 592,6	12 592,6	0,0	0,0	0,0	0,0
1900.03.00	Други бюджетни програми	26 921,8	26 921,8	0,0	23 704,1	23 704,1	0,0	3 217,7	3 217,7	0,0
1900.03.01	Бюджетна програма "Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология"	26 921,8	26 921,8	0,0	23 704,1	23 704,1	0,0	3 217,7	3 217,7	0,0
1900.04.00	Бюджетна програма "Администрация"	44 594,7	29 307,7	15 287,0	29 307,7	29 307,7	0,0	15 287,0	0,0	15 287,0

Описание на финансирането на консолидираните разходи

Финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния бюджет (хил. лв.) (в хил. лв.)	Проект 2023	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
Общо разходи:	864052,4	511 881,6	578 277,2
Общо разчетено финансиране:	864052,4	511 881,6	578 277,2
По бюджета на ПРЕ	114675,6	110 686,7	111 553,3

По други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:	749376,8	401 194,9	466 723,9
· Държавни инвестиционни заеми	158,00	137,6	117,2
· Сметки за средства от ЕС	643209,7	313 512,2	388 416,6
· Национален доверителен фонд	13021	3 553,0	3 588,0
Програма за отстраняване на минали екологични щети	23100	21 800,0	13 200,0
· Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма - БАН	675	675,0	675,0
· Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	69213,1	61 517,1	60 727,1

ОПИСАНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ

V.I.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.01 „ОЦЕНКА, УПРАВЛЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“

Цели на бюджетната програма

Програмата допринася за предотвратяване или намаляване на въздействието от човешка дейност върху повърхностните и подземните води.

Основната цел на политиката по управление на водите е интегрирано управление на водите, в т.ч. опазване и подобряване състоянието на водите, постигане и поддържане на добро количествено, химично и екологично състояние на водните тела на територията на Република България и на околната среда в морските води и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите.

Ключова за изпълнението е координацията с ведомствата, осъществяващи държавната политика в икономическите сектори, във връзка с изпълнение на изискванията на законодателството на Европейския съюз и на международни споразумения в областта на управлението на водите, както и разработване и съгласуване на политики, стратегии и програми.

Дейностите са насочени към постигане и прилагане на целенасочена и устойчива политика, за да се гарантира устойчиво потребление на безценния воден ресурс. Ключовите мерки за постигане и поддържане на доброто състояние на водните тела на територията на страната са заложи в Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) за периода 2022-2027 г. Мерки за намаляване на неблагоприятните последици от наводнения за човешкото здраве, стопанската дейност и околната среда остават основен акцент в Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2022-2027 г. За същия период се изпълняват и мерките от Стратегията за опазване на околната среда в морските води на Черно море на Република България. Дейности са насочени към създаване на условия за максимално ефективното оползотворяване на минералните води в интерес на гражданите и в съответствие с приоритетите за развитие на общините, както и при зачитане интересите на бизнеса и на държавата.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1900.01.01 Бюджетна програма „Оценка, управление и опазване на водите на Република България“	Целева стойност			
	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Издадени административни актове по реда на ЗВ (разрешителни, решения, заповеди за СОЗ, УЕР и др.)	брой	1500	1500	1500
2. Оперативно управление на водите на национално ниво – изготвяне на режимни графици и информация за състоянието на водите в комплексните и значими язовири	брой	30	30	30
3. Осъществена контролна дейност съгласно ЗВ	брой проверки	9300	9300	9300
4. Приходи от такси, събирани по реда на ЗВ	млн.лв	40	40	40
5. Концесии за добив на минерална вода	брой	14	14	14
6. Стопанисвани водовземни съоръжения за минерална вода – изключителна държавна собственост	брой	140	140	140
7. Стартирани/ в изпълнение/ завършени мерки от ПУРБ	брой	250	250	250
8. Изпълнение на мониторинговите програми от ПУРБ	%	100	100	100
9. Стартирани/ в изпълнение/ завършени мерки от ПУРН	брой	150	150	150
10. Извършени проверки за изпълнение на мерките, включени в ПУРБ и ПУРН	брой	950	950	950
11. Стартирани/ в изпълнение/ завършени мерки от Морската стратегия	брой	15	15	15
12. Изпълнение на програмите за мониторинг на морските води	%	100	100	100
13. Изготвяне на законови и подзаконови нормативни актове, в т.ч. изменения и допълнения	брой	1	1	1
14. Изготвени и предоставени национални доклади до ЕК и ЕОС, изисквани съгласно европейското законодателство	брой	0	1	0
15. Среци, консултации, кореспонденция по линия на международното сътрудничество, във връзка с прилагане на европейското законодателство и националната политика по управление на водите (споразумения, международни конвенции, политики, стратегии и програми за управление на трансграничните води)	брой	20	20	20

Външни фактори, които могат да оказват въздействие върху постигането на целите на програмата

Идентифицираните външни фактори, които могат да породят риск за неизпълнение на целите на програмата и прогнозираните целеви стойности на показателите, са:

- Определяне на разходен таван без отчитане и приоритизиране на дейностите, които следва да се изпълнят;
- Липса на интегриране на отрасловите политики към политиката по водите и неизпълнение на мерки от приетите ПУРБ и ПУРН от съответните компетентни органи (предвид приемането на ПУРБ и ПУРН с изискване за финансиране на мерките в рамките на бюджетите на отговорните институции);
- Липса на финансова обезпеченост за изпълнение на програмите от мерки, заложи в ПУРБ, ПУРН и Морската стратегия;
- Липса на финансова обезпеченост и/или неизпълнение на програмите за мониторинг на количеството на водите, както и предвидения мониторинг на химичното и екологичното състояние на водите и осигуряване на необходимите данни за извършване на оценките за състоянието на повърхностните и подземните води;
- Недостатъчна финансова обезпеченост за изпълнение на програмите за мониторинг на крайбрежните морски води и осигуряване на необходимите данни за извършване на оценките за състоянието на тези води;

- Липса на финансова обезпеченост за изпълнение на програмите за мониторинг на морската околна среда и осигуряване на необходимите данни за състоянието на морската околна среда;

- Неизпълнение и/или ненавременно изпълнение на дейности, възложени чрез изпълнение на обществени поръчки (най-често свързани със специализирани изследвания и проучвания за територията на страната).

Описаните външни фактори могат да доведат до неизпълнение на някои от задълженията на Република България съгласно европейското законодателство и съответно, до опасност от налагане на санкции от страна на Съда на ЕС.

Информация за наличността и качеството на данните

Посочените целеви стойности и тяхното отчитане се базират на информация, налична в МОСВ и предоставена от компетентните дирекции, ИАОС и регионалните структури – БД, РИОСВ.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

➤ Изпълнение на оперативни дейности и издаване на административни актове

Дейностите за предоставяне на услугата са насочени основно към процедиране/издаване на административни актове (разрешителни, решения, заповеди и др.) по реда на ЗВ. Осъществяването на контролната дейност е ключова задача в изпълнение на политиката по управление на водите и постигане/поддържане на добро състояние на водите на територията на страната. Не на последно място е информационното осигуряване на управлението на водите.

➤ Управление на минералните води

Дейностите се осъществяват чрез: предоставяне на разрешителни за водовземане и концесии за добив на минерална вода; осъществяване на контрол по разрешителни и изпълнението на концесионните договори; утвърждаване на експлоатационни ресурси на минералните води; определяне на санитарно-охранителните зони около водовземните съоръжения за минерална вода; поддържане на водовземните съоръжения и санитарно-охранителните зони на минералните води, които не са предоставени за управление и ползване от общини; безвъзмездно предоставяне за управление и ползване на общините на находища на минерална вода – изключителна държавна собственост.

➤ Координиране на изпълнението на мерките от ПУРБ/ актуализация на ПУРБ

В периода 2023-2025 г. усилията ще бъдат насочени, както към координиране на изпълнението на мерките от ПУРБ 2022-2027 г., така и към актуализацията на ПУРБ за периода 2028-2033 г. Основните дейности са свързани с разработването и изпълнението на ПУРБ, в т.ч. планиране и изпълнение на програмите за мониторинг за състоянието на водите; планиране на мерките в ПУРБ и изпълнение на мерките в програмите от мерки в ПУРБ, вкл. в секторните политики за използване на водите; координиране изпълнението на мерките от ПУРБ в икономическите сектори, оказващи натиск върху състоянието на водите; прилагане на държавната политика за управление на водите на басейново ниво и постигане на ефекта от изпълнението на програмите от мерки в ПУРБ. Ключови са и дейностите по актуализиране на ПУРБ и подготовката за приемането им от Министерския съвет.

➤ Координиране на изпълнението на мерките от ПУРН/ актуализация на ПУРН и управление на комплексните и значими язовири

В периода 2023-2025 г. усилията ще бъдат насочени към координиране на изпълнението на програмите от мерки в ПУРН 2022-2027 г., стартиране на актуализацията на ПУРН 2028-2033 г. за четирите района за басейново управление, а също така и към предприемане на

действия в съответствие с чл. 14, т. 1 от Директивата за наводненията, във връзка с актуализацията на стратегическите документи за следващия планов период.

За управлението на водите в комплексните и значими язовири се съставят годишни и месечни графици за използване на водите в съответствие с издадените разрешителни за водовземане. С годишния график се определя стратегията за използване на водите им през годината. Месечните графици се съставят на основата на актуализирана информация и определят водни обеми за използване от различните водоползватели.

➤ **Координиране на изпълнението на програмата от мерки от Морската стратегия/ актуализация на Морската стратегия**

В периода 2023-2025 г. усилията ще бъдат насочени, както към координиране на изпълнението на мерките от Морската стратегия 2022-2027 г., така и към актуализацията на Морската стратегия за периода 2028-2033 г.

Дейностите основно са свързани с участие и методическо ръководство при разработването/актуализацията и прилагането на Морската стратегия, както и изпълнение на Програмата за мониторинг на морските, включително крайбрежните морски води.

➤ **Разработване и реализиране на политика в областта на водите, насочена към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии за управление на водите**

Дейностите за предоставяне на услугата са свързани с участие, съвместно с други държави, в разработването и съгласуването на политики, стратегии и програми, свързани с управлението на речните басейни, управлението на риска от наводнения и Морската стратегия. Изготвянето/координирането на национални доклади до ЕК, изисквани съгласно европейското законодателство, е задача от първостепенно значение за осъществяване на политиката в областта на управление на водите.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Дирекция УВ:

- осъществява държавната политика за управление на водите на национално ниво, вкл. управление на риска от наводнения, координира, контролира и ръководи методически дейността на БД при изпълнение на задълженията им и прилагане на държавната политика на басейново ниво;
- осъществява държавната политика в областта на минералните води, вкл. във връзка с предоставяне и контролиране на концесии за добив на минерални води – изключителна държавна собственост;
- участва в разработването и прилагането на нормативни и административни актове и осъществява дейности по разработване и прилагане на национални стратегии, планове и програми, свързани с управлението на водите, както и координация и контрол на изпълнението им;
- осъществява международно сътрудничество във връзка с прилагане на европейското законодателство и националната политика по управление на водите.

Главна дирекция ОПОС е отговорна за цялостното управление и изпълнение на Оперативната програма в съответствие с принципа на ЕС за добро финансово управление. Организира процедури за набиране на проектни предложения и гарантира избирането на проектни предложения за финансиране в съответствие с критериите за избор на проекти по Оперативната програма; обявява крайните резултати от оценката и избора на проектните предложения; съгласува договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за проекта с бенефициентите.

Дирекция КВЕСМС, в сътрудничество с дирекция УВ, осъществява дейностите в областта на

водите по международното сътрудничество, координацията по въпросите на ЕС, програмите и проектите с международно участие.

Дирекция „Правна“ участва с експертиза в разработването на проекти на нормативни актове; осъществява процесуалното представителство на министерството пред съдилищата; изготвя проекти на договори и съгласува по законосъобразност договорите, изготвени от дирекция УВ, или предложени такива от други лица и организации.

Дирекция ОП организира и изпълнява дейности във връзка с планирането, подготовката и провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки, сключването на договорите за изпълнението им и изготвя план-график за провеждането им.

Дирекция НКЦ осъществява контрол и предоставя информация за изпълнението на месечните графици за водовземане от комплексните и значими язовири по Приложение № 1 към ЗВ; осъществява общо и методическо ръководство, координация и контрол на дейността на басейновите дирекции при провеждане на процедури по издаване, изменение, продължаване, прекратяване на разрешителни по реда на ЗВ; координира и анализира дейността на басейновите дирекции при осъществяване на контролните им функции по отношение на състоянието и проводимостта на речните легла.

Басейновите дирекции провеждат държавната политика на територията на съответния район за басейново управление на водите:

- „Дунавски район“ – обхваща водосборните области на реките Искър, Ерма, Нишава, Огоста и западно от Огоста, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавски Добруджански реки и водите на река Дунав;
- „Черноморски район“ – обхваща водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната граница, вкл. вътрешните морски води и териториалното море;
- „Източнобеломорски район“ – за водосборните области на реките Тунджа, Марица, Арда и Бяла река;
- „Западнобеломорски район“ – за водосборните области на реките Места, Струма и Доспат.

Басейновите дирекции разработват ПУРБ и ПУРН за съответния район на басейново управление. БД „Черноморски район“ разработва и актуализира и Стратегия за опазване на околната среда в морските води на Черно море (Морска стратегия). Провеждат процедури за издаване на разрешителни за водовземане и ползване на водни обекти и за определяне на санитарно-охранителни зони, както и на други административни актове по реда на ЗВ; осъществяват контрол съобразно предвиденото в ЗВ и подзаконовите актове към него; стопанисват минералните води – изключителна държавна собственост, които не са предоставени на концесия или на общини; планират и участват в провеждането на мониторинга за състоянието на водните тела, обобщават и анализират данните; осъществяват сътрудничество с компетентните органи за басейново управление на други държави по отношение на управлението на водите в международни райони за басейново управление; поддържат специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите; обявяват и поддържат публична информация за състоянието на водите и за дейността на дирекциите.

ИАОС извършва мониторинг на химичното и биологично състояние на повърхностните водни тела и свързаните с това измервания на количеството им и химичното състояние на подземните водни тела; подготвя годишник за състоянието на водите; издава периодичен бюлетин за състоянието на водите в Република България въз основа на данните от проведения мониторинг на екологичното и химичното състояние на водите и данните за количеството на водите, предоставени от НИМХ; създава и поддържа специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите. В рамките на изпълнение на задълженията си по ежегодното докладване към ЕАОС, ИАОС предоставя данни по

приоритетните потоци: „Качество на водите (повърхностни, подземни и морски)“; „Водни ресурси“; „Емисии“.

РИОСВ осъществяват мониторинга на отпадъчните води и контрола на обектите, формиращи отпадъчни води, както и поддържането на база данни за тези дейности (вкл. актуално състояние на списъците на обектите, които формират емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители); параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на ЗООС; контрола на аварийните изпускания на отпадъчни води.

ДНП осъществяват контрола за спазването на забраните и ограниченията в границите на санитарно-охранителните зони и върху компонентите и факторите на околната среда, оказващи влияние върху състоянието на водите в границите на парка.

ПУДООС финансира изграждането на мрежите и изпълнението на мониторинга на водите; изпълнението на проучвания и капиталови разходи, предвидени като мерки в ПУРБ и ПУРН, както и други разходи в обхвата на чл. 197 от ЗВ; дейности, свързани с контрола на водите, услуги от научен и технически характер, експертизи и оценки, възложени от органите за управление на водите; подпомага издръжката на БД и разходите, свързани с материално-техническото осигуряване и текущата дейност и стопанисването на минералните води. БД събират и отчитат получените такси по ЗВ, които се трансферират в полза на ПУДООС. Със събраните средства от таксите ПУДООС финансира реализирането на инфраструктурни проекти, определени като мерки в ПУРБ и ПУРН, включително: пречиствателни станции за отпадъчни води и канализационни мрежи; малки водоснабдителни мрежи и съоръжения; съоръжения за регулиране на оттока на реките и създаване на водни площи с местно значение; хидротехнически съоръжения за защита от вредното въздействие на водите; съоръжения за защита и опазване на водните ресурси и др.

НИМХ, съгласно чл. 171 от ЗВ, извършва мониторинга на количеството на валежите, подземните и повърхностните води, вкл. наносния отток; прогнозира наводнения и засушавания на територията на страната; осигурява метеорологични прогнози, прогнози за валежите, снеготопенето и наводненията във връзка с управлението на водите и защитата от вредното им въздействие; извършва оценки на тенденциите и създава сценарии за климатични изменения и влиянието им върху ресурсите на повърхностните и подземните води на национално ниво, оценки на количеството на водите в повърхностните и подземните водни тела; осигурява необходимата информация и оценки за количеството на водите за изпълнение на ангажиментите на Република България за докладване към ЕАОС при подготовката на националните доклади по директивите в областта на водите; стопанисва и поддържа пунктовете и станциите за мониторинг на количеството на водите, вкл. тези, включени в системите за ранно предупреждение, предназначени за наблюдение и прогнози на рисковите фактори, които могат да предизвикат наводнение.

ИО при БАН извършва мониторинг на морските води съгласно изискванията на РДВ и РДМС, предвидени в ПУРБ и Морската стратегия, както и разпоредбите на ЗВ.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. лв.)

№	Отчет	Отчет	Проект	Прогноза	Прогноза
---	-------	-------	--------	----------	----------

	1900.01.01 Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
	1	3	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	11 264,0	9 546,3	8 965,2	8 586,0	8 599,2
	Персонал	5 858,4	6 290,7	6 413,7	6 602,4	6 550,3
	Издръжка	5 019,3	2 926,9	2 436,1	1 868,6	1 940,8
	Капиталови разходи	386,3	328,7	115,4	115,0	108,1
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	11 264,0	9 546,3	8 965,2	8 586,0	8 599,2
	Персонал	5 858,4	6 290,7	6 413,7	6 602,4	6 550,3
	Издръжка	5 019,3	2 926,9	2 436,1	1 868,6	1 940,8
	Капиталови разходи	386,3	328,7	115,4	115,0	108,1
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	216 397,6	312 696,4	407 365,9	227 365,4	135 838,8
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	41 647,3	40 433,7	48 284,6	38 640,0	38 850,0
	Българска академия на науките - трансфер от МОСВ и МОН - трансфер от МОСВ	2 550,0	1 313,5	675,0	675,0	675,0
	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ		9314,4			
	ОП "Околна среда 2014-2020 г."; ОП "Околна среда 2021-2027 г."	172 084,0	261 139,0	358 406,3	188 050,4	96 313,8
	Оперативна програма "Човешки ресурси"	0	0			
	Оперативна програма "Добро управление"		450			
	Трансгранично сътрудничество - проекти	116,3	45,8			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	216 397,6	312 696,4	407 365,9	227 365,4	135 838,8
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	11 264,0	9 546,3	8 965,2	8 586,0	8 599,2
	Общо разходи (I.+II.+III.):	227 661,6	322 242,7	416 331,1	235 951,4	144 438,0
	Численост на щатния персонал	224	236	243	245	245

Численост на извънщатния персонал	3	3	3	3	3
-----------------------------------	---	---	---	---	---

ПУДООС

Планирането на разходи, отчитани в програмата съответства на прогнозния размер на планираните постъпления чрез трансфери, получавани по реда на чл. 196 от Закон за водите. По сключените договори за финансиране с общините, след решения на управителния съвет на ПУДООС, оставащите средства за разплащане по вече сключени договори са в общ размер на **40 547 214.70 лв.**, разпределени по направления, както следва:

За изпълнение на дейности по изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води – сключени договори, подлежащи на плащане в общ размер до **20 124 804.84 лв.**

За изпълнение на дейности по колектори и канализации – сключени договори, подлежащи на плащане в общ размер до **11 306 342.88 лв.**

За изпълнение на дейности за малки водоснабдителни обекти – сключени договори, подлежащи на плащане в общ размер до **9 116 066.98 лв.**

За изпълнение на дейности в резултат на погасени стари задължения, чрез Български ВиК Холдинг АД - сключени договори, подлежащи на плащане в общ размер до **19 240 896.02 лв.**

В допълнение на горното и в изпълнение на решения на Управителния съвет на ПУДООС са в процес сключване на договори проекти за финансиране в общ размер на **41 867 707.69 лв.**, от които през 2023 г. се очаква да се **20 933 853.84 лв.** и през 2024 г. **20 933 853.84 лв.**

От постъпилите средства от чрез Български ВиК Холдинг АД свободния финансов ресурс за сключване на договори по одобрените от управителния съвет на ПУДООС проекти е в размер на 5 132 968.37 лв.

Общият размер на поетите ангажimenti за плащане по сключени договори и взети решения на УС е 109 362 766.62 лв.

Предвидените разходи по програмата за периода 2023-2025 са намалени и в тази връзка заявените от МОСВ за финансиране проекти и дейности в сектор води също да бъде ограничен.

Средства които ще се разходват за 2023 г. и 2024 г. са в размер съответно на 42 285 хил. лв. и 32 640 хил. лева.

Оперативна програма „Околна среда“

Сектор : Управление на водите

За постигане на съответствие с Директива 91/271/ЕИО, Директива 98/83/ЕО, Директива 2013/51/ЕВРАТОМ и Директива 2000/60/ЕО ще се инвестира в:

- Изграждане на ВиК инфраструктура – средствата ще бъдат насочени към агломерации с над 10 000 екв. ж.;
- Доизграждане и/или оптимизиране на мрежите за мониторинг на водите;
- Оборудване на лаборатории на ИАОС и органите на ДЗК за целите на мониторинга;
- Дейности, насочени към разработване на нови и/или актуализация на съществуващи стратегически документи във връзка с прилагането на Рамковата директива за водите (РДВ) и Рамковата Директива за морска стратегия (РДМС).

Финансова рамка на приоритетна ос 1

Общ бюджет: 1 800 073 848 лв.

Цели на приоритетна ос 1:

Приоритетната ос има две специфични цели, а именно 1) опазване и подобряване състоянието на водните ресурси и 2) подобряване оценката на състоянието на водите. Изпълнението на приоритетната ос ще доведе до:

- Увеличаване на товара на замърсяване, който се събира и третира в пълно съответствие с изискванията на законодателството с 1 900 000 екв. ж. през 2023 г.
- Увеличаване броя на водните тела с подобрен мониторинг на количественото състояние от 90 през 2013 г. на 140 през 2023 г.
- Увеличаване броя на водните тела с подобрен мониторинг на химичното състояние от 153 през 2013 г. на 173 през 2023 г.
- Допълнителен брой жители с достъп до подобро водоснабдяване – 1 800 000 лица до края на 2023 г., от които 89 000 до края на 2018 г.
- Допълнителен брой жители с достъп до подобро пречистване на отпадъчните води – 1 900 000 екв.ж. до края на 2023 г., от които 100 000 екв.ж. до края на 2018 г.
- Изграждане/рехабилитация/реконструкция на ПСОВ – 25 бр. до края на 2023 г.
- Нови/актуализирани аналитични/програмни/стратегически документи – 18 броя до края на 2023 г., от които 10 бр. до края на 2018 г.

За постигането на по-горе описаните цели по приоритетната ос Управляващият орган на ОПОС 2014-2020 обяви общо 17 процедури за представяне на проектни предложения, в това число и финансово споразумение с Фонд мениджър на финансови инструменти в България.

Изпълнение до момента (20.03.2023 г.):

- обявени са 18 процедури за 2,694 млрд. лв., по една от които за 15 млн. лв. не е представено проектно предложение. В резултат, ангажираният в обявени процедури/покани финансов ресурс възлиза на 2,679 млрд. лв. (149% от бюджета на оста);
- получени са 44 проектни предложения за 2,5 млрд. лв. (139% от бюджета);
- договорени са 43 проекта с безвъзмездна финансова помощ за 2,113 млрд. лв. (117,4% от бюджета на оста). Тук се включва и сключеното споразумение с „Фонд Мениджър на финансови инструменти в България“ за 266,74 млн. лв.;
- извършени са плащания в размер на 1,130 млрд. лв. (62,8% от бюджета на оста);

Приоритети по програма “Околна среда 2021-2027 г.”

Приоритет 1: „Води”

Ще се инвестира в следните мерки:

- Инфраструктурни мерки за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води с принос за постигане на съответствие с Директива 91/271/ЕИО, в т.ч. за проекти, чието изпълнение е стартирало в периода 2014-2020 г.;
- Инфраструктурни мерки за водоснабдяване във връзка с Директива 98/83/ЕО [Директива (ЕС) 2020/2184] с принос към намаляване на загубите на вода по водопреносната мрежа и подобряване качеството на питейната вода, в т.ч. за проекти, чието изпълнение е стартирало в периода 2014-2020 г.;

- Разработване на РПИП за бъдещо финансиране за новоконсолидирани райони Благоевград, Кюстендил, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Разград – след консолидиране на последните 6 области в страната;
- Подкрепа за разработване ПУРБ – оценки, набиране на данни и др.;
- Мерки по отношение мониторинг и оценка на качеството на водите за питейно-битово водоснабдяване във връзка с Директивата за питейни води.

Финансова рамка на приоритет 1:

Общ бюджет: **1 399 229 753,71 лв.**

Цели на приоритет 1:

Приоритетът има една специфична цел, а именно „Подкрепа за осигуряването на достъп до вода и на устойчивото управление на водите“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Нов или подобрен капацитет за пречистване на отпадъчни води – 340 000 екв. ж. до края на 2029 г.;
- Жители, свързани към подобро обществено водоснабдяване - 1 679 270 лица;
- Жители, свързани към поне вторично пречистване на отпадъчни води - 208 977 лица;

За постигането на по-горе описаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 планира да обявява процедури за представяне на проектни предложения през 2023 и 2024

(в ХИЛ.ЛВ.)

Прогноза за разходите по оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г." в т.ч. и финансовата рамка за програмния период 2021-2027 г.		2024 г.	2025 г.
Програми		Обща сума за периода 2024-2025 г.	Обща сума
<i>Програма 1900.01.01.</i>	<i>Оценка, управление и опазване на водите на Република България</i>	579159.4 лв.	96313.8 лв.

Информация за изпълнението на „големи проекти“ по смисъла на чл.100 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета, финансирани със средства от ОПОС 2014-2020 г.

По приоритетна ос 1 се финансират два „големи проекта“:

- Изпълнен е фазиран проект „Интегриран проект за воден цикъл на град Враца - II-ра фаза“ с бенефициент община Враца, в изпълнение е "Интегриран воден проект за област Бургас" от "Водоснабдяване и канализация" ЕАД гр. Бургас.

Трансфери между бюджети

Планирани са средства за предоставяне на трансфер от бюджета на МОСВ на Института по океанология към БАН за изпълнение на дейности и задължения, произтичащи от Закона за водите както следва:

за 2023 г. – **675 000 лв.**, за 2024 г. – **675 000 лв.**, за 2025 г. – **675 000 лв.**

Държавен Инвестиционен Заем

МОСВ обслужва Държавен Инвестиционен Заем (ДИЗ), който е свързан с осъществен Проект „България-регионално и общинско водоснабдяване“, и Договор за финансиране между Република България и Европейска инвестиционна банка-Люксембург от 30.05.2007 г.

Разходите се отразяват като ведомствени по бюджета на МОСВ.

(в ХИЛ.ЛВ.)

Разходи за лихви	2022	2023	2024	2025
	Отчет	Разчет	Прогноза	Прогноза
Общо	178.4	158	137.6	117.2
1. По заеми преди 01.01.	178.4	158	137.6	117.2
2. По нови заеми				

**V.I.2. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.02
„ИНТЕГРИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВИТЕ“**

Цели на бюджетната програма

Политиката по управление на отпадъците допринася за постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране, намаляване на депонирането и ограничаване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

Основната цел на политиката по опазване на почвите е опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите.

За ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху здравето на хората и околната среда, ключовите дейности и инициативи са насочени към увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, повишаване на значението на дейностите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците, насочвайки усилията към създаване на „рециклиращо общество“ и подход, отчитащ целия „жизнен цикъл на продуктите и материалите“. Ключова е задачата, свързана с координиране на дейността за осъществяване на националната политика по управление на отпадъците, координация и контрол при проектиране, изграждане и експлоатация на съоръжения за третиране на отпадъците. По отношение на опазването на състоянието и функциите на почвите се прилагат мерки за предотвратяване на рискове за околната среда и човешкото здраве, свързани със замърсяване на почвите, в т.ч. с устойчиви органични замърсители.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	Целева стойност			
1900.01.02 Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите“				
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Изготвени законови и подзаконовни нормативни актове, в т.ч. изменения и допълнения, стратегически документи и др.	брой	2	1	1
2. Издадени разрешения за трансграничен превоз на отпадъци	брой	150	150	150
3. Издадени /продължаване на срока на действие/ разрешения на организации по оползотворяване и на лица, индивидуално изпълняващи задълженията си за масово разпространени отпадъци	брой	28	3	1
4. Изготвени и предоставени национални доклади/отчети съгласно европейското/ международното законодателство	брой	5	7	7

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите

на програмата

- Липса на финансов ресурс;
- Обжалване на екологични процедури и обществени поръчки.

Информация за наличността и качеството на данните

МОСВ има водеща роля в събирането, публикуването и разпространяването на информацията, свързана с управление на отпадъците. Посочените функции се изпълняват чрез ИАОС и със съдействието на РИОСВ.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Разработване на политиката, изпълнение на оперативни дейности и издаване на административни актове, свързани с управление на отпадъците**

Дейностите са насочени към разработване, изменение и допълнение на проекти на нормативни актове и стратегически документи по управление на отпадъците; издаване на административни актове – разрешения за трансграничен превоз на отпадъци; разрешения на организации по оползотворяване и на лица, изпълняващи задълженията си индивидуално, по реда на ЗУО.

- **Координация и контрол при проектирането, изграждането и експлоатацията на съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци**

Дейностите са свързани с осъществяване на координация и контрол при проектиране, изграждане и експлоатация на съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане, включително предварително третиране преди оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци, и спазване на изискванията при избор на площадки за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.

- **Координиране на дейността за осъществяване на националната политика по опазване, устойчиво използване и възстановяване функциите на почвите**

Основните дейности са: разработване, прилагане и координиране на дейностите по националната стратегическа и нормативна рамка съгласно разпоредбите на ЗП; координиране изпълнението на Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030)¹.

- **Реализиране на политиките в областта на управление на отпадъците и опазване на почвите, насочени към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии в областите**

Дейностите са свързани с участие, съвместно с други административни органи и държави, в разработването и съгласуването на политики, стратегии и програми, свързани с управление на отпадъците и опазване на почвите. Изготвянето/координирането на национални доклади, изисквани съгласно европейското законодателство, и участието в срещи по линия на международното сътрудничество са задачи от първостепенно значение за осъществяване на политиките в областта на управление на отпадъците и опазване на почвите.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Дирекция УООП:

¹ Индикаторите за изпълнение са част от индикаторите, дефинирани в Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“.

- прилага политиките на Общността за ефективно използване на отпадъците като ресурс и за устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им; подготвя и реализира програми и проекти за ресурсна ефективност, материално рециклиране и кръгова икономика; изпълнява и координира НПУО;

- провежда държавната политика в областта на управление на битови, строителни отпадъци и почви; разработва нормативни документи в областта на управление на битови, строителни отпадъци и почви; ръководи дейностите по закриване и рекултивация на неотговарящи на нормативните изисквания депа; управлява проекти, финансирани по програма ИСПА/ Кохезионен фонд (Регламент (ЕО) № 1164/94);

- провежда държавната политика в областта на управлението на производствени и опасни отпадъци; разработва нормативни документи в областта на управлението на производствени и опасни отпадъци; издава разрешения за превоз на отпадъци при условията и по реда на Регламент (ЕО) № 1013/2006;

- подготвя и реализира програми и проекти и разработва нормативната уредба в областта на управлението на масово разпространени отпадъци; издава разрешения на организации по оползотворяване и на лица, изпълняващи задълженията си индивидуално за масово разпространени отпадъци.

ИАОС извършва лабораторни изпитвания за охарактеризиране на отпадъците; събира, анализира и предоставя данни за отпадъци на национално ниво, в т.ч. информация за управлението на масово разпространени отпадъци; създава и поддържа специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за отпадъците; създава, обработва и докладва информация на НСИ, ЕАОС, ЕК и други международни институции.

РИОСВ осъществяват превантивен контрол върху компонентите на околната среда съобразно законовите и подзаконовите нормативни актове чрез утвърждаване на работни листове за класификация на образувани отпадъци, издаване на разрешения за извършване на дейности по третиране на отпадъци, издаване на становища/ административни актове за съгласуване на проекти за закриване и рекултивация на съществуващите депа за отпадъци и др.

ПУДООС финансира проекти в съответствие със следните приоритети:

- изграждане на регионално депо за битови отпадъци за регион за управление на отпадъците – Дупница, или разширение на съществуващи регионални депа за битови отпадъци, при които са възникнали аварийни ситуации, свързани с опасност от нарушение на качеството на компонентите на околната среда, живота и здравето на населението, състоянието на екологичната инфраструктура;
- разделно събиране на биоразградими битови отпадъци и изграждане на инсталации за производство на биогаз от тези отпадъци;
- техническа рекултивация на общински депа, неотговарящи на нормативните изисквания;
- безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци.

Главна дирекция ОПОС е отговорна за цялостното управление и изпълнение на Оперативната програма в сектор „Отпадъци“ в съответствие с принципа на ЕС за добро финансово управление. Организира процедури за набиране на проектни предложения и гарантира избирането на проектни предложения за финансиране в съответствие с критериите за избор на проекти по Оперативната програма; обявява крайните резултати от оценката и избора на проектните предложения; съгласува договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за проекта с бенефициентите.

За изпълнението на програмата основно отговорни са дирекция УООП и поделенията на МОСВ – ИАОС и РИОСВ, съгласно функциите, определени с устройствените правилници на МОСВ и неговите структури.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи по програмата

(в хил. лв.)

№	1900.01.02 Бюджетна програма „Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите”	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	4 533,6	4 368,4	7 372,6	4 657,0	4 603,1
	Персонал	2 928,1	2 929,9	3 301,6	3 424,1	3 403,2
	Издръжка	504,6	508,6	4 068,2	1 232,9	1 199,9
	Капиталови разходи	1 100,9	929,9	2,8	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	4 533,6	4 368,4	7 372,6	4 657,0	4 603,1
	Персонал	2 928,1	2 929,9	3 301,6	3 424,1	3 403,2
	Издръжка	504,6	508,6	4 068,2	1 232,9	1 199,9
	Капиталови разходи	1 100,9	929,9	2,8	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	96 839,0	63 030,8	151 169,3	29 362,4	58 093,8
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	11 524,1	6 958,7	4 438,5	7 387,1	7 387,1
	ОП "Околна среда 2014-2020 г."; ОП "Околна среда 2021-2027 г."	85 314,9	56 072,1	146 730,8	21 975,3	50 706,7
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	96 839,0	63 030,8	151 169,3	29 362,4	58 093,8
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	4 533,6	4 368,4	7 372,6	4 657,0	4 603,1
	Общо разходи (I.+II.+III.):	101 372,6	67 399,2	158 541,9	34 019,4	62 696,9
	Численост на щатния персонал	117	110	126,0	128,0	128,0
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0,0	0,0	0,0

ПУДООС

Предприятието, отпуска безвъзмездна финансова помощ на екологични проекти и дейности в сектор „Управление на отпадъците“, отговарящи на приоритети за финансиране, приети с решение на УС на ПУДООС, Протокол № 2 от 03.05.2022г., както следва:

1. Изграждане на регионално депо за битови отпадъци за регион за управление на отпадъците - Дупница или разширение на съществуващи регионални депа за битови отпадъци, при които са възникнали аварийни ситуации, свързани с опасност от нарушение на качеството на компонентите на околната среда, живота и здравето на населението, състоянието на екологичната инфраструктура;

2. Реализиране на проекти за разделно събиране на биоразградими битови отпадъци и изграждане на инсталации за производство на биогаз от тези отпадъци;

3. Съфинансиране на техническата рекултивация на общински депа, неотговарящи на нормативните изисквания. ПУДООС ще предоставя 65 % от стойността на проекта за техническа рекултивация, съгласно минимални изисквания и при максимална стойност на м2 до 55 лв. /м2 без ДДС за площ на сметищното тяло;

4. Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци.

Съществено намаление на капиталовите разходи в сектор отпадъци Бюджета спрямо изработен ,съгласно БЮ № 1 от 10.03.2023 г. на Министър на финансите, се налага за 2023 г. Ограничаване на финансовия ресурс се извърша и 2024г., 2025г. г., а именно:

- за 2023 г. от 9 854 400 лв на 4 438 500 лв;
- за 2024 г. от 9 854 400 лв на 7 387 100 лв;
- за 2025 г. от 9 854 400 лв на 7 387 100 лв;

Цитираното по-горе намаление на капиталовите разходи в сектор отпадъци ще ограничи финансирането от ПУДООС на проекти и дейности.

До настоящия момент в ПУДООС са подадени заявления за отпускане на финансова помощ по приоритет **„Изграждане на регионално депо за битови отпадъци за регион за управление на отпадъците - Дупница или разширение на съществуващи регионални депа за битови отпадъци, при които са възникнали аварийни ситуации, свързани с опасност от нарушение на качеството на компонентите на околната среда, живота и здравето на населението, състоянието на екологичната инфраструктура“** общо 2 бр. заявления за финансиране на проекти в сектор „Управление на отпадъците“ на общини Дупница и Доспат, на обща стойност **16 000 хил. лв.**

По приоритет **„Съфинансиране на техническата рекултивация на общински депа, неотговарящи на нормативните изисквания. ПУДООС ще предоставя 65% от стойността на проекта за техническа рекултивация, съгласно минимални изисквания и при максимална стойност на м2 до 55 лв. /м2 без ДДС за площ на сметищното тяло“** в ПУДООС са подавани заявления за финансиране на проекти за изпълнение на техническа рекултивация на общини:

- Иваново, Котел, Долна баня, Твърдица, Смядово, Сливница, Своге.

Общата прогнозна стойност за реализация на посочените проекти **4 000 хил. лева.**

В последния етап на бюджетната прогноза остават средства в общ размер на 4438500 лв. за 2023 година.

Оперативна програма „Околна среда“

Приоритетна ос 2 „Отпадъци“

За постигане на съответствие с йерархията при управлението на отпадъците, съгласно Директива 2008/98/ЕО и с целите, залегнали в националното законодателство ще се инвестира в:

- Мерки за подобряване управлението на битовите отпадъци

Финансова рамка на приоритетна ос 2

Общ бюджет: 499 608 598 лв.

Цели на приоритетна ос 2:

Приоритетната ос има една специфична цел, която е „Намаляване на количеството депонирани битови отпадъци“. Изпълнението на приоритетната ос ще доведе до:

- Намаляване на количеството на депонираните битови отпадъци с 650 000 тона/годишно до края на 2023 г.
- Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци – 240 000 тона/годишно до края на 2023 г., от които 20 000 тона/годишно до края на 2018 г.
- Допълнителен капацитет за оползотворяване на битови отпадъци (за получаване на енергия) – 180 000 тона/годишно до края на 2023 г.

За постигането на по-горе описаните цели по приоритетната ос Управляващият орган на ОПОС 2014-2020 обяви общо 10 процедури за представяне на проектни предложения, в това число и финансово споразумение с Фонд мениджър на финансови инструменти в България.

Изпълнение до момента (20.03.2023 г.):

- обявени са общо 10 процедура за близо 821,2 млн. лв., една от които за 98 млн. лв. приключи без одобрен проект и реално остават 9 с бюджет от 723,4 млн. лв. (145 % от бюджета на оста);
- договорени са 152 проекта с безвъзмездна финансова помощ за 590 млн. лв. (118,2 % от бюджета на оста);
- извършени са плащания в размер на 355 млн. лв. (71,1 % от бюджета на оста).

Приоритети по програма “Околна среда 2021-2027 г.”

Приоритет 2: „Отпадъци”

Ще се инвестира в следните мерки:

- Мерки за изграждане, разширяване и/или надграждане на общински/регионални системи за разделно събиране и рециклиране на биоразградими отпадъци – за РСУО съгласно Приложение № 8 на НПУО 2021-2028 г.;
- Мерки за изграждане на системи/центрове за разделно събиране и подготовка за повторна употреба и поправка;
- Мерки за рециклиране на отпадъците – допустими в комбинация с разделно събиране и предварително третиране на разделно събрани отпадъци;
- Модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България;
- Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението;
- Рекултивация на депа и/или осигуряване на безопасност на съществуващи депа без увеличаване на техния капацитет.

Финансова рамка на приоритет 2:

Общ бюджет: **611 493 326,02 лв.**

Цели на приоритет 2:

Приоритетът има две специфични цели, а именно „Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика“ и „Подобряване на

защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци – 330 000 тона/годишно до края на 2029 г.;
- Инвестиции в съоръжения за разделно събиране на отпадъци – 20 млн. евро до края на 2029 г.;
- Отпадъци, събрани разделно - 330 000 тона/годишно;
- Рециклирани отпадъци - 330 000 тона/годишно;
- Площ на рехабилитираната земя, за която се отпуска подкрепа – 8 хектара до края на 2029 г.;
- Рехабилитирана земя, използвана за зелени площи, социално жилищно настаняване, стопанско или друго ползване – 80 хектара.

За постигането на по-горе описаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 планира да обявява процедури за представяне на проектни предложения основно през 2023 г.

(в ХИЛ.ЛВ.)

Прогноза за разходите по оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г." в т.ч. и финансовата рамка за програмния период 2021-2027 г.		2024 г.	2025 г.
Програми		Обща сума	Обща сума
<i>Програма 1900.01.02.</i>	<i>Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите</i>	172220,4 лв.	21975,2 лв.
			50706,7 лв.

Информация за изпълнението на „големи проекти“ по смисъла на чл.100 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета, финансирани със средства от ОПОС 2014-2020 г.

По приоритетна ос 2 е сключен договор за изпълнение на един „голям проект“ с бенефициент Столична община за „Проектиране и изграждане на инсталация за комбинирано производство на енергия в София с оползотворяване на RDF – трета фаза на интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община“. В свое писмо от февруари 2023 г. бенефициентът оценява проекта като високо рисков и отчита обективната невъзможност за реализация на му в срока за допустимост на разходите. В отговор, УО на ОПОС предприе действия за прекратяване на проекта и възстановяване на изплатените до момента суми.

**V.I.3. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.03
„НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНИТЕ ЕМИСИИ В АТМОСФЕРАТА И
ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ“**

Цели на бюджетната програма

Програмата допринася за подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места и разширяване на комплекса от мерки за опазване чистотата на атмосферния въздух.

Основната цел на политиката по опазване чистотата на атмосферния въздух е подобряване на качеството на атмосферния въздух (КАВ) и намаляване на емисиите на вредни вещества.

В изпълнение на целта, ключовите дейности и инициативи са свързани с разработване и изпълнение на програми, планове за действие и др. във връзка с прилагането на

нормативните актове, установяващи норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, вкл. реда и начините за техния контрол, достигане и поддържане. Ключов инструмент при провеждането на политиката по осигуряване на КАВ е осигуряването на качеството, поддържането и развитието на НСМОС за предоставяне на надеждни данни и базова информация за вземане на аргументирани управленски решения.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1900.01.03 Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“	Целева стойност			
	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Изготвени законови и подзаконови нормативни актове, в т.ч. изменения и допълнения	брой	1	1	1
2. Параметри на КАВ, които подлежат на оценка	брой	12	12	12
3. Контролни проверки за измервания на емисиите от неподвижни източници (пробоотборни точки)	брой	500	500	500
• Серен диоксид	Mg.10 ³	163,6	155,8	148
• Азотни оксиди	Mg.10 ³	95,6	92,7	89,9
• ЛОС	Mg.10 ³	61,0	59,4	57,7
• Амоняк	Mg.10 ³	46,4	46	45,6
• ФПЧ _{2,5}	Mg.10 ³	23,7	23	22,4
5. Контролни проверки на ФПГ и ВНОС	брой	850	850	850
6. Проверки на инсталации, бензиностанции, терминали, търговски обекти и др. източници на ЛОС	брой	1100	1100	1100
7. Изготвяне на тримесечни и годишни доклади с информация за КАВ	брой	6	6	6
8. Подготвени позиции, информации, доклади и други документи за работните органи към ЕК и Съвета в областта на качество на въздуха	брой	10	10	10
9. Представяне на годишен доклад до Секретариата на Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния и до ЕК	брой	1	1	1
10. Изготвяне на годишни доклади във връзка с Монреалския протокол за веществата, които нарушават озоновия слой, и Регламент (ЕО) № 1005/2009 за веществата, които нарушават озоновия слой	брой	3	3	3

* Показател 4 е приведен в съответствие с индикатора, заложен в Националната програма за развитие „България 2030“. Посочените стойности на емисии са индикативни, тъй като съгласно изискванията на Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители националните задължения за намаляване на емисиите за всяка година от 2020 г. до 2029 г., както и за всяка година от 2030 г., спрямо 2005 г. са в процентно изражение и могат да се променят при преизчисляване на емисиите в Националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух, както за 2005 г., така и за цялата времева серия.

Емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух се докладват чрез Националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух за годината на докладване минус 2, т.е. за 2 години назад.

Стойностите на емисиите за 2005 г. са: серен диоксид – 779 kt, азотни оксиди – 166,74 kt, ЛОС – 79,36 kt, амоняк – 48,35 kt, ФПЧ_{2,5} – 30,43 kt, съгласно Националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух за 2019 г. (докладвана през 2021 г.).

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Възможно е неизпълнение на процентното намаление на емисиите на амоняк и ФПЧ_{2,5} съгласно изискванията на Директива (ЕС) 2016/2284 по показател „Емисии на основни замърсители на атмосферния въздух“, вследствие на неизпълнение на мерки за намаляването им поради недостатъчни финансови ресурси, както и неизпълнение на мерки, които са извън компетенциите на МОСВ.

Информация за наличността и качеството на данните

Посочените целеви стойности и тяхното отчитане се базират на информация, налична в МОСВ и предоставена от компетентните дирекции и структури, част от системата на МОСВ – РИОСВ, ИАОС. МОСВ/ИАОС гарантира достъп до актуална и навременна информация за състоянието на атмосферния въздух чрез НСМОС и информационни системи и регистри.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

➤ Разработване на политика в областта на опазване чистотата на атмосферния въздух

Дейности за предоставяне на услугата:

- Разработване, изменение и допълнение на нормативни актове, установяващи норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, вкл. реда и начините за техния контрол (мониторинг), достигане и поддържане;
- Разработване на национални стратегии, програми, планове за действие и други документи във връзка с прилагането на нормативните актове в областта на опазване чистотата на въздуха;
- Методическо осигуряване и ръководство на ИАОС, РИОСВ и другите ведомства във връзка с прилагането на нормативни актове, установяващи норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух;
- Координация на дейността на компетентните ведомства за ограничаване на замърсяването от транспортните средства и други дейности, свързани с осигуряване прилагането на документите в областта на опазване чистотата на въздуха.

➤ Изпълнение на дейности за извършване на текуща оценка на качеството на атмосферния въздух

Дейности за предоставяне на услугата:

- Поддържане и развитие на НСМОС за осигуряване на необходимата качествена оценка на КАВ, вкл. вземане на проби, извършване на анализи, инвентаризация на емисиите и дисперсионно моделиране на нивата им;
- Осигуряване качеството на оценката на КАВ;
- Поддържане на национална база данни за резултатите от оценката на КАВ и осигуряване на обществен достъп до информацията;
- Разработване и публикуване на бюлетини, доклади и др. за резултатите от оценката.

➤ Подпомагане разработването и актуализирането на общинските програми за управление на качеството на атмосферния въздух

Дейности за предоставяне на услугата:

- Методическо осигуряване на процеса на разработване, актуализиране/преразглеждане и прилагане на общинските програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, които са задължителни за районите за оценка и управление на КАВ, където е налице нарушено КАВ;
 - Участие в разработването на програмите чрез представителите на РИОСВ в общинските програмни съвети за управление на КАВ и допълнителна оценка на КАВ за осигуряване разработването и прилагането на общинските програми за КАВ.
- #### **➤ Разработване на политики за намаляване на вредните емисии в атмосферата, за подобряване на качеството на течните горива и твърдите горива за битово отопление, за ограничаване на емисиите на флуорсъдържащите парникови газове (ФПГ) и за прекратяване употребата на веществата, които нарушават озоновия слой (ВНОС)**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Разработване на нормативни актове, установяващи нормите за емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, вкл. реда и начините за техния контрол; за съдържание на

вредни вещества в горивата; за изискванията за ограничаване на емисиите на ФПГ и прекратяване на употребата на ВНОС; за прагови стойности (тавани) за общите годишни национални емисии на вредни вещества;

- Ежегодно извършване на инвентаризации на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух (по отделни замърсители и категории източници) и на ФПГ и ВНОС, вкл. докладване на резултатите.

➤ **Контрол на спазването на нормите за допустими емисии и на използването и/или пускането на пазара на ФПГ и ВНОС, включително методическото му осигуряване**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Извършване на контролни измервания от регионалните лаборатории и лабораторията за емисионен контрол на ИАОС;

- Извършване на контролни проверки от РИОСВ относно спазването на изискванията на Регламент (ЕО) № 1005/2009 относно веществата, които нарушават озоновия слой, и на Регламент (ЕС) № 517/2014 за флуорсъдържащите парникови газове;

- Извършване на контрол от страна на ДАМТН за спазване на нормите за съдържание на вредни вещества в течните горива и твърдите горива за битово отопление и свързаните с тях технически изисквания;

- Извършване на контрол от Агенция „Митници” и РИОСВ за спазване на забраните и изискванията за ограничаване на вноса и/или износа на ВНОС и ФПГ.

➤ **Реализиране на националната политика в областта на управление на КАВ, насочена към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии за осигуряване на КАВ**

Дейностите са свързани с участие, съвместно с други държави, в разработването и съгласуването на европейско ниво на политики, стратегии и програми, свързани с управлението на КАВ. Изготвянето/координирането на национални доклади до ЕК, изисквани съгласно европейското законодателство, е задача от първостепенно значение за осъществяване на политиката в областта на управление на КАВ.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Дирекция ОЧВ:

- организира и координира цялостното изпълнение на държавната политика в областта на опазването на чистотата на атмосферния въздух; планира и организира разработването на нормативните актове, стратегиите, програмите и планове в рамките на националната политика; осъществява контрола по тяхното прилагане и свързаните с методическо ръководство на регионалните структури на МОСВ дейности;

- организира разработването на норми за КАВ и алармени прагове за информиране на населението, за съдържание на вредни вещества в горивата и свързаните с тях технически и качествени изисквания и за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници;

- координира дейностите, свързани с осъществяването на контрола върху спазването на нормите.

Дирекция КВЕСМС осъществява дейностите по международно сътрудничество, координация по въпросите на ЕС в областта на опазване чистотата на атмосферния въздух.

Дирекция „Правна“ участва със свои представители в работни групи за разработването на проекти на нормативни актове в областта на опазване чистотата на въздуха, съгласува или дава становища по законосъобразност на проекти на нормативни или административни актове и наказателни постановления, издавани от министъра.

РиОСВ отговарят за прилагане и налагане на установените нормативни и други изисквания на регионално и местно ниво, като едновременно с това оказват съдействие на общинските компетентни органи, в т.ч. във връзка с разработването на общинските програми за управление на качеството на атмосферния въздух и осъществяването на контрол на изпълнението им.

ИАОС предоставя услуги в областта на информационното обслужване и лабораторни изпитвания в областта на опазване чистотата на въздуха, както и изгражда и поддържа НСМОС, в частност КАВ.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. лв.)

№	1900.01.03 Бюджетна програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух”	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	2 083,5	2 377,8	2 569,0	3 294,6	2 624,2
	Персонал	1 724,5	1 903,4	2 050,6	2 024,8	2 054,8
	Издръжка	357,6	470,9	516,6	1 269,8	569,4
	Капиталови разходи	1,4	3,5	1,8	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	2 083,5	2 377,8	2 569,0	3 294,6	2 624,2
	Персонал	1 724,5	1 903,4	2 050,6	2 024,8	2 054,8
	Издръжка	357,6	470,9	516,6	1 269,8	569,4
	Капиталови разходи	1,4	3,5	1,8	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	43 714,2	115 780,5	80 233,7	19 552,4	106 007,7
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	287,5	500,0	0,0	0,0	0,0
	ОП "Околна среда 2014-2020 г."; ОП "Околна среда 2021-2027 г."	43 426,7	115 280,5	80 233,7	19 552,4	106 007,7
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	43 714,2	115 780,5	80 233,7	19 552,4	106 007,7
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	2 083,5	2 377,8	2 569,0	3 294,6	2 624,2
	Общо разходи (I.+II.+III.):	45 797,7	118 158,3	82 802,7	22 847,0	108 631,9

	Численост на щатния персонал	71	69	76,0	76,0	76,0
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0	0	0

Описание на администрираните разходни параграфи по програмата, вкл. Проектите

ПУДООС

По тази бюджетна програма в актуализацията на Бюджета от Министерството на финансите с писмо Изх.№04-15-99/03.04.2023 г. не се предвижда финансиране на проекти и дейности в периода 2023 -2025 година.

С решение на УС на ПУДООС от заседание, проведено на 01.08.2022 г. е одобрена Процедура за финансиране от Предприятието на мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух. Общият планиран финансов ресурс за реализация на Процедурата е в размер на 100 000 000 лв., от които 40 000 000 лв. /първи прием на документи/-2023г., съответно 30 000 000 лв./втори прием на документи и 30 000 000 лв./трети прием на документи/ - 2024г.

Процедурата е предвидена като действаща в синергия с другите национални и общински програми и предлага гъвкавост по отношение типовете мерки и начините за тяхното осъществяване с оглед предоставянето на допълнителна възможност в прилагането на политики и мерки, които общинските власти не са в състояние да приложат самостоятелно.

Мерките включват:

1. За общини с принос към ФПЧ от отопление:

Изграждане на локални отоплителни централи – ЛОЦ

1.1 Подмяна на отоплителни устройства на твърдо гориво или на мазут/нафта на общински сгради /училища, детски градини, болници, административни сгради и др./

1.3 Подмяна на отоплителни устройства на твърдо гориво (дърва и въглища) на домакинства, при ясна демаркация с домакинства крайни получатели на помощта по ОПОС 2014-2020 г., ОПОС 2021-2027 г., проект LIFE-IP Clean Air, Националната програма за енергийна ефективност, ОП Региони в растеж 2014-2020 г., Програма Развитие на регионите 2021-2027 г., План за възстановяване и устойчивост, DESIREE, REECL и т.н., в случай, че всички общински сгради /училища, детски градини, болници, административни сгради/ са с подменени отоплителни системи и Кандидатът не разполага с такива, които да бъдат финансирани по т.1.2./

2. За общини с принос към ФПЧ от ресуспендиране:

2.1 Закупуване на техника за миене на улици и тротоари - финансирана приоритетно в общини, където броят на превишенията на СДН е висок.

2.2 Засаждане на едроразмерна растителност и оформяне на зелени коридори, рингове и пояси в населени места, позволяващи подобрена вентилация и улавяне и абсорбиране на обща прах. Преобразяване и „позеленяване“ на кални точки и сиви петна чрез затревяване, реновиране и облагородяване на терена. Средствата по Процедурата се предоставят на Кандидатите чрез подхода „директно предоставяне за възстановяване на фактически

В последния етап на бюджетната прогноза остават средства в общ размер на 3000хил. лв. за 2024 година. Необходими за програмата са средства в общ размер на 40 000 хил. лв. за 2023 г., а за 2024г. средства в размер на 30 000 хил. и за 2025г. 30 000 хил. лв., които бяха заложили в предходните бюджетни прогнози програмата, съответстват на планирани постъпления от трансфери по Закон за държавния бюджет и се планират в разходен параграф 52-06, но се отчитат като трансфери на касова основа по §§64-01, съгласно т.17 на ДДС7/30.06.2014г. на Министерство на финансите, поради характера им - безвъзмездно предоставяне на средства от ПУДООС на общини.

Оперативна програма „Опазване на околната среда“

Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“

За изпълнение на националното законодателство, транспониращо изцяло Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа, както и с оглед принос към постигане целите на Гьотеборгския протокол към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, ще се инвестират средства за:

- Преглед и анализ на общинските програми за КАВ;
- Подпомагане на компетентните органи при изготвянето/преработването, изпълнението и контрола на общинските програми и развитие и оптимизиране на системите за мониторинг на КАВ;
- Мерки за намаляване на количествата ФПЧ10 и азотни оксиди от основните източници на замърсяване.

Финансова рамка на приоритетна ос 5

Общ бюджет: 608 986 065 лв.

Цели на приоритетна ос 5:

Приоритетната ос има една специфична цел, която е „Намаляване замърсяването на атмосферния въздух чрез понижаване количеството на ФПЧ10/NOx“. Изпълнението на приоритетната ос ще доведе до:

- Намаляване количеството на ФПЧ10 от 7 347,71 тона/годишно през 2011 година до 7 001,15 тона/годишно към 2023 г.

За постигането на по-горе описаните цели по приоритетната ос Управляващият орган на оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ обяви общо 5 процедури за представяне на проектни предложения.

Изпълнение до момента (26.01.2023 г.):

- обявени са 5 процедури за 633,9 млн. лв. (104 % от бюджета на оста);
- сключени са 42 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за 627,3 млн. лв. (103 % от бюджета на оста);
- извършени са плащания в размер на 430,3 млн. лв. (70,7% от бюджета на оста).

Приоритети по програма "Околна среда 2021-2027 г."

Приоритет 5: „Въздух”

Ще се инвестира в следните мерки:

- Мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление – поетапна подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво (въглища и дърва) с екологични алтернативи (приоритетно в енергийно ефективни жилища); малка пилотна процедура за насърчаване използването на ВЕИ, зелен водород и други иновативни алтернативи;
- Мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от транспорта – въвеждане на зони с ниски емисии;
- Мерки за справяне с вторичното разпрашаване – зелена инфраструктура в градска среда;
- Подобряване на мониторинга на КАВ, надграждане на Националната система за наблюдение на КАВ в реално време и Информационната система за докладване на данни за КАВ;
- Разработване/актуализация на стратегически/ програмни/ планови/ аналитични документи във връзка с КАВ, извършване на научни проучвания, прогнозиране, моделиране;
- Създаване на Национална мрежа на експерти по качество на атмосферния въздух (НМЕКАВ).

Финансова рамка на приоритет 5:

Общ бюджет: 773 468 861,02 лв.

Цели на приоритет 5:

Приоритетът има една специфична цел, а именно „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Зелена инфраструктура, подкрепяна за цели, различни от адаптиране към изменението на климата – 891,36 хектара до края на 2029 г.;
- Жилища с подменени отоплителни устройства на твърдо гориво – 88 163 броя до края на 2029 г.;
- Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници (от които: електроенергия, топлинна енергия) – 9,14 MW до края на 2029 г.;
- Жители, ползващи се от мерки за качеството на въздуха – 2 754 387 лица;
- Спестени емисии на ФПЧ10 - 1 434,67 тонове/годишно;
- Общо произведена енергия от възобновяеми източници (от които: електроенергия) – 11 885 лица.

За постигането на по-горе описаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 планира да обявява процедури за представяне на проектни предложения през 2023 г. и 2024 г.

(в хил.лв.)

Прогноза за разходите по оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г." в т.ч. и финансовата рамка за програмния период 2021-2027 г.	2024 г.	2025 г.
---	---------	---------

Програми		Обща сума за периода 2024 - 2025 г.	Обща сума	Обща сума
Програма 1900.01.03.	Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух	240137,8 лв.	19552,4 лв.	106007,7 лв.

**V.I.4. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.04
„СЪХРАНЯВАНЕ, УКРЕПВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА
ЕКОСИСТЕМИ, МЕСТООБИТАНИЯ, ВИДОВЕ И
ГЕНЕТИЧНИТЕ ИМ РЕСУРСИ“**

Цели на бюджетната програма

Програмата допринася за опазване, поддържане и възстановяване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие като част от природния потенциал за устойчиво развитие на регионите и подобро управление на мрежата Натура 2000.

Основната цел на политиката е опазване на богатото биологично разнообразие на Република България чрез съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси, както и при устойчиво ползване на биологичното разнообразие.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1900.01.04 Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“	Целева стойност			
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Изготвени закони и подзаконови нормативни актове, в т.ч. изменения и допълнения	брой	1	1	1
2. Процедури за обявяване, промяна и актуализация на площите на защитени територии и зони, включени в Националната екологична мрежа	брой	45/8	254*/10**	0*/10**
3. Процедури по обявяване и заличаване на вековни дървета	брой	15	15	15
4. Издадени разрешения и лицензи по реда на Глава III и Глава IV от ЗБР	брой	1020	1070	1000
5. Издадени разрешения по реда на ЗЗТ	брой	15	15	15
6. Издадени съгласувателни становища по ЗПБ	брой	80	80	80
7. Издадени и актуализирани регистрации на помещения и разрешителни за работа с генетично модифицирани организми	брой	7	2	2
8. Издадени (от централното управление на МОСВ) становища, решения и писма по реда на Глава II, Глава III и чл.2, ал.2 от Наредбата за ОС	брой	150	150	150
9. Проверки върху дейността на ДНП	брой	3	3	3
10. Изготвени и предоставени национални доклади, изисквани съгласно европейското законодателство и международни договори, вкл. национално докладване по чл. 12 от Директивата за птиците и по чл. 17 от Директивата за местообитанията	брой	7	7	3
11. Среци и консултации по прилагане на европейското и международното законодателство в областта на защита на природата и опазване на биологичното разнообразие (споразумения, конвенции, политики, стратегии и др.)	брой	20	20	20

* През 2017 г. стартира проект „Натура 2000 в Черно море“ за допълване на морските защитени зони. Проектът е в процес на изпълнение и към настоящия момент не може да бъде предоставена информация относно броя защитени зони, които се очаква да бъдат определени в рамките на проекта.

Предстои изменение на заповедите за вече обявените защитени зони във връзка с постъпили актуални данни и определяне на специфичните и подробни цели на ниво защитена зона. Сроковете са съгласно описаното в Механизма за верификация от Приложение № 2 към Оперативните договорености между ЕК и Република България по Националния план за възстановяване и устойчивост за инвестиция 127 „C5.11 Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения, базирани на природата, при опазването на защитените зони от

мрежата „Натура 2000“. В тази връзка, целевата стойност на показателя е актуализирана, като е заложен броя на защитените зони, за които на основание чл. 16, ал. 4, във връзка с чл. 16, ал. 1, т. 5 от ЗБР ще бъдат издадени заповеди за изменение и допълнение.

*** Процедури, свързани с обявяване на защитени територии, промени в площта на съществуващи защитени територии и процедури за актуализация на площи на защитени територии в резултат на по-точни замервания.*

Външни фактори, които могат да оказват въздействие върху постигането на целите на програмата

Идентифицирани са следните две основни групи външни фактори, които могат да породят риск за неизпълнение на целите на програмата и прогнозираните целеви стойности на показателите:

- Естествено-исторически (природни), напр. изменение на климата;
- Социално-икономически като неблагоприятни изменения в икономическите условия в страната или в разбирането за опазване на природата.

Информация за наличността и качеството на данните

Данните и стойностите на показателите по програмата са генерирани чрез статистическа обработка на информация, налична в МОСВ и предоставена от компетентните дирекции, ИАОС и регионалните структури – ДНП. Информация се получава и от научни, изследователски, педагогически и ведомствени източници, както и от неправителствени организации.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Разработване на политика в областта на защита на природата и опазване на биологичното разнообразие**

Дейности за предоставяне на услугата: разработване, изменение и допълнение на проекти на нормативни актове и стратегически документи.

- **Създаване, поддържане и управление на Националната екологична мрежа, устойчиво ползване и опазване на биологичните ресурси чрез ограничителни, разрешителни и регулационни режими, лицензи и концесии**

Дейностите са свързани с провеждане на процедури по обявяване на защитени територии и зони, промяна и актуализация на площите на защитени територии и зони, промяна в режимите на дейности на защитени територии и зони; възлагане, приемане или утвърждаване на планове за управление на защитени територии и защитени зони; оценка за съвместимостта на инвестиционни предложения, проекти, планове и програми; съгласувателни и разрешителни режими за дейности в защитени територии; възлагане и утвърждаване на планове за действие за растителни и животински видове. Ключови са и дейностите по прилагане на лицензионния режим в зоологическите градини и издаване на разрешения за дейности с ГМО в контролирани условия.

- **Разработване, управление, мониторинг, контрол, допълване и актуализация на Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000**

Дейностите са свързани с процеса на разработване, управление на изпълнението, мониторинг, контрол и докладване на Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000, като политиката допринася за постигането на нейните цели и резултати.

- **Методологични указания и контрол**

Дейностите за предоставяне на услугата са свързани с осъществяване на общо и методическо ръководство върху дейността на ДНП и РИОСВ, както и координация и контрол върху дейността на ДНП.

➤ **Реализиране на политиката в областта на защита на природата, насочена към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии в областта**

Дейностите за предоставяне на услугата са свързани с разработване, съгласуване и прилагане на политики, стратегии и програми, международни договори и конвенции в областта на опазване на биологичното разнообразие и защита на природата, вкл. и съвместно с други държави – членки на конвенции, програми и др. международни договори. Изготвянето/координирането на национални доклади в сектори „Защита на природата“ и „ГМО“, изисквани съгласно европейското законодателство, е задача от първостепенно значение.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Дирекция НСЗП:

- организира изграждането и функционирането на НЕМ, включваща защитени територии и зони, посредством провеждането на процедури за обявяване на защитени територии и защитени зони и промени в площите на съществуващи такива, актуализация на площите и промяна в режимите на дейности на защитени територии и зони;
- провежда процедури по възлагането, приемането или утвърждаването на планове за управление на защитени територии и защитени зони;
- провежда процедури по оценка за съвместимостта на инвестиционни предложения, проекти, планове и програми и участва в съвместени процедури по реда на Глава VI от ЗООС;
- прилага съгласувателни и разрешителни режими за дейности в защитени територии, когато компетентен орган е министърът;
- организира набирането, поддържането в актуално състояние и съхраняването на данни за НЕМ и създаването на специализирани карти, регистри и информационна система въз основа на тези данни;
- осъществява контрол върху опазването и ползването на защитени видове и видове, предмет на регулирано позване;
- определя опазването и устойчивото ползване на лечебните растения като част от биологичното разнообразие, вкл. специалния режим и забрани за определени видове;
- определя политиката по опазване и ползване на генетичните ресурси;
- разработва и координира контрола по спазването на ограничителни режими за уязвими биологични ресурси;
- организира контрола по спазване на минималните изисквания и условия, при които могат да се отглеждат животните в зоологическите градини, цирковете и други организации;
- прилага процедурите за издаване на разрешения за дейности с ГМО в контролирани условия и при освобождаването им в околната среда.

Дирекция КВЕСМС, в сътрудничество с дирекция НСЗП, осъществява дейностите в областта на опазване на биоразнообразието и защита на природата по линия на международното сътрудничество, координацията по въпросите на ЕС, програмите и проектите с международно участие.

Главна дирекция ОПОС извършва дейности по планиране, разработване на процедурите и определяне на сроковете за набиране на проектни предложения. Разработва и осигурява публикуването на покани до бенефициентите и обяви за набиране на проектни предложения. Организира и извършва оценка на проектните предложения и осъществява предварителен и последващ контрол върху процедурите за обществени поръчки, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове. Подготвя и сключва договори с

бенефициенти за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и верифицира извършените разходи от бенефициентите – действително извършени и в съответствие.

Дирекция ЕООВОСПЗ осъществява политиката по оценка на въздействието на планове, програми и инвестиционни предложения върху околната среда и човешкото здраве.

ИАОС осъществява контрол върху освобождаването на ГМО в околната среда чрез анализ на проби от растения, почви и води.

ДНП осигуряват провеждането на държавната политика по опазване и поддържане на разнообразието от екосистеми и естествените процеси, протичащи в тях, защита на дивата природа, опазване и поддържане на биологичното разнообразие и предоставяне на възможности за развитието на научни, образователни и рекреационни дейности в поверените им защитени територии.

РИОСВ извършват дейности по опазване на елементите на НЕМ и биологичното разнообразие, както и устойчиво използване на биологичните ресурси, като следят за: спазването на режимите за защитени територии и защитени зони; опазването на защитените растителни и животински видове и техните местообитания; опазването и устойчивото използване на биологичните ресурси; изпълнението на програмите и проектите, включени в планове за управление на защитени територии; спазването на устройствените проекти, планове и програми за горите в защитени територии и защитени зони; опазването на режимите на защита и регулирано ползване на растителни и животински видове; вътрешната търговия на видове, подлежащи на регистрация по чл. 91 от ЗБР, и изпълнението на разпорежданията при конфискувани видове животни и растения; извършването на наблюдение и контрол, свързани с мониторинга на биоразнообразието и биологичните ресурси.

ПУДООС отпуска заеми или осигурява безвъзмездно финансиране за реализацията на екологични проекти на общини, НПО и научната общност, които отговарят на приоритетите в сектор „Ограничаване загубата на биологичното разнообразие и запазване на естествените екосистеми“, а именно: опазване на редки и застрашени видове; развитие на Националната екологична мрежа „Натура 2000“; повишаване на обществената информираност и общественото съзнание за ролята и значението на биоразнообразието за природните процеси и живота на хората. Финансира и дейности, свързани с мониторинг на биологичното разнообразие.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. лв.)

		Отчет	Отчет	Проект	Прогноза	Прогноза
№	1900.01.04 Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси”	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.

	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	9 296,4	11 169,7	15 140,7	17 979,0	18 324,3
	Персонал	6 440,1	7 427,2	8 003,2	8 221,2	8 374,5
	Издръжка	2 246,0	3 142,6	6 686,8	8 759,9	9 197,9
	Капиталови разходи	610,3	599,9	450,7	997,9	751,9
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	9 296,4	11 169,7	15 140,7	17 979,0	18 324,3
	Персонал	6 440,1	7 427,2	8 003,2	8 221,2	8 374,5
	Издръжка	2 246,0	3 142,6	6 686,8	8 759,9	9 197,9
	Капиталови разходи	610,3	599,9	450,7	997,9	751,9
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	216,6	356,2	280,0	300,0	300,0
	Средства за изплащане на обезщетения за щети, нанесени от кафява мечка и корморан, съгласно чл.79, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча	216,6	356,2	280	300	300
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	24 895,5	20 923,5	30 664,3	18 397,5	48 688,0
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	10 580,9	430,4	1 574,6	1 574,6	1 574,6
	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ		8989			
	ОП "Околна среда 2014-2020 г."; ОП "Околна среда 2021-2027 г."	12 707,4	9 254,3	29 089,7	16 822,9	47 113,4
	Програма "LIFE"	77,8	23,4			
	Оперативна програма "Добро управление"	1363,7	2190			
	Национален доверителен фонд					
	Трансгранично сътрудническо - проекти	165,7	36,4			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	25 112,1	21 279,7	30 944,3	18 697,5	48 988,0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	9 513,0	11 525,9	15 420,7	18 279,0	18 624,3
	Общо разходи (I.+II.+III.):	34 408,5	32 449,4	46 085,0	36 676,5	67 312,3
	Численост на щатния персонал	288	295	314	314	314
	Численост на извънщатния персонал	18	18	18	18	18

поддържани резервати в размер на 8 050 000 лв, както следва:

за 2023 г. – 2 683 330 лв.

за 2024 г. – 2 683 330 лв.

за 2025 г. – 2 683 340 лв.

Средствата в общ размер на 4 226 хил. лв. за 2024 г., заложили в програмата, съответстват на планираните постъпления от трансфери по Закон за държавния бюджет и собствени приходи. Същите са планирани по разходни параграфи, както следва: 1 575 хил. лв. по параграф 45-00, според характера им - предоставяне на субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия и за юридически лица с нестопанска цел, и 2 976 хил. лв. параграф 52-06, но се отчитат като трансфери на касова основа по §§64-02, съгласно т.17 на ДДС7/30.06.2014г. на Министерство на финансите, поради характера им - безвъзмездно предоставяне на средства от ПУДООС на бюджетни организации.

Актуализацията, предложена от Министерство на финансите с писмо Изх.№04-15-99/03.04.2023 г., предвижда намаляване на капиталовите разходи, заложили по тази бюджетна програма за периода 2023 – 2025 г. Съкращава се финансов ресурс в размер на 2 979 000 лв за 2023 г..

Тези средства бяха изискани от МОСВ в писмо изх. № . № 04-00-684/21.03.2023 за финансиране на разходите за разработване планове за управление и поддържане на резервати.

Средствата, които остават да се разходват по програмата са в размер на 1 575 хил. лв. по параграф 45-00.

Оперативна програма „Околна среда“

Приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“

За постигане на съответствие с Директива 92/43/ЕИО, Директива 2009/147/ЕО и Стратегия за биоразнообразието в ЕС 2020 (Цел 1 и 2) ще се инвестира в:

- Мерки и дейности съгласно Националната приоритетна рамка за действие за мрежата Натура 2000.

Финансова рамка на приоритетна ос 3

Общ бюджет: 181 509 113 лв.

Цели на приоритетна ос 3:

Приоритетната ос има една специфична цел, която е „Подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания от Натура 2000“. Изпълнението на приоритетната ос ще доведе до:

- Увеличаване на видовете с подобро природозащитно състояние от 48,36% в благоприятно състояние към 2013 г. на 49,18% с подобри или запазени благоприятни оценки към 2020 г.
- Увеличаване на видовете птици с подобро състояние от 82,50% от птиците в благоприятно състояние към 2013 г. на 83,33% с подобро или запазено сигурно състояние към 2020 г.
- Увеличаване на местообитанията с подобро природозащитно състояние от 5,56% в благоприятно състояние към 2013 г. на 7,78% с подобри или запазени благоприятни оценки на природозащитното състояние към 2020 г.

- Площ на местообитанията, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост – 1 565 668 хектара до края на 2023 г., от които 282 135 хектара до края на 2018 г.
- Площ на местообитания на видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост – 2 878 749 хектара до края на 2023 г.
- Инвентаризирани защитени зони, включващи в границите си акваторията на Черно море – 17 броя до края на 2023 г.
- Провеждане на национални информационни кампании – 3 броя до края на 2023 г., от които 1 бр. до края на 2018 г.
- Видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост – 1 брой до края на 2018 г.
- Площ от територията на мрежата Натура 2000 с изградена управленска структура – 4 104 320 хектара до края на 2023 г.

За постигането на по-горе описаните цели по приоритетната ос Управляващият орган на ОПОС 2014-2020 обяви общо 24 процедури за представяне на проектни предложения, в това число и по подхода „Водено от общностите местно развитие“.

Изпълнение до момента (26.01.2023 г.):

- обявени са 24 процедури за 223,09 млн. лв. (123 % от бюджета на оста);
- договорени са 98 проекта за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за 197,9 млн. лв. (109% от бюджета на оста);
- извършени са плащания в размер на 86,1 млн. лв. (47,5% от бюджета на оста).

Приоритети по програма “Околна среда 2021-2027 г.”

Приоритет 3: „Биологично разнообразие”

Ще се инвестира в следните мерки:

- Мерки, свързани с развитие на мрежата Натура 2000;
- Мерки, насочени към подобряване природозащитното състояние на природни местообитания и видове (вкл. птици, риби, прилепи, влечуги, васкуларни растения, както и типове природни местообитания – крайбрежни, скали, дюни, сладководни, храстовидни и др.), предмет на опазване в мрежата Натура 2000;
- Мерки за опазване/възстановяване на екосистемите и присъщото им биологичното разнообразие извън Натура 2000 – изпълнение на мерки от Стратегия за биологичното разнообразие в Република България и Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2020-2024 г., мерки от планове за управление на защитени територии и планове за действие за видове.

Финансова рамка на приоритет 3:

Общ бюджет: **259 089 310,57 лв.**

Цели на приоритет 3:

Приоритетът има една специфична цел, а именно „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Площ на защитените зони по „Натура 2000“, обхванати от мерки за опазване и възстановяване – 59 770 хектара до края на 2029 г.;

- Инвестиции за подкрепа на мерки извън Натура 2000 – 49 667 099,49 евро до края на 2029 г.;
- Местообитания с подобрен природозащитен статус (или с тенденция за подобряване);
- Видове с подобрен природозащитен статус (или с тенденция за подобряване);
- Подкрепена инфраструктура за опазване ex situ.

За постигането на по-горе описаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 планира да обявява процедури за представяне на проектни предложения през 2023 г. и 2024 г.

(в хил.лв.)

Прогноза за разходите по оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г." в т.ч. и финансовата рамка за програмния период 2021-2027 г.		2024 г.	2025 г.
Програми		Обща сума за периода 2024 - 2025 г.	Обща сума
Програма 1900.01.04.	Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси	98095,2 лв.	16822,9 лв.

**V.I.5. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.05
„ИНФОРМИРАНЕ, УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В
ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ И ПРИЛАГАНЕ НА
МЕХАНИЗМИТЕ ЗА КОНТРОЛ“**

Цели на бюджетната програма

Програмата допринася за изпълнението на мисията и визията на МОСВ, свързани с:

- Информирание и участие на обществеността за формиране на устойчиви модели на поведение по въпросите на околната среда;
- Осъществяване на ефективен превантивен, текущ и последващ контрол за изпълнение на екологичното законодателство и осигуряване на качествени административни услуги за гражданите и бизнеса от РИОСВ;
- Подобряване на координацията и обмена на информация на оперативно ниво за управление на дейности, свързани с компоненти на околната среда (води, въздух) и фактор „Отпадъци“, за повишаване ефективността на специализираните административни звена, както и на други органи на властта, осъществяващи контролни правомощия съгласно екологичното законодателство.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	Целева стойност			
1900.01.05 Бюджетна програма „Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол“				
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Проведени обсъждания с участието на обществеността в процеса на вземане на решения за управлението на околната среда от МОСВ и неговите подразделения	брой	70	70	70
2. Проведени обучителни семинари, кръгли маси, конференции, публични събития (конкурси, изложби, открити уроци, лекции, беседи, форуми) за ученици, учители, бизнеса, неправителствени организации, за служители на общинската и държавната администрация от МОСВ и неговите подразделения	брой	300	350	400

3. Проведени национални кампании за отбелязване на международните дати от екологичния календар	брой	11	11	11
4. Училища и детски градини, обхванати от информационно-образователни инициативи на МОСВ и неговите поделения	брой	350	400	450
5. Обхванати деца и ученици от информационно-образователни инициативи на МОСВ и неговите поделения	брой	7500	10 000	12 500
6. Издадени информационно-образователни материали от МОСВ и неговите поделения (без тиража на издаване)	брой	70	70	70
7. Проверени обекти/ извършени проверки от РИОСВ	брой	8000/ 10 000	10 000/ 15 000	10 000/ 15 000
8. Издадени наказателни постановления от РИОСВ за констатиран нарушения на екологичното законодателство	брой	770	800	800
9. Издадени заповеди за налагане на принудителни административни мерки	брой	8	20	20
10. Проверени за утвърждаване от министъра на околната среда и водите планове за контролната дейност на РИОСВ	брой	15	15	15
11. Изготвени анализи/ доклади/ указания/ отчети за извършената контролна дейност от РИОСВ	брой	15	15	15
12. Получени и обработени сигнали по „Зелен телефон“ и електронна поща в МОСВ и РИОСВ	брой	700	2000	2000
13. Извършени проверки на осъществяваната контролна дейност на РИОСВ	брой	3	3	3
14. Изготвени/ публикувани на сайта на МОСВ бюлетини в секторите „Въздух“, „Води“, „Отпадъци“	брой	978	1228	1226

Външни фактори, които могат да оказват въздействие върху постигането на целите на програмата

- Промени в макроикономическите параметри и социално-икономическата среда, във ведомствените разходни параграфи, административните разходни параграфи;
- Липса на административен капацитет;
- Недостатъчен интерес на групи от обществото към проблемите на околната среда.

Информация за наличността и качеството на данните

Посочените целеви стойности и тяхното отчитане се базират на информация, получена от компетентните дирекции и регионалните структури на МОСВ, които: участват в организирането и осъществяването на информационни кампании, изготвянето и издаването на информационни материали, провеждането на семинари, конференции, конкурси, изложби, лекции, „зелени“ уроци и др.; поддържат информационни центрове, бази данни и регистри; организират обществени обсъждания и предоставят достъп до информация; участват в обмена на оперативна информация; осъществяват цялостна контролна дейност за прилагането на екологичното законодателство.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Разработване на политика и международно сътрудничество в областта на осигуряване на достъпа до информация, участие на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда и повишаване на общественото екологично съзнание и култура**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Разработване/съгласуване на проекти на нормативни актове и стратегически документи, свързани с достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда, повишаване на общественото съзнание и култура в сферата на околната среда;
- Методическо осигуряване и координация на действията на поделенията на МОСВ и други компетентни ведомства в тази сфера;
- Изготвяне на доклади, информации и позиции във връзка с прилагането на националното и европейското екологично законодателство, прилагане на Орхуската конвенция.

- **Достъп до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Поддържане и развитие на информационните центрове в системата на МОСВ;
- Предоставяне на обществеността на информация в областта на опазване на околната среда;
- Осигуряване на възможности за участие и ангажираност на различни групи от обществеността в процесите на вземане на решения за управлението на околната среда.

➤ **Повишаване на общественото съзнание и култура по въпросите на околната среда**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Информационни кампании за повишаване на екологичното съзнание и култура на различните групи от обществеността;
- Подготовка и издаване на информационни материали;
- Провеждане на открити уроци със студенти, ученици и деца от детските градини;
- Организиране и провеждане на форуми, семинари, конференции, кръгли маси, изложби и др.;
- Провеждане на конкурси по екологични теми и проекти.

➤ **Повишаване ефективността на контролната дейност на РИОСВ и информираност на обществеността за прилагането на екологичното законодателство**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Методическо ръководство и координация на РИОСВ по отношение на планирането, провеждането и отчитането на контролната им дейност, в т.ч. разработване на методически указания;
- Анализ на осъществяваната контролна дейност на РИОСВ и обобщаване на резултатите на национално ниво;
- Публикуване на актуална информация на интернет страницата на МОСВ за извършените от инспекциите проверки на обекти, дадени предписания, съставени актове, издадени наказателни постановления, наложени санкции, постъпили суми от санкции, издадени заповеди за спиране на дейности;
- Предприемане на мерки по получените сигнали за екологично замърсяване (от „Зелен телефон”, входяща кореспонденция и електронна поща на министерството) и публикуване на информацията на интернет страницата на МОСВ.

➤ **Обмен на оперативна информация между всички заинтересовани страни за спазване изискванията на екологичното законодателство**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Координация на действията на поделенията на МОСВ и други компетентни ведомства за управление на дейностите, свързани с компонентите на околната среда (води, въздух) и факторите (отпадъци), които замърсяват или увреждат околната среда;
- Предприемане на действия, свързани с недопускане на нерегламентиран внос на отпадъци;
- Изготвяне на ежедневен бюлетин за състоянието на водите;
- Обработка и обмен на информация на оперативно ниво с други органи на властта, администрации и дирекции по отношение на фактор „Отпадъци“ и компоненти „Води“ и „Въздух“;
- Координация и анализ на дейността на Басейновите дирекции при осъществяване на контролните им функции.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Дирекция КВЕСМС:

- координира/участва в дейностите в системата на министерството, свързани с участието на обществеността, неправителствени организации и други заинтересовани страни в изпълнението на националната политика за опазване на околната среда;
- координира/участва в дейности, свързани с повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда;
- осъществява дейности по информиране на обществеността относно политиката по околна среда и достъпа до информация чрез предоставяне на пакет от информационни услуги.

Дирекция НКЦ:

- осъществява дейности по събиране и обработване на оперативна информация, свързана с компонентите на околната среда (води, въздух), както и с факторите (отпадъци), които замърсяват или увреждат околната среда;
- осъществява обмен на информация на оперативно ниво с други органи на властта и администрации, свързана с компонентите на околната среда;
- методически ръководи и координира РИОСВ по отношение на планирането, провеждането и отчитането на контролната им дейност;
- координира и участва в разработването на методически указания и информации, свързани с контролната дейност на РИОСВ;
- анализира и обобщава резултатите на национално ниво от осъществяваната контролна дейност на РИОСВ.

ИАОС, РИОСВ, БД и ДНП осигуряват достъп на обществеността до информация в областта на околната среда; участие на обществеността, неправителствени организации и други заинтересовани страни в разработването и прилагането на националната политика за опазване на околната среда; координация при подготовката и провеждането на кампании за повишаване на информираността на различни обществени групи в областта на околната среда; координация и участие в дейности по разширяване на познанията и културата по въпросите на околната среда и провокиране на екологосъобразно поведение у младите хора.

Дирекции ЕООВОСПЗ, НСЗП, УВ, УООП, ОЧВ отговарят за участието на обществеността в процедурите за вземане на решения съгласно изискванията на ЗООС и специфичните закони и подзаконови нормативни актове в сферата на опазването на околната среда и подпомагат методически дейността за осъществяване на контрол за изпълнение на екологичното законодателство.

Дирекция „Правна“ организира и координира процеса по предоставяне на достъп на обществеността до информация за околната среда.

Дирекция АИО организира дейността по административното обслужване на физическите и юридическите лица на „едно гише“.

Главна дирекция ОПОС, дирекции ЕООВОСПЗ, НСЗП, УООП, УВ и ПИК, ПУДООС координират и участват в осъществяването на информационни събития и кампании за повишаване на съзнанието и културата на обществеността в сферата на околната среда и устойчивото развитие.

Дирекция ВОП планира, координира и осъществява провеждането на информационната политика на министерството и представянето на неговата дейност пред обществеността, както и за изразяване на официалната позиция по различни въпроси от политиката или текущата дейност.

РИОСВ отговарят за прилагането и налагането на установените нормативни изисквания в областта на екологичното законодателство. Дейността на РИОСВ е организирана така, че опазването на околната среда да се гарантира на всички етапи на контрол – от най-ранен етап на ниво инвестиционно намерение, през текущия и последващия контрол, до изпълнението

на следексплоатационните мерки. РИОСВ имат регулиращи, информационни и контролни функции.

За изпълнението на програмата основно отговорни са дирекция НКЦ, дирекция КВЕСМС и подразделенията на МОСВ – ИАОС, РИОСВ, ДНП и БД, съгласно функциите, определени с устройствените правилници на МОСВ и неговите структури.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. лв.)

№	1900.01.05 Бюджетна програма „Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол”	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	1 713,5	2 260,0	1 931,9	1 885,1	1 914,2
	Персонал	1 558,6	1 530,0	1 734,9	1 706,3	1 729,6
	Издръжка	141,6	722,9	197,0	178,8	184,6
	Капиталови разходи	13,3	7,1	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	1 713,5	2 260,0	1 931,9	1 885,1	1 914,2
	Персонал	1 558,6	1 530,0	1 734,9	1 706,3	1 729,6
	Издръжка	141,6	722,9	197,0	178,8	184,6
	Капиталови разходи	13,3	7,1	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	6 061,9	4 845,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	6 061,9	4 845,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	6 061,9	4 845,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	1 713,5	2 260,0	1 931,9	1 885,1	1 914,2
	Общо разходи (I.+II.+III.):	7 775,4	7 105,0	5 431,9	5 385,1	5 414,2
	Численост на щатния персонал	57	47	56	56	56
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0	0	0

Описание на администрираните разходни параграфи по програмата, вкл. проектите
ПУДООС

от ЕО				
5.2. Указания за провеждане на задължителна процедура по ЕО за планове и програми				
6. Издадени административни актове по ОВОС и ЕО				
6.1. Издадени решения по ОВОС	брой	15	10	10
6.2. Издадени решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС	брой	600	600	600
6.3. Издадени становища по ЕО	брой	15	15	15
6.4. Издадени решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	брой	150	150	150
6.5. Издадени решения за прекратяване на процедури по ОВОС	брой	10	10	10
6.6. Издадени решения за прекратяване на процедури по ЕО	брой	10	10	10
7. Извършени проверки/ изготвени констативни протоколи/ установени нарушения/ съставени АУАН, издадени предписания	брой	60	50	50
8. Писмени произнасяния по представена обобщена справка за планове и програми	брой	10	10	10
9. Писмени произнасяния по представени доклади по наблюдение и контрол по прилагането на планове и програми	брой	10	10	10
10. Методически указания/ становища, семинари, работни срещи и консултации по предотвратяване на промишленото замърсяване/ по управление на химикали и контрол на опасностите от големи аварии с опасни вещества	брой	174	240	240
11. Издадени решения за издаване/ актуализиране и отменяне на комплексни разрешителни	брой	65	78	78
12. Оценени информации по Приложение № 5 от Наредбата за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни за определяне на приложима процедура по чл. 117, ал. 2 от ЗООС или по чл. 126, ал. 1 от ЗООС или за липсата на необходимост от провеждане на процедура	брой	70	70	70
13. Издадени становища съгласно чл. 99а от ЗООС за потвърждаване или непотвърждаване на най-добри налични техники	брой	11	11	11
14. Издадени актове по екологична отговорност	брой	1	1	1
15. Изготвени становища относно съответствието на стратегическите карти за шум и плановете за действие към тях с минималните изисквания за тяхното изготвяне	брой	1	2	7
16. Регистрирани/ подновени регистрации на организации по EMAS и сключени договори за ползване на екомаркировката на ЕС	брой	22	18	20
17. Приключили процедури по екологична отговорност в нормативно определения срок	брой	40	39	44
18.1. Издадени становища за потвърждаване класификацията на ПСНРП и ПСВРП	брой	45	42	42
18.2. Издадени решения по чл. 106, ал. 4 от ЗООС за потвърждаване/ отказ от потвърждаване на пълнотата и съответствието на ДППГА на ПСНРП	брой	13	17	17
18.3. Издадени решения по чл. 116, ал. 1 от ЗООС за одобряване/ неodobряване на доклад за безопасност и по чл. 116ж, ал. 4 от ЗООС за одобряване/ неodobряване на актуализиран доклад за безопасност на ПСВРП	брой	10	8	8
19. Скрининг на приоритетни вещества или групи вещества по Регламенти REACH и CLP; анализи за определяне на най-подходящи регулаторни мерки за управление на риска на опасни химични вещества и оценка на приоритетни вещества или група вещества от Подробния план за действие на Общността (CoRAP) и други дейности/ становища	брой	10	10	10
20.1. Предоставени съгласия или отказ за внос на живак или смеси на живака за употреби, разрешени в страната, съгласно Регламент (ЕС) 2017/852 относно живака, при постъпили уведомления от вносители	брой	3	2	2
20.2. Изготвени становища в хода на процедурата за разрешаване на производството или пускането на пазара на нов продукт с добавен живак или за разрешаване използването на нов производствен процес, включващ употребата на живак или живачни съединения, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2017/852 относно живака, при постъпили уведомления от оператори	брой	2	2	2
21. Изготвени становища в хода на процедурата за издаване на разрешение за освобождаване от задължения, произтичащи от Регламент REACH, когато това е необходимо за интересите на отбраната	брой	2	2	2
22. Валидирани уведомления за износ на опасни химични вещества от Приложение I на Регламент (ЕС) 649/2012 (PIC)	брой	69	140	140
23. Предоставени отговори по запитвания в НИБХ	брой	154	101	101
24. Изготвени експертни становища за биоциди във връзка с процедурата за предоставяне на пазара на биоциди към МЗ	брой	90	60	60
25. Изготвени и предоставени национални доклади/ документи/ позиции/ указания/ отчети към европейски и международни институции/ органи	брой	160	200	200

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Стартиране на по-късен етап от нормативно определения от страна на възложителя на процедурата по ОВОС/ЕО или преценяване на необходимостта от ОВОС/ЕО;
- Неспазване от страна на други ведомства и институции на сроковете при провеждане на задължителни консултации в хода на процедурите по ОВОС и ЕО и предоставянето на информация от засегнатите общини и кметства за резултатите от регламентирания в Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС обществен достъп;
- Липса на двустранни/ многостранни договорености със засегнати държави при процедури по ОВОС/ЕО с трансгранично въздействие;
- Недостатъчно познаване на нормативната уредба в областта на околната среда от страна на компетентните органи, които разрешават/ одобряват крайно проекта;
- Залпово подаване на документи за преразглеждане на КР във връзка с влезли в сила решения за най-добри налични техники;
- Обявяване в неплатежоспособност (ликвидация/несъстоятелност) на оператори по Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети/ предприятия по програмите за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация, което би удължило срока на провежданите процедури;
- Финансово натоварване на операторите за постигане на съответствие с изискванията на нормативната уредба в областта на контрола на рисковете от големи аварии с опасни вещества;
- Големите разходи за изпълнение на изискванията на законодателството в областта на управлението на химикалите, и по-специално, разходите, необходими за извършване на регистрация на химични вещества в ЕАХ, както и за прилагане на изискванията за класифициране, етикетироване и опаковане на вещества и смеси, което се отразява на възможностите на задължените лица (микро, малки и средни предприятия) да спазват тези изисквания.

Информация за наличността и качеството на данните

Посочените целеви стойности и тяхното отчитане се базират на информация, налична в МОСВ и предоставена от компетентните дирекции, ИАОС и регионалните структури – РИОСВ, БД, ДНП.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Разработване на политиките по оценка и управление на въздействието върху околната среда**

Дейностите са насочени основно към разработване, изменение и допълнение на проекти на нормативни актове и стратегически документи. Осигуряване на свободен достъп до актуална публична информация чрез създаване и поддръжка на публични регистри и осигуряване на публичен достъп чрез интернет страниците на МОСВ и ИАОС.

- **Повишаване ефективността на прилагане на законодателството по ОВОС и ЕО и указания за определяне на приложимата процедура по Глава VI от ЗООС**

Дейностите са свързани с методическо подпомагане чрез провеждане на консултации, работни срещи и семинари с ВРБ, възложители, контролни органи и други участници в процесите. Информирание на възложителите за необходимите действия, които трябва да предприемат, като се определя приложимата процедура по реда на Глава VI от ЗООС за инвестиционни предложения, планове и/или програми и се издават писмени указания за по-нататъшни действия, вкл. и в обхвата на Глава VII, Раздел I от ЗООС при планирани промени в предприятията с нисък и висок рисков потенциал.

- **Издаване на административни актове по ОВОС и ЕО и контрол по изпълнение на условията и мерките в издадени актове**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Издаване на решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, решения по ОВОС, решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО и становища по ЕО;
- Прекратяване на процедури по ОВОС и ЕО, при които има установена недопустимост спрямо режимите на защитените територии и зони или ПУРБ, ПУРН, такива, по които не е представена поисканата допълнителна информация, или по искане на възложител;
- Извършване на контрол по изпълнение на условията и мерките в издадените решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, решения по ОВОС, решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО и становища по ЕО.

➤ **Управление на предотвратяването на промишленото замърсяване**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Методически указания, работни срещи и консултации във връзка с прилагането на нормативната уредба по комплексни разрешителни, издаване на актове по КР и екологична отговорност;
- Преглед на изготвени стратегически карти за шум и планове за действие към тях и изготвяне на становище относно съответствието им с минималните изисквания за тяхното изготвяне; участие в Експертен съвет за одобряване на стратегическите карти за шум и планове за действие към тях съгласно Директива 2002/49/ЕО, създаден със заповед на министъра на здравеопазването;
- Доброволни ангажименти – регистриране/ подновяване на регистрации на организации по Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) и сключени договори за ползване на екомаркировката на ЕС;
- Осъществяване на контрол по изпълнението на дейностите по екологична отговорност, в т.ч. приемане на решения за одобряване на отчети, проекти по програмите за отстраняване на минали екологични щети, процедури по съгласуване на искания за плащане, участие в държавно-приемателни комисии, и контрол по изпълнението на издадени заповеди по ЗОПОЕЦ.

➤ **Управление на дейностите по химикали и контрол на опасностите от големи аварии**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Издаване на методически указания, консултации и работни срещи с индустрията и контролните органи по управление на дейностите по химикали и контрола на опасностите от големи аварии с опасни вещества;
- Скрининг на приоритетни вещества или групи вещества по Регламент REACH; анализи за определяне на най-подходящи регулаторни мерки за управление на риска от опасни химични вещества и оценка на приоритетни вещества; разглеждане на предложения от производители, вносители или потребители надолу по веригата за промяна на хармонизирана класификация и етикетирание на опасни вещества, пуснати на пазара в България и др.;
- Предоставяне на съгласие или отказ за внос на живак или смеси на живака за употреби, разрешени в страната, при постъпили уведомления от вносители;
- Участие, чрез изготвяне на становища от Експертен съвет за оценка на приоритетни вещества (ЕСОПВ), в процедурата за разрешаване на производството или пускането на пазара на нов продукт с добавен живак или използването на нов производствен процес, включващ употребата на живак или живачни съединения, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2017/852 относно живака, при постъпили уведомления от оператори;
- Участие, чрез изготвяне на становища от ЕСОПВ, в процедурата за издаване на разрешение за освобождаване от задължения, произтичащи от Регламент REACH, когато това е необходимо за интересите на отбраната;

- Валидиране на уведомления за износ и търсене на изрично съгласие за износ на опасни химични вещества съгласно Регламент (ЕС) № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC);
 - Изменение и допълнение на Заповед № РД-289/27.05.2016 г., обн. ДВ, бр. 45 от 2016 г., във връзка с утвърждаване на случаи на освобождаване от ограниченията за употреба на опасни вещества в определени материали и компоненти на електрическото и електронното оборудване (публикувани делегирани актове на ЕК в Официален вестник на ЕС). Тези случаи на освобождаване произтичат от Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно ограничението за употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване (Директива RoHS-2), Приложения III и IV.
 - Предоставяне на отговори по запитвания в НИБХ, участие в работни срещи и семинари;
 - Изготвяне на експертни становища за биоциди във връзка с издаване на разрешение за предоставяне на пазара на биоциди.
- **Реализиране на политиката в областта на оценка и управление на въздействието върху околната среда, насочена към защита на националните интереси и съгласувани с другите държави политики, програми и стратегии в областта**

Дейности за предоставяне на услугата:

- Изготвяне на позиции, указания, информации, доклади и други документи за работните органи към ЕК, Съвета на ЕС, ЕАХ и ЕАОС;
- Извършване на докладвания към ЕК, както и към съответните органи на международните конвенции, по които Република България е страна.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Дирекция ЕООВОСПЗ:

- осъществява държавната политика по оценка на въздействието на планове, програми и инвестиционни предложения върху околната среда и човешкото здраве;
- изпълнява задълженията си в съответствие с международната нормативна уредба (конвенции) по ОВОС в трансграничен контекст и стратегическа екологична оценка;
- провежда и координира процедурите по ОВОС на инвестиционни предложения и процедурите по ЕО на планове и програми;
- осигурява свободен достъп до актуална информация относно процедурите по ОВОС и ЕО и дава възможност за участие в процеса на вземане на решения от страна на обществеността, като по този начин повишава прозрачността на вземането на решения, укрепва общественото доверие в държавната и местната администрация, допринася за повишаване на взаимното доверие между промишлеността и обществеността;
- методически подпомага, с цел повишаване на квалификацията, всички участници в процесите по оценка на въздействието върху околната среда и екологична оценка и експертния капацитет на контролните органи;
- осъществява държавната политика по прилагане на международни актове (конвенции) в областта на управлението на химикалите относно процедурата по предварително обосновано съгласие при международната търговия с определени опасни химикали и пестициди, устойчивите органични замърсители, живака, стратегическия подход за международно управление на химикалите (SAICM) и устойчиво управление на химикалите и отпадъците след 2020 г. (SMCW) и в областта на предотвратяването на опасностите от големи аварии с опасни вещества по отношение на трансграничните въздействия на промишлените аварии, както и по прилагане на международни актове (протокол) в областта на предотвратяване на промишленото замърсяване чрез регистъра на изпускането и преноса на замърсители;

- валидира уведомления за износ и търсене на изрично съгласие за износ на опасни химични вещества от Приложение I на Регламент (ЕС) 649/2012 (PIC);
- утвърждава случаи на освобождаване от ограниченията за употреба на опасни вещества в определени материали и компоненти на електрическото и електронното оборудване (изпълнение на изискванията на Директива 2011/65/ЕС);
- организира и участва в работата на Експертния съвет за оценка на приоритетни вещества, вкл. в извършването на скрининг, оценка на вещества, изготвяне на анализи за определяне на най-подходяща регулаторна мярка за управление на риска от опасни вещества, разглеждане на предложения от производители, вносителите или потребители надолу по веригата за промяна на хармонизирана класификация и етикетирание на опасни вещества, пуснати на пазара в България и др.;
- предоставя информация на обществеността за рисковете и безопасната употреба на химикалите и за публикувани нови или актуализирани заключения за най-добри налични техники;
- изготвя становища за пълнота на данни съгласно чл. 18в, ал. 1 от ЗЗВВХВС на биоцидите при издаване/изменение на разрешения за тяхната употреба и пускане на пазара от министъра на здравеопазването;
- поддържа и администрира Национално информационно бюро по химикали (НИБХ) с оглед предоставяне на съвети на производителите, вносителите, потребителите надолу по веригата и дистрибуторите на химични вещества в самостоятелен вид, в смеси и в изделия и/или смеси относно техните задължения по изпълнение на Регламенти REACH и CLP;
- извършва методическо ръководство по прилагане на законодателството по предотвратяване на промишленото замърсяване;
- извършва методическо ръководство по прилагане на законодателството в областта на управлението на химикали и контрола на опасностите от големи аварии с опасни вещества;
- организира и ръководи цялостната дейност по Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS); провежда процедури за регистрация по EMAS;
- организира и ръководи цялостната дейност по схемата за екомаркировка на ЕС; провежда процедури за присъждане на екомаркировката на ЕС;
- координира съвместно със заинтересованите министерства и ведомства дейностите по защита от шум в околната среда;
- координира и контролира изпълнението на програми за отстраняване на щетите върху околната среда от минали действия или бездействия при приватизация;
- провежда процедури за определяне на превантивни и оздравителни мерки при непосредствена заплаха за възникване на екологични щети или при причинени екологични щети, в случаите когато компетентен орган е министърът на околната среда и водите;
- поддържа публични регистри/ информационни системи в съответствие с осъществяваната държавна политика.

ИАОС, РИОСВ, БД и ДНП участват в предоставянето на отделни услуги по програмата в изпълнение на задълженията им по ЗООС, ЗЗВВХВС, ЗЗШОС и ЗОПОЕЩ.

По отношение на програмите за отстраняване на миналите екологични щети, като представляващи държавата по договорите за тяхното изпълнение участват министърът на околната среда и водите, министърът на финансите и изпълнителният директор на АППК.

За изпълнението на програмата основно отговорни са дирекция ЕООВОСПЗ и поделенията на МОСВ – ИАОС, РИОСВ, БД и ДНП, съгласно функциите, определени с устройствените правилници на МОСВ и неговите структури.

За осъществяване на някои от функциите си компетентните органи по екологичното законодателство взаимодействат с държавни органи, областни управители и общински администрации.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. лв.)

№	1900.01.06 Бюджетна програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда”	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	4 233,7	4 825,6	5 448,8	5 406,5	5 486,9
	Персонал	3 726,6	4 082,0	4 293,1	4 197,4	4 175,3
	Издръжка	393,1	664,1	1 066,5	616,1	514,2
	Капиталови разходи	114,0	79,5	89,2	593,0	797,4
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	4 233,7	4 825,6	5 448,8	5 406,5	5 486,9
	Персонал	3 726,6	4 082,0	4 293,1	4 197,4	4 175,3
	Издръжка	393,1	664,1	1 066,5	616,1	514,2
	Капиталови разходи	114,0	79,5	89,2	593,0	797,4
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	2 412,8	22 760,0	23 100,0	21 800,0	13 200,0
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	119,7				
	ОП "Околна среда 2014-2020 г."; ОП "Околна среда 2021-2027 г."		18 261,4			
	Програма за отстраняване на минали екологични щети	2 260,9	4 498,6	23 100,0	21 800,0	13 200,0
	Трансгранично сътрудничество - проекти	32,2				
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	2 412,8	22 760,0	23 100,0	21 800,0	13 200,0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	4 233,7	4 825,6	5 448,8	5 406,5	5 486,9
	Общо разходи (I.+II.+III.):	6 646,5	27 585,6	28 548,8	27 206,5	18 686,9
	Численост на щатния персонал	139	138	153,0	149,0	149,0
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0,0	0,0	0,0

**V.I.7. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.01.07
„УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗМЕНЕНИЕ НА
КЛИМАТА“**

Цели на бюджетната програма

Програмата допринася за постигане на нисковъглеродно развитие, икономия на енергия и социални ползи за страната.

Основната цел на програмата е намаляване на неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, екосистемите и националното стопанство, предизвикано от изменението на климата. Дейностите за нейното реализиране са свързани с координация на изпълнението на задълженията съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз. Прилагането на ЕСТЕ, изпълнението на мерките от Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и Плана за действие към нея до 2030 г., както и подкрепата за проекти за намаляване на емисиите на парникови газове в рамките на ИПК на НДЕФ със средства от продажба на квоти на емисии на парникови газове също са ключови за изпълнението на програмата.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1900.01.07 Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата“	Целева стойност			
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Предоставяне на ЕК на информация относно използването на приходи от търгове на квоти и кредити за проекти	брой	1	1	1
2. Докладване по чл. 21 (1) на Директива 2003/87/ЕО	брой	1	1	1
3. Изготвени становища при контрол и осигуряване на качеството на докладваните годишни национални инвентаризации на емисиите на парникови газове на Република България	брой	1	1	1
4. Докладвания по Регламент (ЕС) 2018/1999	брой	9	8	9
5. Изготвяне на двугодишни докладвания съгласно Решение № 2/СР.17 и Решение № 19/СР.18 на Конференцията на страните по РКООНИК	брой	1	0	1
6. Отчет относно финансовата и технологична помощ, предоставена на развиващите се страни за действия по климата	брой	1	1	1

Външни фактори, които могат да оказват въздействие върху постигането на целите на програмата

- Недостатъчен институционален капацитет за изпълнение на ангажиментите на Република България към РКООНИК, Протокола от Киото, Споразумението от Париж и европейската политика по изменение на климата;
- Недостатъчно финансово подсигуряване за изпълнение на дейностите по изменение на климата;
- Развитие на националната икономика на база използване на високовъглеродни горива;
- Забавяне на процеса на интегриране на държавната политика по ограничаване изменението на климата в съответните секторни и интегрирани политики в областта на транспорта, енергетиката, строителството, селското и горското стопанство, туризма, промишлеността и регионалното развитие;

- Неефективна координация между специализираните звена в различните администрации, работещи в областта на политиката по ограничаване изменението на климата.

Информация за наличността и качеството на данните

Източниците на данни във връзка с отчитането на показателите за изпълнение по програмата са:

- задължителните периодични докладвания на Република България до Секретариата на РКООНИК чрез Национални съобщения съгласно чл. 12 от РКООНИК и двугодишни докладвания съгласно Решение № 2/СР.17 и Решение № 19/СР.18 на Конференцията на страните по РКООНИК;
- задължителното ежегодно докладване до Секретариата на РКООНИК чрез Националната инвентаризация на емисиите на парникови газове по РКООНИК и по Протокола от Киото;
- задължителните национални докладвания до ЕК.

Дирекция ПИК изпълнява и координира дейностите по изготвяне на Националните съобщения и двугодишните докладвания и тяхното представяне пред Секретариата на Конвенцията, както и по докладвания до ЕК.

ИАОС отговаря за подготовката и докладването на годишната Национална инвентаризация на емисиите на парникови газове.

Достоверността и качеството на данните се гарантират от стриктните процедури на работа с тях и задълбочените проверки, провеждани от страна на Секретариата на Конвенцията и на специализирани институции на ЕС.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Разработване и провеждане на националната политика в областта на изменението на климата**

Дейностите са насочени основно към отчитане на изпълнението на мерките по сектори, заложи в Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и Плана за действие до 2030 г., както и изпълнението на задълженията съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз.

- **Изпълнение на международните задължения на Република България по РКООНИК и Протокола от Киото, както и участие и защита на националните интереси в международните преговори по изработване на правилата и процедурите за прилагане на Парижкото споразумение във връзка с изменението на климата**

Дейности за предоставяне на услугата: задължителни периодични докладвания на Република България до Секретариата на РКООНИК чрез Национални съобщения и инвентаризации; участие в международните преговори по оставащите нерегламентирани въпроси в Парижкото споразумение, вкл. в спомагателния диалог (Таланоа диалог) с цел постигане на напредък по Работната програма на Парижкото споразумение; участие в подготовката на ЕС за следващите сесии на Конференцията на страните по РКООНИК.

- **Изпълнение на задълженията на Република България във връзка със законодателството на ЕС, в т.ч. участие на страната в ЕСТЕ през четвъртия период (2021-2030 г.), генериране на приходи от тръжни продажби на квоти за емисии на парникови газове, както и участие и защита на националните интереси в преговорите на европейско равнище във връзка с разработването на актовете за прилагане на Рамката за политиките на ЕС в областта на климата и енергетиката през периода 2020-2030 г.**

Дейности за предоставяне на услугата, свързани с участието на страната в ЕСТЕ:

- Издаване на безплатни квоти на операторите на инсталации в ЕСТЕ, както и на оператори на нови инсталации;
- Генериране и разпределяне на приходи за България от тръжните продажби на квоти за емисии на парникови газове от инсталации и авиационни дейности;
- Издаване, преразглеждане, актуализация и отмяна на разрешителни за емисии на парникови газове (РЕПГ) на оператори на инсталации, в зависимост от броя получени заявления за издаване на РЕПГ и броя получени уведомления за промяна в работата на инсталацията;
- Издаване на решения за: откриване/закриване на партии в Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове (НРТКЕПГ); актуализиране на информацията по партии; промяна на упълномощените представители по партии; спиране на достъпа до партии в НРТКЕПГ, в зависимост от броя получени заявления; извършване на трансакции в НРТКЕПГ;
- Докладване на използването на приходите, генерирани от продажбите на търг на квоти за емисии на парникови газове;
- Трансфери на годишно разпределено количество емисии (Annual emissions allocations – AEAs) съгласно сключени двустранни споразумения.

Във връзка с разходването на постъпленията от тръжните продажби на квоти за емисии се предвиждат допълнителни трансфери от ПУДООС към НДЕФ на приходите от продажба на квоти за емисии на парникови газове от авиационни дейности чрез търг с цел финансиране от НДЕФ на проекти, подпомагащи смекчаването на неблагоприятните климатични промени. Към момента, със средства от тръжните продажби в рамките на ЕСТЕ (остатък от приходите от продажба на квоти чрез търг, постъпили по бюджета на МОСВ до 31.12.2012 г. от т. нар. „ранни търгове“ и авиационни дейности) се финансира ИПК на НДЕФ, в рамките на която се подкрепят проекти за подобряване на енергийната ефективност на обекти и инсталации – публична държавна и/или общинска собственост, и за доставка на електромобили и хибридни автомобили.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Дирекция ПИК:

- разработва нормативни актове в областта на изменение на климата във връзка с европейското законодателство и в изпълнение на международните ангажменти;
- координира разработването и прилагането на националната политика по изменение на климата, в т.ч. за смекчаване на и за адаптация към изменението на климата;
- координира докладването и изпълнението на международните задължения на Република България по РКООНИК, Протокола от Киото и Парижкото споразумение;
- извършва и координира дейности, свързани с участието на Република България в различни механизми за търговия с емисии на парникови газове;
- извършва и координира дейности, свързани с европейските политики по изменение на климата и прилагане на ЕСТЕ в страната;
- координира с ИАОС дейности по трансакции на кредити чрез Националния регистър;
- извършва проверки за осигуряване качеството на данните от инвентаризацията на парниковите газове.

ИАОС:

- извършва инвентаризация на емисии на парникови газове и вредни вещества във въздуха съгласно изискванията на РКООНИК и КТЗВДР;
- провежда процедури по издаване, преразглеждане, изменение, актуализиране и отмяна на разрешителни за търговия с емисии на парникови газове;

- осъществява административно управление, текущо поддържане и осигуряване на ефективното функциониране на Националния регистър за отчитане на издаването, притежаването, предаването, прехвърлянето и отмяната на квоти за емисии на парникови газове.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. лв.)

№	1900.01.07 Бюджетна програма „Управление на дейностите по изменение на климата”	Отчет	Отчет	Проект	Прогноза	Прогноза
		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	526,1	35 949,2	878,2	772,2	879,3
	Персонал	430,7	511,7	626,3	583,9	583,9
	Издръжка	95,4	35 437,5	251,9	188,3	295,4
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	526,1	35 949,2	878,2	772,2	879,3
	Персонал	430,7	511,7	626,3	583,9	583,9
	Издръжка	95,4	35 437,5	251,9	188,3	295,4
	Капиталови разходи					
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	37 333,6	18 577,8	38 810,5	71 225,4	86 108,6
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	4 179,3	13 153,1	6 000,0	5 000,0	4 000,0
	ОП "Околна среда 2014-2020 г."; ОП "Околна среда 2021-2027 г."	28 984,9		19 789,5	62 672,4	78 520,6
	Опазване на околната среда и климатичните промени на ФМ на ЕИП 2014-2021 г.	374,7	556,2			
	Национален доверителен фонд	3 794,7	4 868,5	13 021,0	3 553,0	3 588,0
	Трансгранично сътрудничество - проекти					
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	37 333,6	18 577,8	38 810,5	71 225,4	86 108,6
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	526,1	35 949,2	878,2	772,2	879,3

	Общо разходи (I.+II.+III.):	37 859,7	54 527,0	39 688,7	71 997,6	86 987,9
	Численост на щатния персонал	14	14	18	18	18
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0	0	0

Описание на администрираните разходни параграфи по програмата, вкл. проектите
ПУДООС

В изпълнение на чл. 57, ал.1 от Закон за ограничаване изменението на климата Министерство на околната среда и водите, в качеството му на тържен продавач, предостави информация обосноваваща планирането приходи/разходи от продажбата на квоти за емисии от парникови газове от инсталации чрез търг, както следва:

Предложението за планираните на разходи (чрез трансфери от ПУДООС към НДЕФ) за периода 2024 - 2025 г. съответства на подадената информация от Дирекция „ПИК“ на МОСВ с писмо Изх.№ 12-00-1187/09.09.2022 г. за очакваните приходи на средства генерирани от продажба на авиационни квоти чрез търг по ЗОИК за периода 2024-2025 г. и са разпределени както следва:

за 2024 г. – 5 000 000 лв.

за 2025 г. – 4 000 000 лв.

Необходимите средствата за 2024 г. в общ размер на 5 000 хил. лв. са заложили в програмата по разходен параграф 55-00.

Оперативна програма Околна среда

Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“

За изпълнение на ангажиментите на страната по изискванията на Директива 2007/60/ЕО ще се инвестират средства за:

- Създаване на Национална система за управление на водите в реално време;
- Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, в т.ч. екосистемно базирани решения;
- Установяване на 6 центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения;
- Изпълнение на проучвания и оценки във връзка с втори Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2021-2027 г.;
- Мерки за превенция и управление на риска от свлачища;
- Изпълнение на демонстрационни/пилотни проекти и информационни кампании, свързани с превенция и управление на риска от наводнения и свлачища.

Финансова рамка на приоритетна ос 4

Общ бюджет: 178 972 768 лв.

Цели на приоритетна ос 4:

Приоритетната ос има две специфични цели, а именно 1) повишаване защитата и готовността за адекватна реакция на населението при наводнения и 2) повишаване защитата на населението от свалищни процеси. Изпълнението на приоритетната ос ще доведе до:

- Намаляване на районите със значителен риск от наводнения, в които населението няма готовност за адекватна реакция при наводнения от 116 броя през 2013 г. на 26 бр. към 2023 г.;
- Намаляване на населението в риск от свлачища от 520 000 лица през 2013 г. на 300 000 към 2023 г.;
- Брой жители, които се ползват от мерки за защита от наводнения – 2 750 000 лица до края на 2023 г., от които 1 300 000 до края на 2018 г.;
- Укрепени свлачища – 80 хектара до края на 2023 г., от които 2 хектара до края на 2018 г.;
- Установяване на центрове за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения – общо 6 броя до края на 2023 г.

За постигането на по-горе описаните цели по приоритетната ос Управляващият орган на ОПОС 2014-2020 обяви общо 7 процедури за представяне на проектни предложения.

Изпълнение до момента (20.03.2023 г.):

- обявени са 7 процедури за близо 214,8 млн. лв. (120 % от бюджета на оста);
- сключени са 18 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за 178,4 млн. лв. (99,7 % от бюджета на оста);
- извършени са плащания в размер на 105,7 млн. лв. (59 % от бюджета на оста).

Приоритети по програма “Околна среда 2021-2027 г.”

Приоритет 4: „Риск и изменение на климата”

Ще се инвестира в следните мерки:

- Мерки за превенция и управление на риска от наводнения и засушаване (фокус върху екологосъобразните мерки, ако е приложимо, в комбинация със сива инфраструктура).
- Анализи на риска, мониторинг и прилагане на мерки за превенция и защита при неблагоприятни геодинамични процеси – свлачища, срутища, ерозии, абразии.
- Мерки, насочени към повишаване готовността на населението за адекватна реакция и подобряване устойчивостта чрез осигуряване на наземен капацитет за борба с горските пожари.
- Изграждане на нови и оптимизиране и/или разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели, анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения.

Финансова рамка на приоритет 4:

Общ бюджет: 441 313 344,29 лв.

Цели на приоритет 4:

Приоритетът има една специфична цел, а именно „Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, предотвратяването на риска от бедствия и устойчивостта, като се

вземат предвид екосистемни подходи“. Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Инвестиции в нови или усъвършенствани системи за наблюдение, готовност, предупреждение и реагиране при природни бедствия – 48 391 399,00 евро до края на 2029 г.;
- Национални и поднационални стратегии относно адаптирането към изменението на климата – 4 броя до края на 2029 г.;
- Инвестиции в подкрепа на мерки за защита от неблагоприятни геодинамични процеси - нови или усъвършенствани - 40 727 121,00 евро до края на 2029 г.;
- Зелена инфраструктура, изградена или усъвършенствана с цел приспособяване към изменението на климата – 280 хектара до края на 2029 г.;
- Зона, обхваната от мерки за защита срещу опустошителни пожари - 4 547 325 хектара до края на 2029 г.;
- Жители, ползващи се от мерки за защита от наводнения – 2 505 000 лица;
- Жители, ползващи се от мерки за защита от опустошителни пожари – 25 600 лица;
- Жители, ползващи се от мерки за защита от природни бедствия - 1 016 000 лица.

За постигането на по-горе описаните цели Управляващият орган на ПОС 2021-2027 планира да обявява процедури за представяне на проектни предложения основно през 2023 г.

(в хил. лв.)

Прогноза за разходите по оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г." в т.ч. и финансовата рамка за програмния период 2021-2027 г.		2024 г.	2025 г.
Програми		Обща сума за периода 2024 - 2025 г.	Обща сума
Програма 1900.01.07.	Управление на дейностите по изменение на климата	210075,2 лв.	62672,4 лв.
			78520,6 лв.

V.П.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.02.01 „НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ“

Цели на бюджетната програма

Дейностите са насочени към постигане и прилагане на целенасочена и устойчива политика за информационна безопасност чрез:

- Планиране на необходимите мониторингови наблюдения в съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство;
- Извършване на пробонабиране и анализ на проби от околната среда при осигуряване на изискваното качество на измерванията и данните;
- Поддържане на акредитацията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO/IEC 17025 на изпитвателната и калибровъчната лаборатории към ИАОС и разширяване на обхвата ѝ при необходимост;

- Събиране и обработка на данните от националните мрежи на регионално, басейново и национално ниво;
- Извършване на инвентаризация на емисиите на вредни вещества в съответствие с изискванията на КТЗВДР;
- Извършване на инвентаризация на емисиите на парникови газове в съответствие с РКОНИК;
- Оценка на получените от мониторинга резултати спрямо действащи качествени и количествени референтни нива;
- Структуриране на национални бази данни, специализирани и публични регистри;
- Събиране на необходимата допълнителна информация за оценка на състоянието и въздействието върху околната среда от други институции на база нормативни разпоредби и/или двустранни споразумения;
- Изготвяне и попълване на информация в съответен формат и срок, изисквани от международните институции, в т.ч. Европейската агенция по околна среда и Европейската комисия;
- Подготовка и предоставяне на информация във връзка с изготвянето и представянето на доклади на ЕК за прилагане на европейското законодателство в областта на околната среда;
- Изготвяне на периодични бюлетини и справки за състоянието на околната среда и осигуряване на обществен достъп до тях;
- Изготвяне на Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в България.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1900.02.01 Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“		Целева стойност			
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.	
1.Мониторинг на околната среда					
Мониторинг на водите					
Мониторинг на повърхностни води					
Физикохимичен мониторинг	брой пунктове	700	700	700	
Хидробиологичен мониторинг	брой пунктове	600	600	600	
Мониторинг на подземни води	брой пунктове	500	500	500	
Мониторинг на отпадъчни води	брой обекти	500-600	500-600	500-600	
Национални паркове	брой пунктове	44	44	44	
Мониторинг на качеството на атмосферния въздух					
<i>Стационарни пунктове</i>					
Брой параметри за изпитване при ръчни пунктове	брой	10	10	10	
Брой параметри за изпитване при АИС	брой	37	37	37	
<i>Мобилни автоматични станции</i>					
Брой параметри за изпитване (основни и допълнителни)	брой	15	15	15	
Мониторинг на емисии на вредни вещества					
Брой параметри за изпитване	брой	10	10	10	
Брой обработени регистрационни карти	брой	50	50	50	
Мониторинг на земи и почви					

Почви				
Брой взети проби почви (I-во ниво)	брой	600	600	600
Брой показатели за изпитване (I-во ниво)	брой	64	64	64
Брой взети почвени проби за вкислени почви (II-ро ниво)	брой	464	464	464
Брой параметри за изпитване при вкисляване (II-ро ниво)	брой	7	7	7
Брой взети почвени проби за засолени почви (II-ро ниво)	брой	288	288	288
Брой водни проби от засолени почви (II-ро ниво)	брой	24	24	24
Брой параметри за изпитване при засоляване (II-ро ниво)	брой	8	8	8
Брой мониторингови пунктове на почви/ взети проби/ показатели за изпитване в Национални паркове	брой	0	21/42/26	0
Препарати за растителна защита				
Брой показатели за състоянието на складовете/ площадките и съхраняваните в тях препарати за растителна защита	брой	10	10	10
Ерозия				
Брой параметри за изпитване по плоскостна водна ерозия	брой	1	1	1
Брой параметри за изпитване по ветрова ерозия	брой	1	1	1
Широкомашабен мониторинг гори (Гори I-во ниво)				
Оценка на състоянието – брой пробни площи/ брой пробни дървета	брой	160/5600	160/5600	160/5600
Брой на пробни площи (ПП) с пълно обследване – флористичен състав и химични анализи на листни проби/ таксационни измервания и качество на почвите	брой	31/21	30/19	39/20
Интензивен мониторинг на горски екосистеми (Гори II-ро ниво)				
Качество на атмосферния въздух и метеопараметри – брой ПП/ брой отчитани параметри	брой	3/11	3/11	3/11
Брой взети проби за химичен анализ на дървесен опад/ брой параметри за анализ	брой	45/17	45/17	45/17
Брой взети проби за химичен анализ на атм. отлагания/ стъблен отток/ лизиметрични води	брой	до: 408/8/72	до: 408/8/72	до: 408/8/72
Брой параметри за анализ/ изпитване на проби от атм. отлагания, ст. отток и лизиметрични води	брой	24	24	24
Брой взети растителни проби за химичен анализ/ брой параметри за изпитване	брой	-	38/17	-
Оценка на състоянието на короната на моделни дървета в ПП от ниво 2 – брой пробни дървета/ брой показатели	брой	175/13	175/13	175/13
Брой обекти за наблюдения – фитоценотични изследвания	Брой	-	4	-
Брой обекти за наблюдения – биометрични измервания	брой	-	-	4
Брой обекти за наблюдения – оценка на уврежданията от озон	брой	2	2	2
Брой обекти за наблюдения – фенологични проучвания	брой	1	1	1
Мониторинг на биологичното разнообразие - Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие				
Обекти за наблюдение от НСМСБР в обхвата на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците: - видове без птици; - птици; - местообитания	брой	226 312 93	226 312 93	226 312 93
Обекти за наблюдение от НСМСБР от национално значение: - видове без птици; - птици; - местообитания	брой	332 102 22	332 102 22	332 102 22
Радиологичен мониторинг*				
Общ брой проби	брой	1194	1193	1193
Брой проби/ брой извършени анализи за радиологичен мониторинг по компоненти	брой	<u>въздух</u> 162 проби/ 1160 анализа	<u>въздух</u> 162 проби/ 1160 анализа	<u>въздух</u> 162 проби/ 1160 анализа
		<u>води</u> 277 проби/ 930 анализа	<u>води</u> 276 проби/ 941 анализа	<u>води</u> 276 проби/ 941 анализа
		<u>почви, седименти</u> 736 проби	<u>почви, седименти</u> 736 проби	<u>почви, седименти</u> 736 проби

		5152 анализа	5152 анализа	5152 анализа
		отп. прод. и суровини 19 проби/ 133 анализа	скални материали, отп. прод. и суровини 19 проби/ 131 анализа	скални материали, отп. прод. и суровини 19 проби/ 131 анализа
Общо анализирани показатели	брой	7375	7384	7384
Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон (НАСНКРГФ)				
Брой станции на НАСНКРГФ	брой	26	26	26
Ефективност на дейността на локалните мониторингови станции от НАСНКРГФ	%	над 80%	над 80%	над 80%
Мониторинг на шум от промишлени инсталации и съоръжения				
Брой промишлени обекти, източници на шум	брой	80	80	80
Информационна система за отпадъци				
Брой регистрирани лица в публичния регистър на лицата, притежаващи разрешение за дейности с отпадъци	брой	7300	7300	7300
Брой обработени годишни отчети за отпадъци	брой	45 000	70 000	70 000
Брой справки за пуснато на пазара електронно и електрическо оборудване, батерии и акумулатори, моторни превозни средства и гуми, предоставени на обществен достъп – тримесечни и годишни	брой	24	24	24
Брой изготвени доклади във връзка с изпълнение на наредби, регламентиращи изискванията към продуктите, след употребата на които се получават масово разпространени отпадъци	брой	7	7	7
Мониторинг на ГМО				
Брой пунктове околна среда	брой	45	45	45
Брой пунктове контролирани условия	брой	8	8	8
Брой проби	брой	120	120	120
2. Осигуряване на национално представителна информация за политиките, свързани с опазване на околната среда				
Поддържани информационни системи за подсистемите на НСМОС	брой	20	20	20
Актуализирани и нови информационни системи за подсистемите на НСМОС	брой	1	1	1
Поддържани публични регистри	брой	21	20	20
Актуализирани и нови публични регистри	брой	2	2	2
3. Изпълнение на националните ангажменти за докладване на международни институции				
Докладвания по приоритетни потоци към ЕАОС	брой	18	15	15
Предоставяне на информация във връзка с изготвянето на докладите за прилагането на европейското право в областта на околната среда	брой докладвания	климат – 2, въздух – 7, отпадъци – 7, води – 4, гори – 2, ЕРИПЗ – 1	климат – 2, въздух – 7, отпадъци – 7, води – 4, гори – 2, ЕРИПЗ – 1	климат – 3, въздух – 7, отпадъци – 7, води – 4, гори – 2, ЕРИПЗ – 1
Общоевропейска база данни за радиологичен мониторинг към Европейската комисия (REM)	брой	1	1	1
Европейска система за обмен на радиологични данни към Европейската комисия (EURDEP)		ежечасно	ежечасно	ежечасно

Забележка: На база на събраните проби и извършените анализи през 2022 г., прогнозните целеви стойности на някои показатели за периода 2024-2025 г. са променени.

** Прогнозните стойности за радиологичния мониторинг са променени на база актуализираната Заповед № РД-595/06.07.2022 г. на министъра на околната среда и водите.*

Външни фактори, които могат да оказват въздействие върху постигането на целите на програмата

Външен фактор, оказващ влияние върху изпълнението на показателите, е наличието на неопределеност по отношение на провеждането на тръжните процедури и резултатите от възлагане на отделни дейности по ЗОП. Възникват фактори, които могат да възпрепятстват

успешното изпълнение на процедурите и подписаните договори – неосигурено финансиране, изоставане в сроковете по провеждане на процедурите на някакъв етап, обжалвания, неподходящ избор на фирма – неизпълнение на задължения по договорите и др.

Поради своята специфика, и в периода 2024-2025 г. мониторинга на биологичното разнообразие е необходимо да се възлага на външни изпълнители – специализирани експертни екипи от ВУЗ и научни организации. Възможен риск за неизпълнение на дейностите към НСМСБР създават липсата на финансиране и дългите периоди на обжалване на обществените поръчки за избор на изпълнители по ЗОП. Спецификата на проучванията на растителните и животинските видове и природните местообитания изисква те да се извършват от специализирани научни екипи. В тази връзка, ежегодните процедури по възлагане, неопределеността на източника на финансиране или липсата на такова затрудняват и правят невъзможно изпълнението на НСМСБР. Към момента няма осигурено финансиране за включените в Плана за обществени поръчки на ИАОС през 2023 г. обществени поръчки, свързани с мониторинг на биологичното разнообразие. С оглед на това е необходимо приемане на ЗИД на ЗБР, в който да се регламентира изпълнението на мониторинга на биологичното разнообразие от специализирани научни организации.

За оценка на екологичното състояние на повърхностните води са разработени част от методиките за определяне на биологичните елементи за качество – за макрозообентос, макрофити, фитобентос и риби в реки и фитопланктон и макрофити в езера и язовири. Методиките за определяне на биологичните елементи за качество за макрофити, макрозообентос и фитобентос за реки са внедрени и се изпълняват в системата на ИАОС. Все още няма разработени и утвърдени методики за макрозообентос и риби за езера и язовири (разработени са методики само за езерен тип „крайречни езера и блата“), което затруднява планирането и изпълнението на този мониторинг. Също така, изпълнението на мониторинга на риби в реки и фитопланктон и макрофити за езера и язовири се възлага на специализирани външни екипи чрез обществени поръчки, което поставя под известен риск изпълнението на програмите за хидробиологичен мониторинг на повърхностните води. Необходимо е тестване на изготвената единна методика за оценка на хидроморфологичните елементи за качество на реките, тестване на разработените емисионни фактори за изчисляване на масовия товар от обекти, формиращи отпадъчни води. В момента не е ясно, дали и какви потенциални проблеми биха възникнали във връзка с прилагането им. Необходимо е финансово обезпечаване на дейностите по мониторинга на води, включващо и актуализиране на информационните системи за води. Необходимо е приемане на ЗИД на ЗВ, в който да се регламентира изпълнението на мониторинга на биологичните елементи за качество от специализирани научни организации.

От компетенциите на ИАОС е да поддържа Националната система за инвентаризации на емисии на парникови газове и на вредни вещества в атмосферния въздух. Необходимо е създаденият опит и капацитет да бъде запазен и непрекъснато подобряван за следващите инвентаризации. Предвид липсата на пълен експертен капацитет в отдела е необходимо да се продължи изпълнението на обществени поръчки, подпомагащи технически инвентаризациите в секторите, за които отделът не разполага с експерт. Предвид променени методики и изисквания за преминаване към по-високо ниво на изчисления в някои сектори, както и поради други специфични задачи/дейности към докладванията, е необходимо да се предвидят средства за възлагане на допълнителни проучвания и разработване на въпросници. С оглед осигуряване качеството на инвентаризациите е необходимо да се предвидят средства за обучения на секторните експерти от ИАОС, МОСВ, НСИ и другите институции, отговорни за предоставянето на необходимите за инвентаризацията първични данни.

ИАОС администрира Национална информационна система „Отпадъци“ (НИСО), чрез която се води отчетността и се предоставя информация, съгласно наредбите по чл. 13, ал. 1 и чл. 48, ал. 1 от ЗУО. С цел осигуряване функционирането на НИСО в съответствие с

изискванията на приложимата нормативна уредба и обезпечаване на информацията е необходимо извършването на специализирана следгаранционна поддръжка на системата.

Мониторингът на горите е постоянно действаща програма, която се извършва по унифицирани методи на европейско ниво. Ежегодно, данните от двете нива на мониторинг на горските екосистеми се докладват на програмния център на програмата, а от 2018 г. данни от мониторинга се докладват на ЕК чрез портала EIONET на ЕАОС в изпълнение на Директива (ЕС) 2016/2284. Спецификата на част от ежегодните проучвания изисква те да се извършват от мултидисциплинарен научен екип. В тази връзка, ежегодните процедури по възлагане, неопределеността на източника на финансиране или липсата на такова затрудняват и правят невъзможно изпълнението на МКП Гори. Повече от 30 години България изпълнява стриктно задълженията си за докладване като страна-участник в МКП Гори. С цел изпълнение на програмата е облекчена процедурата за осигуряване на постоянен финансов ресурс за двете нива на горски мониторинг, като от 2014 г. финансирането на дейностите се осъществява от ПУДООС.

За нормалното функциониране на информационните системи на ИАОС и спазването на сроковете за предоставяне на информация е необходимо техническо и финансово обезпечаване на инфраструктурата, включващо както поддръжка и доокомплектоване на съществуващите технически средства, така и актуализиране на системния софтуер и на програмните пакети за развойна дейност.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията за показателите за изпълнение е налична в ИАОС, която е отговорна за извършването на мониторинга на околната среда.

Информация се поддържа и в РИОСВ, които участват в изпълнението на бюджетната програма по отношение на контрола на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух, контрола на емисиите на отпадъчни води, заустващи в повърхностни водни обекти, мониторинга на биологичното разнообразие и контрола върху ГМО.

В ДНП се поддържа информация за провеждания мониторинг на територията на Националните паркове.

Качеството на данните се осигурява чрез спазване на изискванията за контрол на качеството на изпитванията и на техническите средства от страна на акредитираните лаборатории към ИАОС и периодичния надзор, извършван от ИА БСА.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

➤ Мониторинг на околната среда

Дейностите са свързани с извършване на мониторинг на компонентите и факторите на околната среда. ИАОС е отговорна за извършване на пробонабирането и анализите, методическото, материално-техническото и програмно-информационното обезпечаване на дейността на НСМОС.

➤ Осигуряване на национално представителна информация за политиките, свързани с опазване на околната среда

Основната дейност е насочена към събиране, обработка и анализ на информация за състоянието на околната среда. Ключово е структурирането на националните бази данни (специализирани и публични регистри с информация за компонентите, факторите и състоянието на околната среда), тяхната поддръжка и доразвиване.

➤ Изпълнение на национални ангажменти за докладване на международни институции

Основната дейност е свързана с осигуряване на необходимата информация за изпълнение на задълженията за докладване съгласно европейското и международното екологично законодателство. Данните, които ИАОС докладва на ЕАОС (по приоритетни потоци, вкл. директиви, конвенции и др.), са публикувани на интернет страниците на ЕАОС – <http://cdr.eionet.europa.eu/bg> и <https://reportnet.europa.eu/public/country/BG>.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата в пълния ѝ обхват има изпълнителният директор на ИАОС. Изпълнението на програмата е пряко свързано с изпълнението на съответните задължения и задачи на РИОСВ, ДНП и БД.

РИОСВ участват в мониторинга на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух (по изпълнение на графика за задължителния емисионен контрол); контрола на отпадъчните води от задължителния списък на обектите; контрола на промишления шум; изпълнението на мониторинга на биологичното разнообразие на определени видове; контрола върху работата с генетично модифицираните организми в контролирани условия и освобождаване в околната среда.

ДНП участват в изпълнението на дейностите, свързани с мониторинга на биологичното разнообразие, води и почви на територията на съответните паркове.

БД планират програмите за мониторинг на повърхностните и подземните води в съответствие с Плановите за управление на речните басейни.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. лв.)

№	1900.02.01 Бюджетна програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост”	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	16 872,8	21 102,5	12 997,0	12 565,9	12 592,6
	Персонал	6 748,2	7 272,1	7 872,9	7 917,2	7 942,2
	Издръжка	9 022,5	9 538,3	4 640,4	3 012,4	4 554,4
	Капиталови разходи	1 102,1	4 292,1	483,7	1 636,3	96,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	16 872,8	21 102,5	12 997,0	12 565,9	12 592,6
	Персонал	6 748,2	7 272,1	7 872,9	7 917,2	7 942,2
	Издръжка	9 022,5	9 538,3	4 640,4	3 012,4	4 554,4
	Капиталови разходи	1 102,1	4 292,1	483,7	1 636,3	96,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	3 735,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	3 735,9				
	Оперативна програма "Добро управление"	0,0				
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	3 735,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	16 872,8	21 102,5	12 997,0	12 565,9	12 592,6
	Общо разходи (I.+II.+III.):	20 608,7	21 102,5	12 997,0	12 565,9	12 592,6
	Численост на щатния персонал	317	303	325	325	325
	Численост на извънщатния персонал	15	15	15	15	15

**V.III.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.03.01
„ДЕЙНОСТИ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ, ХИДРОЛОГИЯ И
АГРОМЕТЕОРОЛОГИЯ“**

Цели на бюджетната програма

- Поддържане на система за метеорологични, хидрологични и агрометеорологични наблюдения (мониторинг) на територията на Република България като регионален компонент от Глобалната интегрирана система за наблюдение на Световната метеорологична организация (СМО);
- Издаване на прогнози в тези области за различни срокове;
- Разработване и поддържане в оперативен режим на специализирани системи за ранно предупреждение в случаи на природни бедствия от хидрометеорологичен произход;
- Изготвяне на оценки на потенциала на възобновяеми източници на енергия;
- Извършване на научноизследователска, научно-приложна и оперативна дейност, свързана с моделиране на метеорологичните и хидрологичните процеси и явления и разпространението на замърсители в атмосферата и морето;
- Изучаване на климата, оценка на водните ресурси и изготвяне на водностопански баланси;
- Обслужване на държавните институции и обществото;
- Планиране и управление на водностопански системи и на използването на водите.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	Целева стойност			
1900.03.01 Бюджетна програма „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“				
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.

1. Защитили докторанти	брой	4	1	2
2. Новоназначени специалисти	брой	10	10	10
3. Успешно завършили конкурси по ЗРАСРБ	брой	3	4	2
4. Съвместни проекти с университети и научни организации	брой	2	2	2
5. Мониторингова мрежа от метеорологични, хидрологични и агрометеорологични станции	брой	1064	1064	1064
6. Предупреждения за опасни хидрометеорологични процеси*	брой	120	120	120
7. Метеорологични, хидрологични, агрометеорологични и специализирани морски прогнози и експертизи	брой	11 000	11 000	11 000

* Броят е среднестатистически, зависи от атмосферните процеси.

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Липса на специализиран закон за НИМХ, който да регламентира специфичната му дейност и ресурсното ѝ осигуряване;
- Липса на устойчивост и прогнозируемост на инвестициите в научноизследователската и оперативна хидрометеорологична дейност;
- Липса на разработена целева политика за финансиране на приоритетни научни и научно-приложни изследвания в областта на метеорологията, хидрологията и хидрометеорологичното прогнозиране, както и за концентриране на съществуващия научен потенциал към тези приоритетни направления;
- Недостатъчно добре развита институционална рамка за подпомагане на хидрометеорологични научни и научно-приложни изследвания.

Информация за наличността и качеството на данните

Анализи и данни относно изпълнението на целите на програмата и постигнатите резултати се съдържат в годишните отчети за дейността на НИМХ.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

➤ Оценка на развитието на научноизследователския потенциал

- Оценка и развитие на научноизследователския потенциал чрез участие в различни национални и европейски програми;
- Достъп до наукометрични бази данни Web of Science, SCOPUS и др. и използването им за оценка на научния потенциал.

➤ Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания

- Изпълнение на различни национални и европейски програми за развитие на научната база и на научната инфраструктура, както и за развитие на електронната инфраструктура.

➤ Повишаване на общественото значение на хидрометеорологичната наука

- Участие в дейности като конкурси, изложби и форуми за млади учени на национално, регионално и европейско ниво;
- Участие в дейности за популяризиране на науката и научните изследвания сред обществото;
- Участие в дейности за повишаване на интереса на учащите се към науката в областта на метеорологията и хидрологията.

➤ Развитие на научния потенциал чрез създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване, квалификация и специализация на учените

- Участие в национални научни програми в приоритетни области;

- Прилагане на политика за задържане на младите българи чрез ангажиране в изследователска работа и практически дейности с възможност за професионално развитие;
- Повишаване на качеството на научната апаратура, информационните технологии и достъпа до съвременно знание.

➤ **Мониторингова мрежа на НИМХ**

- Поддържане и развитие на станциите от мониторинговата мрежа на НИМХ (синоптични, климатични, валежмерни, агрометеорологични, хидрометрични, хидрогеоложки и морски хидрометеорологични станции).

➤ **Системи за ранно предупреждение за бедствия от хидрометеорологичен характер**

- Създаване, внедряване, поддържане и развитие на системи за ранно предупреждение за бедствия от хидрометеорологичен характер.

➤ **Хидрометеорологично обслужване на държавата и обществото**

- Изготвяне на метеорологични, хидрологични, агрометеорологични и специализирани морски прогнози, информация за времето, експертизи и научни продукти.

➤ **Международни дейности на НИМХ**

- Изпълнение на поетите от държавата ангажименти към СМО и други международни организации в областта на метеорологията и хидрологията съгласно международни договори.

Организационни структури, участващи в програмата

Департаменти, филиали, хидрометеорологични обсерватории, научни секции, отдели, сектори, участъци и др.

Отговорност за изпълнението на програмата

НИМХ

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. лв.)

№	1900.03.01 "Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология"	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	0,0	17 762,6	24 152,1	23 473,4	23 704,1
	Персонал	0,0	13 704,6	19 722,4	19 682,9	19 913,6
	Издръжка	0,0	2 708,1	3 667,0	3 127,3	3 127,3
	Капиталови разходи	0,0	1 349,9	762,7	663,2	663,2
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	0,0	17 762,6	24 152,1	23 473,4	23 704,1
	Персонал		13 704,6	19 722,4	19 682,9	19 913,6
	Издръжка		2 708,1	3 667,0	3 127,3	3 127,3
	Капиталови разходи		1 349,9	762,7	663,2	663,2

II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0,0	0,0	3 234,0	3 217,7	3 217,7
	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности		0,0	3 201,2	3 201,2	3 201,2
	НИМХ - Стипендии			32,8	16,5	16,5
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	238,3	0,0	0,0	0,0
	Трансгранично сътрудничество - проекти		238,3			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	0,0	238,3	3 234,0	3 217,7	3 217,7
	Общо разходи по бюджета (I.I+II.):	0,0	17 762,6	27 386,1	26 691,1	26 921,8
	Общо разходи (I.+II.+III.):	0,0	18 000,9	27 386,1	26 691,1	26 921,8
	Численост на щатния персонал		666	724	724	724
	Численост на извънщатния персонал					

V.IV.1. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА 1900.04.00 „АДМИНИСТРАЦИЯ“

Цели на бюджетната програма

В програмата са включени дейностите, които съдействат за работата на специализираната администрация, и дейностите по административното обслужване на гражданите и юридическите лица. Всички тези дейности подпомагат изпълнението на програмите по описаните в т. III политики, провеждани от МОСВ.

Външни фактори, които могат да оказват въздействие върху постигането на целите на програмата

- Липса на финансови средства за поддръжка на гражданските ресурси;
- Нерегламентиран достъп до класифицирана информация.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- Участие в разработването на проекти на нормативни актове;
- Процесуално представителство на министерството пред съдилищата;

- Изготвяне на проекти на договори и становища относно законосъобразността на договорите;
- Изготвяне на проектите на годишния бюджет на министерството и бюджетите на ВРБ;
- Контролиране и анализиране на изпълнението на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет и на административните структури, чиито ръководители са ВРБ, в рамките на утвърдените им бюджети;
- Отчитане на изпълнението на бюджета и на сметките;
- Планиране и разпределение на бюджета;
- Счетоводно отчитане, изготвяне на ежемесечни и годишни оборотни ведомости, подготовка на годишния баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена;
- Програмно и техническо осигуряване на компютърната техника;
- Поддържане на автоматизираната информационна система на министерството;
- Поддържане на интернет страницата на МОСВ;
- Осъществяване на автоматизиран обмен на данни с национални и ведомствени информационни системи;
- Деловодно обслужване;
- Дейност по административното обслужване на физическите и юридическите лица;
- Организиране и планиране на дейности по подготовката и провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки, сключване на договори за изпълнението им;
- Документиране на трудовите и служебните правоотношения;
- Анализ на потребностите и планиране на обучението на персонала;
- Планиране и организиране на строително-монтажни работи;
- Материално-техническо снабдяване;
- Хигиенно и транспортно обслужване;
- Осъществяване на връзката на министерството с обществеността;
- Протоколна дейност на министерството.

Организационни структури, участващи в програмата, и отговорност за изпълнението на програмата

Съгласно Устройствения правилник на МОСВ, общата администрация подпомага дейността на министъра, дейността на специализираната администрация и дейностите по административното обслужване на гражданите и юридическите лица.

Дирекция „Правна“ участва в разработването/съгласуването на проекти на нормативни актове, свързани с дейността на МОСВ; осъществява процесуалното представителство на МОСВ пред съдилищата; изготвя проекти на договори и съгласува по законосъобразност договорите, изготвени от други дирекции от ЦА на МОСВ или предложени от други лица и организации; изготвя (самостоятелно или съвместно с другите дирекции) съгласувателни становища по проекти на актове на МС.

Дирекция ФУ подпомага министъра при планирането и управлението на бюджета на министерството, като прилага националната бюджетна политика и нормативната уредба в областта на финансите; контролира и анализира изпълнението на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет и на административните структури, чиито ръководители са второстепенни разпоредители с бюджет по бюджета на министерството, в рамките на утвърдените им бюджети. Дирекцията извършва и счетоводното отчитане на приходите и разходите, изготвя ежемесечни и годишни оборотни ведомости на администрацията, подготвя годишния и консолидирания баланс на администрацията, извършва счетоводното и касовото обслужване на структурните звена от специализираната администрация. Консолидира информация по планирането и разпределението на

индикативните разчети по изпълняваните проекти, финансирани със средства от ЕС и други международни програми.

Дирекция АИО организира и осъществява процедиране на входящата служебна кореспонденция към адресатите, извеждане и изпращане по предназначение на изходящата кореспонденция и извършване на външна и вътрешна куриерска дейност; осъществява дейността по административното обслужване на физическите и юридическите лица; изгражда и управлява вътрешноведомствените информационни системи в централната администрация на министерството; организира и осъществява програмното и техническото осигуряване на компютърната техника.

Дирекция ОП организира и планира дейности по подготовката и провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки, сключването на договорите за изпълнението им, изготвя план-график за провеждането им, вътрешни правила за възлагане на обществени поръчки и за поддържане на профила на купувача на министерството, които министърът утвърждава.

Дирекция СДЧР документира трудовите и служебните правоотношения. Изготвя анализ на потребностите и планиране на обучението на персонала. Осъществява дейности по основен ремонт и поддръжка на административните сгради на министерството.

Дирекция ВОП осъществява връзката на министерството с обществеността. Оповестява значими събития на интернет страницата на министерството.

Администрация, пряко подчинена на министъра на околната среда и водите: Инспекторат, Служител по сигурността на информацията, Служител по мрежова и информационна сигурност и дирекция „Вътрешен одит“.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата

(в хил. лв.)

№	1900.04.00 Бюджетна програма „Администрация”	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	19 198,0	22 114,2	31 706,1	28 549,3	29 307,7
	Персонал	12 983,0	13 649,5	15 132,9	15 558,0	16 057,4
	Издръжка	5 121,6	6 338,5	15 840,5	12 272,7	12 411,1
	Капиталови разходи	1 093,4	2 126,2	732,7	718,6	839,2
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	19 198,0	22 114,2	31 706,1	28 549,3	29 307,7
	Персонал	12 983,0	13 649,5	15 132,9	15 558,0	16 057,4
	Издръжка	5 121,6	6 338,5	15 840,5	12 272,7	12 411,1
	Капиталови разходи	1 093,4	2 126,2	732,7	718,6	839,2
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	54 882,4	14 835,3	14 533,1	9 991,8	15 287,0
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	4 386,5	5 530,7	5 415,4	5 415,4	5 415,4
	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ	39 830,8	9 126,2			
	ОП "Околна среда 2014-2020 г."; ОП "Околна среда 2021-2027 г."	10 465,2		8 959,7	4 438,8	9 754,4
	Оперативна програма "Човешки ресурси"	1				
	Държавен инвестиционен заем - лихви	198,8	178,4	158,0	137,6	117,2
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	54 882,4	14 835,3	14 533,1	9 991,8	15 287,0
	Общо разходи по бюджета (I.I+II.):	19 198,0	22 114,2	31 706,1	28 549,3	29 307,7
	Общо разходи (I.+II.+III.):	74 080,4	36 949,5	46 239,2	38 541,1	44 594,7
	Численост на щатния персонал	451	474	512	512	512
	Численост на извънщатния персонал	99	99	99	99	99

Описание на администрираните разходни параграфи по програмата, вкл. проектите

ПУДООС

Актуализацията, предложена от Министерство на финансите с писмо Изх.№04-15-99/03.04.2023 г., предвижда намаляване на капиталовите разходи, заложиени по тази бюджетна програма за периода 2023 – 2025 г.

Съкратени са и капиталови разходи в размер на 4 500 000 лв. за 2024 г. предвидени за ремонт на сграда, във връзка с приетото Решение на заседание на Управителния съвет на 22.12.2022 г. за предприемане на необходимите действия по получаване на правото на управление на имот – публична държавна собственост, представляващ сградата в гр. София с административен адрес – бул. “Княгиня Мария Луиза“ №43 за осъществяване на административните дейности на предприятието бе направен обстоен анализ на наличния финансов ресурс на ПУДООС. Средствата предприятието предвижда да осигури от освободен ресурс от договор № 12483/07.09.2018 г. между ПУДООС с Консорциум “ИНДЕКОСЕЙФ“ ДЗЗД за „Преупаковане, транспорт, предаване за окончателно обезвреждане и почистване на складове, съдържащи УОЗ-пестициди, опасни отпадъци, неопасни отпадъци и други препарати за растителна защита - обособена позиция 3“.

Въз основа на гореизложеното в проектобюджета на ПУДООС за 2023 и прогнози за 2024 и 2025 г. са заложили разходи по политики, програми, както следва:

По политики и програми	2023 г.	2024г.	2025г.
ОБЩО Разходи по бюджетни програми и области на политики:	69 213.1	61 517.1	60 727.1
ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКА 01: Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	63 797.7	56 101.7	55 311.7
Бюджетна програма "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	48 284.4	38 640.0	38 850.0
Бюджетна програма "Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на земните недра и почвите"	4 438.5	7 387.1	7 387.1
Бюджетна програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"			
Бюджетна програма "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	1 574.6	1 574.6	1 574.6
Бюджетна програма "Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	3 500.0	3 500.0	3 500.0
Бюджетна програма "Управление на дейностите по изменение на климата"	6 000.0	5 000.0	4 000.0
ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКА 03: "Администрация"	5 415.4	5 415.4	5 415.4
Бюджетна програма "Администрация"	5 415.4	5 415.4	5 415.4

Оперативна програма „Околна среда“

Приоритетна ос 6 „Техническа помощ“

По приоритетната ос се финансират:

- Дейности, насочени към осигуряване на необходимата подкрепа за управлението и изпълнението на оперативната програма, вкл. за „затваряне“ на програмен период 2007 – 2013 г. и на програмен период 2014-2020 г.;
- Дейности, насочени към осигуряване на необходимата подкрепа за комуникация и популяризиране на ОПОС 2014-2020 г.;
- Дейности, насочени към укрепване и повишаване капацитета на бенефициентите.

Финансова рамка на приоритетна ос 6

Общ бюджет: 92 973 319 лв.

Цели на приоритетна ос 6:

Приоритетната ос има три специфични цели, а именно: 1) укрепване на административния капацитет на отговорните структури с цел ефективно и ефикасно изпълнение на дейностите,

свързани с програмирането, управлението, наблюдението, оценката и контрола на ОПОС, 2) повишаване на осведомеността сред широката общественост за програмата и за приноса на ЕСИФ и осигуряване на прозрачност и информация от практическо значение за всички идентифицирани целеви групи и 3) укрепване капацитета на бенефициентите на ОПОС за успешно реализиране на проекти по програмата. Изпълнението на приоритетната ос ще доведе до:

- Намаляване на средното време за одобряване на проектно предложение от 155 дни през 2013 г. на 90 дни през 2023 г.;
- Намаляване на средното време за верификация на искане за средства от 90 дни през 2013 г. на 85 дни през 2023 г.;
- Увеличаване на нивото на обществена осведоменост за ОПОС от 40% през 2014 г. на 60% до края на 2023 г.;
- Увеличаване на степента на удовлетвореност на бенефициентите от мерките по техническа помощ и проведените обучения от 35% през 2013 г. на 60% до края на 2023 г.;

За постигането на по-горе описаните цели по приоритетната ос Управляващият орган на оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ изготви Стратегически план за техническа помощ с три основни групи дейности, всяка от които е насочена към постигането на една от специфичните цели на оста. Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по ос 6 се осъществява чрез бюджетни линии с максимална продължителност 36 месеца.

Изпълнение до момента (20.03.2023 г.):

- обявени са 2 процедура за целия бюджет на приоритетната ос;
- издадени са заповеди за предоставяне на БФП за 26 бюджетни линии за 86,38 млн. лв. (92,9% от бюджета на оста);
- извършени са плащания в размер на 74,8 млн. лв. (80,4 % от бюджета на оста).

Финансова рамка на приоритетна ос 7

Общ бюджет: 30 588 237 лв.

Цели на приоритетна ос 7:

С цел адресиране на миграционните предизвикателства, произтичащи от руската военна агресия и в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 със средства от ОПОС 2014-2020 г. ще се инвестира в мярка, с която ще се осигури подкрепа за бежанци от Република Украйна в България:

- Покриване на основните нужди на бежанците от Украйна чрез мярка, прилагана от Министерството на туризма.

Изпълнение до момента (20.03.2023 г.):

- обявена е 1 процедура за целия бюджет на приоритетната ос;
- сключен е 1 договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за 30,59 млн. лв. (100 % от бюджета на оста);
- извършени са плащания в размер на 29,16 млн. лв. (95,3% от бюджета на оста).

По-долу в доклада е представен анализ на сумите, които биха могли да бъдат изплатени на бенефициентите по оперативна програма Околна среда 2014-2020 г. за периода 2023-2025 г.

Приоритети по програма “Околна среда 2021-2027 г.”

Приоритет 6: „Техническа помощ”

Ще се инвестира в следните мерки:

- Дейности за укрепване капацитета на (потенциални) бенефициенти и техни партньори;
- Дейности за укрепване и поддържане на капацитета на служителите на УО;
- Дейности за укрепване на капацитета и взаимодействие със заинтересовани страни - КН, медии, НПО, гражданско общество.

Финансова рамка на приоритет 6:

Общ бюджет: **81 286 925,39 лв.**

Цели на приоритет 6:

Изпълнението ще се измерва чрез показатели за краен продукт и показатели за резултат, както следва:

- Обучени служители на (потенциални) бенефициенти/партньори с цел повишаване административния им капацитет – 720 лица до края на 2029 г.;
- Обучения за служители на УО с цел повишаване на административния капацитет – 240 броя до края на 2029 г.;
- Служители на УО, подкрепени чрез ТП – 121 лица до края на 2029 г.;
- Проведени информационни кампании – 6 броя до края на 2029 г.;
- Извършени вътрешни/външни оценки по програмата – 4 броя до края на 2029 г.

Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по приоритета ще се осъществява чрез бюджетни линии.

Прогнозата за плащания за периода 2024-2025 година по ПОС 2021-2027 се основава на планираните процедури за представяне на проектни предложения, които ще бъдат обявени през настоящата и следващата година. Изменената през месец март 2023 г. Индикативна годишна работна програма (ИГРП) за 2023 г. предвижда обявяване на 22 процедури за представяне на проектни предложения и бюджетни линии в общ размер от 2,527 млрд. лв. от 3,566 млрд. лв. бюджет на програмата (70,88%). Съгласно сроковете в ИГРП, до края на 2023 г. следва да бъдат представени проектни предложения по 15 процедури с бюджет от 1,309 млрд. лв., в началото на 2024 г. – още 6 процедури за 1,13 млрд. лв., както и 1 процедура за 87,67 млн. лв. с четири срока за кандидатстване в периода 2024-2027 г. От предвидените за обявяване процедури през настоящата година 9 бр. са с гласувани от Комитета за наблюдение на програмата критерии за оценка. Общата стойност на процедурите с гласувани критерии възлиза на 904,3 млн. лв., равняващи се на почти 36% от ИГРП 2023.

(в хил. лв.)

Прогноза за разходите по оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г." в т.ч. и финансовата рамка за програмния период 2021-2027 г.			2024 г.		2025 г.
Програми		Обща сума за периода 2024 - 2025 г.	Обща сума		Обща сума
Програма 1900.03.00.	Програма Администрация	28824,9 лв.	4438,8		9754,5

1. ПРОГНОЗА ЗА ФИНАНСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПОС 2014-2020 Г. И ПОС 2021-2027 Г.

Очакван размер на плащанията по оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.” и програма „Околна среда 2021-2027 г.” по години за периода 2024-2025 г.:

- 2024 г. – 313 512 212 лв.
- 2025 г. – 388 416 601 лв.

Очакван размера на плащанията по ОПОС 2014-2020, без сумите за финансови инструменти

- 2024 г. – 143 044 352 лв.
- 2025 г. – не се предвиждат плащания

Очакван размера на плащанията по ПОС 2021-2027, без сумите за финансови инструменти:

- 2024 г. – 170 467 860 лв.
- 2025 г. – 388 416 601 лв.

ОПОС 2014-2020

Понастоящем обявеният финансов ресурс възлиза на 136%, а договорените суми представляват 112,7% от бюджета на програмата. Обявяването на процедури и договарянето на безвъзмездна финансова помощ надхвърлящи бюджета на програмата не означава автоматично усвояване (плащане) над бюджета, тъй като често пъти представените проектни предложения са на по-ниски стойности от финансовите рамки на процедурите. Така, на практика още преди да е започнало изпълнението на проектите се реализират икономии, които трябва да бъдат взети предвид от УО при планирането и прогнозирането. Допълнителни икономии се генерират и при изпълнението на проектите, както и поради забавяне в реализацията на проектите и не приключване в срок на дейностите. Това от своя страна води до не използване в пълна степен на предоставеното финансиране от програмата, което би означавало загуба на средства при затварянето на програмния период, в случай че своевременно не се предприемат нужните мерки. За да се адресира адекватно този риск, УО на ОПОС обяви процедури надвишаващи финансовата рамка на програмата, с което се цели договаряне на безвъзмездна финансова помощ над бюджета и осигуряване на максимално използване на средствата от фондовете на ЕС.

Предвид финалния етап на изпълнение на програмата, постигнатото договаряне и оставащото време до изтичане срока за допустимост на разходи – 31.12.2023 г., УО очаква през настоящата година плащанията да нараснат с над 23% и да достигнат 87% от бюджета на ОПОС 2014-2020 г. Последните плащания към бенефициентите ще бъдат извършени през първата половина на 2024 г.

Въпреки изплащането на аванси по проектите в значителни размери УО съумява да запази стабилна структурата на плащанията и да поддържа балансирано съотношение между авансови и междинни плащания с цел поддържане на финансова стабилност и недопускане на твърде голяма задлъжнялост към държавния бюджет.

Предвид гореизложеното и с оглед рестриктивните правила за извършване на плащания от ЕК към програмата, както и разчетите за очакваните приходи и разходи по ОПОС, УО продължава да се придържа към възприетия подход за ограничаване размера на по-голяма част от авансовите плащания към бенефициентите до 10 на сто от общата стойност на безвъзмездната финансова помощ по проектите.

2. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛ.63 ОТ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ И НЕОБХОДИМИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЛАЩАНИЯ КЪМ БЕНЕФИЦИЕНТИ ПО ОТМЕНЕНИ ОТ СЪДА ФИНАНСОВИ КОРЕКЦИИ В ЧАСТТА ЗА НАЦИОНАЛНО СЪФИНАНСИРАНЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ДЕЛА (ВКЛЮЧИТЕЛНО НЕПРИКЛЮЧИЛИ).

3.

3.1. Задължения по ОПОС 2007-2013 г.

По програмен период 2007-2013 г. няма задълженията във връзка с чл.63 от Закона за публичните финанси за наложени финансови корекции, когато не подлежат на възстановяване от бенефициентите.

3.2. Задължения по ОПОС 2014-2020 г.

Задълженията във връзка с чл.63 от Закона за публичните финанси за наложени финансови корекции, когато не подлежат на възстановяване от бенефициентите по програмен период 2014-2020 г. към момента няма.

Необходимите средства за изплатени суми на бенефициенти по отменени от съда финансови корекции в частта за национално съфинансиране във връзка с дела възлизат на 1 649 161,32 лв. Следва да се има предвид че всички дела са приключили, поради което не се очакват нови задължения по отменени от съда финансови корекции в частта за национално съфинансиране.

Задълженията във връзка с финансови корекции, отменени със съдебни решения на ВАС, за които съдът се е произнесъл изрично, че установените от УО факти не представляват нарушение на приложимото законодателство възлизат на 3 096 296,06 лв. (община Шумен, община Добрич, община Банско, община Плевен, община Приморско и община Ямбол). При отмяна на решение по чл.73 от ЗУСЕСИФ на УО поради процесуални нарушения, извършени при издаването му, УО няма правно основание за повторно деклариране на сумите по засегнатия договор пред ЕК. Предвид което тези разходи остават не сертифицирани и съществува риск да бъдат отнесени като задължения към бюджета на ПРБ.

Задължения във връзка наложена плоска финансова корекция от март месец 2023 г. в размер на 1 161 829,39 лв.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи по програми на Министерство на околната среда и водите

(в хил. лв.)

№	1900.0000 МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	69 721,6	131 476,3	111 161,6	107 169,0	108 035,6
	Персонал	42 398,2	59 301,1	69 151,6	69 918,2	70 784,8
	Издръжка	22 901,7	62 458,4	39 371,0	32 526,8	33 995,0
	Капиталови разходи	4 421,7	9 716,8	2 639,0	4 724,0	3 255,8
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	69 721,6	131 476,3	111 161,6	107 169,0	108 035,6
	Персонал	42 398,2	59 301,1	69 151,6	69 918,2	70 784,8
	Издръжка	22 901,7	62 458,4	39 371,0	32 526,8	33 995,0
	Капиталови разходи	4 421,7	9 716,8	2 639,0	4 724,0	3 255,8
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	216,6	356,2	3 514,0	3 517,7	3 517,7
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Средства за изплащане на обезщетения за щети, нанесени от кафява мечка и корморан, съгласно чл.79, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча	216,6	356,2	280,0	300,0	300,0
	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности- НИМХ	0,0	0,0	3 201,2	3 201,2	3 201,2

	НИМХ - Стипендии	0,0	0,0	32,8	16,5	16,5
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	486 272,9	573 687,6	749 376,8	401 194,9	466 723,9
	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	82 523,1	71 851,6	69 213,1	61 517,1	60 727,1
	Българска академия на науките - трансфер от МОСВ и МОН - трансфер от МОСВ	2 550,0	1 313,5	675,0	675,0	675,0
	ОП "Околна среда" 2014-2020 - бенефициенти МОСВ и ВРБ	39 830,8	27 429,6	0,0	0,0	0,0
	ОП "Околна среда 2014-2020 г."; ОП "Околна среда 2021-2027 г."	352 983,1	460 007,3	643 209,7	313 512,2	388 416,6
	Оперативна програма "Човешки ресурси"	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	Държавен инвестиционен заем - лихви	198,8	178,4	158,0	137,6	117,2
	Опазване на околната среда и климатичните промени на ФМ на ЕИП 2014-2021 г.	374,7	556,2	0,0	0,0	0,0
	Техническа помощ за изграждане на капацитет в МОСВ за изпълнение на програма Лайф /LIFE 14 CAP/BG/000013	77,8	23,4	0,0	0,0	0,0
	Програма за отстраняване на минали екологични щети	2 260,9	4 498,6	23 100,0	21 800,0	13 200,0
	Оперативна програма "Добро управление"	1 363,7	2 640,0	0,0	0,0	0,0
	Национален доверителен фонд	3 794,7	4 868,5	13 021,0	3 553,0	3 588,0
	Трансгранично сътрудничество - проекти	314,2	320,5	0	0	0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	486 489,5	574 043,8	752 890,8	404 712,6	470 241,6
	Общо разходи по бюджета (I.I+II.):	69 938,2	131 832,5	114 675,6	110 686,7	111 553,3
	Общо разходи (I.+II.+III.):	556 211,1	705 520,1	864 052,4	511 881,6	578 277,2
	Численост на щатния персонал	1678	2352	2547	2547	2547
	Численост на извънщатния персонал	135	135	135	135	135